

HANDLEIDING VOOR HET OPZETTEN VAN ENERGIEGEMEENSCHAPPEN

In opdracht van het project
Local Energy Communities
ingediend door Impact vzw bij het KLIMAATFONDS
van de Provincie West-Vlaanderende

27 april 2022

Opdracht uitgevoerd door
Alex Polfliet, Yasmine Awada en Dirk Knapen

Zero Emission Solutions bv
Ninovesteenweg 198, bus 33, B-9320 Erembodegem
Tel +32/(0)53/41.66.66
Fax +32/(0)53/41.66.00

Management Samenvatting

In opdracht van de Provincie West-Vlaanderen/ Klimaatfonds project Local Energy Communities ingediend door Impact vzw, werkte Zero Emission Solutions bv met de projectpartners VIVES University, Sustainable Impact Cooperation cv en Enersys nv, een handleiding uit voor het opzetten van energiegemeenschappen.

Het Europese Clean Energy for all Europeans-pakket, dat in 2016 werd gelanceerd en in 2019 finaal werd goedgekeurd en gepubliceerd, zet consumenten centraal in het energiebeleid. Dat komt vooral tot uiting in nieuwe concepten die werden ingevoerd in de Energy Market Design (EMD) en in de aangepaste de Renewable Energy Directive (RED2) richtlijnen. Het gaat dan met name over actieve afnemers (AA) en over energiegemeenschappen van burgers (EGB) en hernieuwbare energie gemeenschappen (HEG). D.m.v. het omzettingsdecreet van 31 maart 2021 werd deze richtlijn ook naar Vlaams recht omgezet. In uitvoeringsbetsuiten is het tijdsplan van de concrete uitvoering ook reeds deels vastgelegd.

Om in lijn met de nieuwe EU klimaatdoelstellingen voor 2030, Fit for 55, snel grote stappen te kunnen zetten ligt elektrificatie van transport en van klimatisatie van gebouwen voor de hand. Zowel elektrische voertuigen als warmtepompen leveren een factor van minstens 3 maal hogere efficiëntie op ten opzichte van traditionele energieproductie. Dat versmalt de focus van energieproductie voor energiegemeenschappen tot voornamelijk elektriciteit.

In de aanloop naar de uitwerking van de handleiding voor het opzetten van energiegemeenschappen werd gewerkt met vier sterk verschillende lokale groepen geïnteresseerden. Energieke dorpen in de Westhoek, een stedelijke woonwijk in Roeselare, een sociaal verhuurkantoor in Kortrijk en het havengebied rondom en de kern van Zeebrugge dorp. Dat leverde interessante inzichten op rond de aard en de structuur van verschillende varianten van energiegemeenschappen.

Zero Emission Solutions bv had al de ervaring dat energiegemeenschappen enerzijds voldoende lokaal moeten zijn en anderzijds op een voldoende grote pool van trekkers moeten kunnen rekenen om draagvlak en slagkracht op te kunnen bouwen. Het financieel betrekken van lokale stakeholders bij de ontwikkeling van duurzame energieprojecten heeft weliswaar vele voordelen, maar het opzetten van coöperaties, de meest voor de hand liggende vorm die energiegemeenschappen zullen aannemen, voor een te beperkt doelgebied of doelgroep, heeft meer na- dan voordelen. Hoe kleiner de vijver hoe minder vissen.

Ook na het wegvallen van de terugdraaiende teller en de invoering van de digitale meter en het capaciteitstarief kunnen zonneprojecten een véél hogere rente bieden dan degene die via een klassiek spaarboekje kan worden gegenereerd. Nog belangrijker is de sociale en ecologische meerwaarde die van zonneprojecten verwacht kan worden. Dat is ook de voornaamste doelstelling van de Europese Gemeenschap.

Van het erkende gigantische potentieel voor zonne-energie op daken (recent door Energyville geraamd op 103 GW!) en reeds verharde oppervlakten is in Vlaanderen voorlopig slechts 4% ingevuld. Het VEKA, het Vlaams Energie- en Klimaat Agentschap komt zelf uit op maar 57 GW en daarvan zou dan al 7,6% ingevuld zijn. Het aanboren van dit nog zeer grote potentieel helpt Vlaanderen om haar hernieuwbare energie doelstellingen te behalen en onze energievoorziening klimaatvriendelijker te maken. Zonne-energie is van alle stroomproductietechnologieën de allergegoedkoopste en heeft nauwelijks of geen steun meer nodig. Daardoor zet investeren in zonne-energie voor de andere elektriciteitsverbruikers dan de investeerders zelf, de minste opwaartse druk op de elektriciteitsfactuur. Eerder het omgekeerde.

Het exclusief opzetten van energiegemeenschappen voor een te beperkt project of doelgroep heeft zijn beperkingen. Het oprichten en operationeel houden van een coöperatie én het opzetten van PV-projecten brengt toch enige administratieve last met zich mee. Om deze gedeeltelijk te verlichten worden aan deze handleiding een stappenplan, een voorbeeld van statuten, recht van opstal en stroomverkoopcontract toegevoegd. Ook ontwikkelde Zero Emission Solutions een ICT-platform waarbij de binnen een energiegemeenschap uitgewisselde stroom letterlijk en figuurlijk in kaart kan worden gebracht. Het Zero Emission Sourcing platform laat toe aan groene stroom producenten stroom om – via hun digitale meter – stroom toe te kennen aan aggregator Zero Emission Solutions i.f.v. het doorleveren van die stroom aan een vooraf bepaald eindafnemer.

Particulieren en bedrijven met zonnepanelen kunnen stroom leveren aan particulieren en bedrijven zonder zonnepanelen.

Al dan niet lokale energiegemeenschappen kunnen dus vanaf heden praktijk worden.

Alex Polfliet, bestuurder
Zero Emission Solutions bv

Laurent Dewilde
Impact vzw / Sustainable Impact cvba

Frank Loosveldt
Enersys bv

Koen Denys
Vives Hogeschool / Kenniscentrum Smart Technologies

Inhoudstafel

Management Samenvatting	2
Inhoudstafel	4
Revisie Overzicht	6
Intellectuele eigendom	6
Algemene contactgegevens ondern	7
Begunstigde van de studie	7
Consultant	7
1 Energiegemeenschap : wat en hoe	8
1.1 Verschillende vormen van energiegemeenschappen: regelgeving	8
1.2 Energiegemeenschappen: de ingrediënten	11
1.2.1 Noden en behoeften	12
1.2.2 Locaties	13
1.2.3 Technologie	15
1.2.4 Kandidaatinvesteerders	15
1.2.5 Investeringsmiddelen	15
1.3 Diverse vormen van coöperaties	16
1.3.1 ICA-principes	16
1.3.2 Andere vormen	18
1.3.3 NRC	19
1.4 Energiegemeenschappen die geen coöperaties zijn	20
1.5 Zin en onzin van hernieuwbare energiegemeenschappen	21
1.5.1 Voordelen	21
1.5.2 Nadelen	22
1.5.3 Interessante locaties voor investeringen in zonne-energie	24
1.6 Actoren in een energiegemeenschap en hun rol	24
1.6.1 De leden/coöperanten	24
1.6.2 De eigenaar van een site	24
1.7 Zin van projectgebonden energiegemeenschappen	25

1.7.1	Is het zinvol/nodig een projectgebonden energiegemeenschap /coöperatie op te richten ?	25
1.7.2	Is het aansluiten bij een bestaande coöperatie zinvoller ?	25
1.8	Fiscale voordelen en restricties van een coöperatie	26
1.8.1	Onbelast rendement	26
1.8.2	Maximaal aantal aandelen	26
1.8.3	Fiscale aftrek energiebesparende investeringen	26
1.8.4	Verhoogde investeringsaftrek	26
1.8.5	Taks shelter voor startende ondernemingen	27
1.8.6	Win-win-lening	27
1.8.7	Vriendenaandeel	31
1.9	Problematiek m.b.t. verzekeringen	35
1.9.1	Verzekering voor beheerders cv	35
1.9.2	Verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid	36
1.10	Kansen voor energiegemeenschappen	36
1.10.1	Nood aan professionalisering van strikte burgercoöperaties	37
1.10.2	Crowdfunding platform	37
2.	Stappenplan	39
2.1	Voor de oprichting van een energiegemeenschap	39
2.2	Voor het opstarten van een project	40
2.2.1	Vorbereidende stappen	40
2.2.2	Wettelijk kader	44
2.2.3	Samenvattend	45
3.	Het Zero Emission Sourcing platform	46
3.1	Introductie	46
3.2	Business-to-business-variant	46
3.3	Consumer-to-business-variant of business-to-consumer-variant	52
4.	Rekenmodel voor PV-project	56
4.1	Vooraf : Berekening Return on Investment	56
4.2	Rekenmodel voor projecten	56
4.2.1	Rekenmodel	57

4.2.2	Conclusie m.b.t. rekenmodel	58
5.	Bijlage	59
5.1	Modelstatuten energiegemeenschap	59
5.2	Model Recht van Opstal	68
5.2.1	Huurovereenkomst < 10 kVA	68
5.2.2	Recht van Opstal > 10 kVA	73
5.3	Model Power Purchase Agreement (stroomverkoopcontract)	82
6.	CONCLUSIE EN ADVIES	88

Revisie Overzicht

Datum	Revisie	Omschrijving wijziging	Revisie door	Goedgekeurd
25/08/21	DK	Eerste ontwerp	Dirk Knapen	Alex Polfliet
21/10/21	YA	Toevoeging platform	Yasmine Awada	Alex Polfliet
27/11/21	AP	Finale versie voor klant	Alex Polfliet	Alex Polfliet

Intellectuele eigendom

Alle documenten die overgemaakt werden aan de Provincie West-Vlaanderen en waarvoor het ereloon werd betaald door de Provincie West-Vlaanderen, behoren haar toe.

Zero Emission Solutions bv, als auteur, behoudt evenwel de intellectuele eigendom. De Provincie West-Vlaanderen kan bijgevolg deze studie alleen gebruiken voor die welbepaalde doeleinden waarvoor de documenten opgemaakt werden.

Zonder voorafgaande toestemming van Zero Emission Solutions bv, mag deze studie niet gebruikt worden voor een herhaling van de opdracht. Zij mag aan geen derden worden meegedeeld, die er voor zichzelf of voor derden gebruik kunnen van maken.

Algemene contactgegevens ondern

Begunstigde van de studie

Provincie West-Vlaanderen		Contactpersonen
Koning Leopold III- Laan 41 B-8200 Brugge	Naam:	Doenja Lefebure Dienst MiNaWa
	Tel:	050 40 31 73
	E-mail:	doenja.lefebure@west-vlaanderen.be

Consultant

Zero Emission Solutions bv		Contactpersonen
Ninovesteenweg 198, bus 33, B-9320 Erembodegem	Naam:	Alex Polfliet
Tel: 053 41 66 66	Functie:	Bestuurder
Fax: 053 41 66 00	Tel:	0499 71 69 90
	E-mail:	alex.polfliet@zeroemissionsolutions.com
	Naam:	Yasmine Awada
	Functie:	Sustainable Energy Consultant
	Mobiel:	0476 52 83 86
	E-mail:	yasmine.awada@zeroemissionsolutions.com
	Naam:	Dirk Knapen
	Functie:	Consulent duurzame energie
	Mobiel:	0475 86 01 64
	E-mail:	dirk.knapen@zeroemissionsolutions.com

1 Energiegemeenschap : wat en hoe

1.1 Verschillende vormen van energiegemeenschappen: regelgeving

Het EU Clean Energy Package voorziet in verschillende vormen van onderlinge samenwerking tussen producenten en afnemers van energie. Die zijn ook in de Vlaamse regelgeving opgenomen. Voor de meest embryonale vormen heeft de Vlaamse Regering de startdatum ook eerder gelegd dan voor de eigenlijke energiegemeenschappen.

Vanaf januari 2022 wordt **energiedelen** mogelijk **voor bewoners van appartementsgebouwen** en vanaf juli 2022 zullen **eigenaars van zonnepanelen stroom kunnen 'verkopen' of gratis schenken aan bijvoorbeeld burens, vrienden of familie.**

Samen investeren in zonnepanelen op het dak van een appartementsgebouw is vandaag nog minder interessant omdat de opbrengst van installatie aan één specifieke bewoner toekomt, of alleen aan de gemeenschappelijke delen van het appartementsgebouw. Andere bewoners hebben daar dan weinig baat bij. Maar vanaf 1 januari 2022 kan de opgewekte zonne-energie op het gebouw dus verdeeld worden onder alle bewoners van het appartementsgebouw.

Vanaf juli 2022 kan iedereen (burgers, lokale besturen en ondernemingen) groenestroomleverancier worden. Zo zal iemand met zonnepanelen de stroom die hij niet zelf verbruikt, kunnen verkopen aan iemand anders: een familielid, vriend, collega, ondernemer, buur ... De rechtstreekse verkoop van persoon/bedrijf aan persoon/bedrijf heet 'peer-to-peer'. Afnemers van die verkoop hoeven dat alleen te melden aan Fluvius. Die neemt de praktische regeling dan op zich en zorgt ervoor dat de informatie doorstroomt naar de leveranciers, zodat de elektriciteitsfactuur automatisch wordt aangepast.

Wie voor zijn of haar opgewekte energie geen vergoeding wil omdat het bijvoorbeeld richting een familielid met financiële moeilijkheden gaat, kan de stroom op het moment dat hij wordt opgewerkt zelfs 'gratis' ter beschikking stellen via dergelijke **'peer-to-peer'-contracten**. De Vlaamse regering stelt dat met deze hervorming de energiemarkt in Vlaanderen socialer wordt dan ooit te voren. Al valt nog te bezien of deze methodiek een succes wordt.

Vanaf 2023 wordt het energiedelen verder uitgebreid naar échte energiegemeenschappen. Wie zich verenigt in een energiegemeenschap, zal in groep kunnen investeren in een installatie voor groene energie, isolatie, een grote wijkbatterij, gemeenschappelijke laadpalen voor elektrische wagens, het ter beschikking stellen van (elektrische) deelfoertuigen zoals (bak)fietsen, steps, scooters, auto's, bestelwagens of busjes ... De kosten van de investering en de voordelen die eruit voortvloeien, worden in dat geval verdeeld

onder de leden van de energiegemeenschap of worden besteed aan andere ecologische of sociale projecten.

Een lokaal bestuur kan bijvoorbeeld samen met buurtbewoners een energiegemeenschap oprichten en zonnepanelen plaatsen op het dak van de sporthal of een kerk. De opgewekte stroom die niet ter plaatse verbruikt wordt, kan rechtstreeks verdeeld worden onder de deelnemende buurtbewoners.

Zowel energiedelen als persoon-aan-persoonverkoop heeft een effect op de energiegemeenschap (de geleverde elektriciteit) van de factuur en maakt het mogelijk die kosten flexibel te drukken. Andere onderdelen van de energiefactuur, zoals belastingen, heffingen en nettarieven blijven met deze beslissing onveranderd.

Met de omzetting van de Europese richtlijnen rond de organisatie van de elektriciteitsmarkt, de EMD, electricity market design, en het stimuleren van energie op basis van hernieuwbare bronnen, RED 2, de tweede renewable energy directive, en de daarin opgenomen introductie van energiedelen tilt de Vlaamse Regering de energietransitie ook in Vlaanderen naar een nieuw niveau. Ze maakt de weg vrij om de vaak commerciële energiemarkt met enkele grote spelers voor iedereen open te stellen en maakt het daarmee aantrekkelijker om samen te investeren in toekomstgerichte en sociale projecten.

Ze gaat daarbij gefaseerd te werk om deze nieuwe activiteiten beheersbaar en haalbaar te houden. In de eerste jaren gelden een aantal voorwaarden en beperkingen die geleidelijk aan verdwijnen zodat deze activiteiten vanaf 2024 haast ongelimiteerd kunnen.

Achter de schermen bereiden het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA), de VREG en netbeheerder Fluvius de technische reglementen en de praktische zaken voor zodat onderlinge energie-uitwisselingen correct en automatisch kunnen verlopen.

De twee Europese richtlijnen leiden tot twee verschillende, maar toch zeer gelijkaardige energiegemeenschappen.

De EMD-richtlijn introduceert de concepten :

- Actieve Afnemer (verder AA).
- Gezamenlijk Optredende Actieve Afnemer (GOAA).
- Energiegemeenschap van burgers (EGB).

De RED-II-richtlijn, een naar 2030 toe geactualiseerde versie van de richtlijn voor de ontwikkeling van hernieuwbare energie doorheen alle sectoren in Europa, introduceert de concepten :

- Zelfverbruiker van Hernieuwbare Energie (ZHE).

- Gezamenlijk optredende zelfverbruikers van hernieuwbare Energie – meerdere afnemers in een gebouw (GOZHE's).
- Hernieuwbare Energiegemeenschap (HEG).

De volgende tabel geeft een overzicht van de kenmerken van deze verschillende concepten:

		EMD	REDII	EMD	REDII	EMD	REDII
		Individueel		Collectief			
		AA	ZHE	GOAA	GOZHE	EGB	HEG
KENMERKEN UIT DE RICHTLIJNEN							
Juridische entiteit						x	x
Energiebron							
	Elektriciteit (groen/grijs)	x		x		x	
	100 % HEB (warmte/elek)						x
	Hernieuwbare elektriciteit		x		x		
Activiteiten							
	Aankopen/consumeren					x	x
	Productie	x	x	x	x	x	x
	Zelfverbruik	x	x	x	x	x	x
	Energieopslag	x	x	x	x	x	x
	Energiedelen				x (appart.)	x	x
	Verkoop	x	x	x	x	x	x
	Optie LS Distributienetbeheerder/GDN					x	
	Deelname aan energiediensten, flexibiliteit, aggregatie	x	x	x	x	x	x
	Aanbieden van energiediensten					x	x
	Aanbieden oplaaddiensten voor EV					x	
Geografische instructie							
	Eigen terrein (optie: LS andere terreinen)	x		x			
	Zijn afgebakende locaties (lees: gebouw) (optie: andere locaties)		x		x		
	Nabijheid						x
Participatie (leden of aandeelhouders)							
	Breed lidmaatschap (iedereen)					x	
	Natuurlijke personen/lokale overheid/KMO uit nabijheid						x
	Activiteit in EG is niet belangrijkste comm. of prof.activiteit	x	x	x	x		x
	Extra aandacht kwetsbare groepen, huiseigenaars/huurders		x		x		x
Controle/zeggenschap							
	Natuurlijke personen/lokale overheden/KO					x	
	Leden niet betrokken bij grootschalige comm.activ. EN hoofdact. niet in Energie					x	
	Natuurlijke personen/lokale overheden/KMO uit nabijheid						x
	Autonoom tav individuele leden en traditionele marktspelers						x

Verdere kenmerken van concepten:

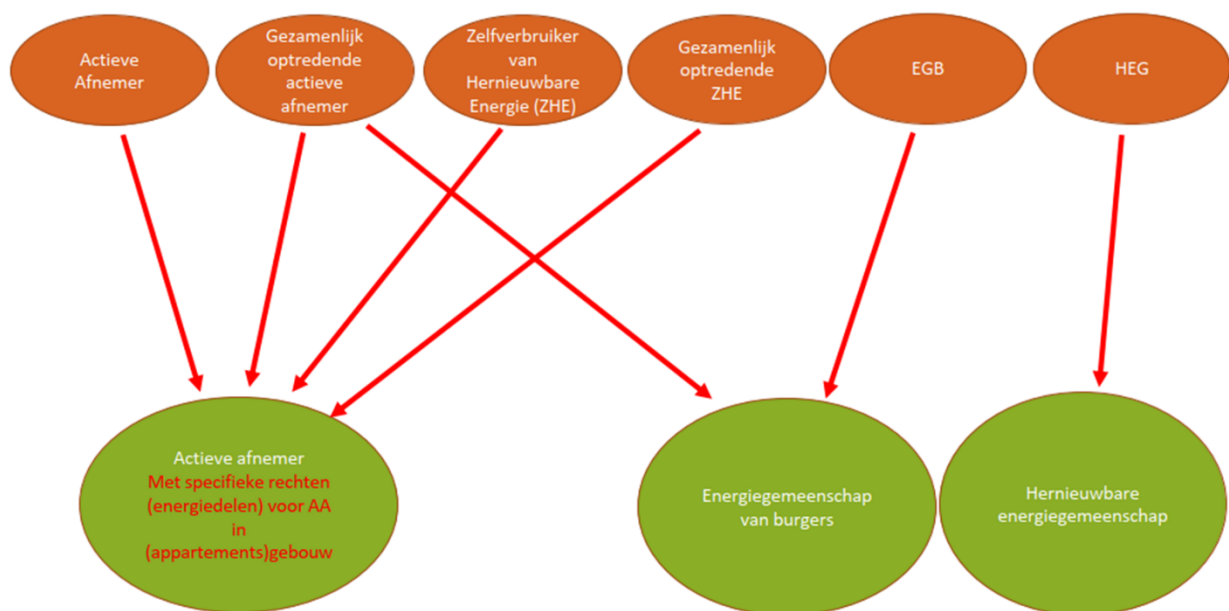
- Doel energiegemeenschappen: milieu-, economische of sociale gemeenschapsvoordelen voor leden of omgeving, winstoogmerk van ondergeschikt belang.
- Deelnemers behouden hun rechten als eindafnemer (vrije leverancierskeuze, sociale bescherming,...).
- Er mogen geen ongegronde of discriminerende voorwaarden/procedures zijn, de concepten moeten niet-discriminerende toegang geven tot alle geschikte markten, zowel rechtstreeks als via aggregatie.
- AA en EGB zijn "financieel verantwoordelijk zijn voor de onbalansen die zij in het elektriciteitssysteem veroorzaken; in dit verband zijn zij balanceringsverantwoordelijken of

delegeren zij hun balanceringsverantwoordelijkheid overeenkomstig artikel 5 van Verordening (EU) 2019/943.”.

- Lidstaten voorzien in een faciliterend kader voor ZHE en HEG.
- AA, ZHE mogen het beheer van installaties, processen, gegevensverwerking,... delegeren aan een derde partij (niet beschouwd als AA en ZHE).
- Voor HEG geldt een eigendomsvereiste - hernieuwbare-energieprojecten die in eigendom zijn van en ontwikkeld zijn door die juridische entiteit.

Bij de omzetting van de richtlijnen heeft de Vlaamse overheid de verschillende concepten teruggebracht tot 3.

Europese concepten in EMD en REDII

Met de uitvoeringsbesluiten van 9 juli 2021 heeft ze tegelijk de energiegemeenschappen beperkt tot hernieuwbare energie. Op zich is dat geen probleem vermits dat is waar we naartoe willen en kunnen.

Energiegemeenschappen zijn juridische entiteiten en de meest voor de hand liggende vorm is de coöperatieve vennootschap van burgers, KMO's en lokale overheden, al dan niet met sociaal oogmerk. Volgens de Europese richtlijnen moet de belangrijkste doelstelling eerder liggen in het sociale en ecologische rendement, eerder dan het financiële. Het grote voordeel van coöperaties is de mogelijkheid om eenvoudig in en eventueel weer uit te stappen. De inbreng, wat we kenden als kapitaal, mag fluctueren, in zoverre de fluctuaties het voortbestaan van de coöperatie niet bedreigen.

1.2 Energiegemeenschappen: de ingrediënten

Energiegemeenschappen worden opgebouwd rond een gebalanceerd geheel van noden of behoeften, locaties, technologie, kandidaat investeerders en investeringsmiddelen.

In de meeste gevallen groeit bij een aantal geïnteresseerden het idee om een energiegemeenschap op te zetten om samen een gemeenschappelijke nood of behoefte te leningen. Vaak worden ze geïnspireerd door een technische evolutie die een project op een voor hen bekende locatie mogelijk maakt.

Secretaris-generaal Ban-Ki-Moon van de UNO vat het ooit als volgt samen

“A cooperative is an autonomous association of persons united voluntarily to meet their common economic, social, and cultural needs and aspirations through a jointly owned and democratically-controlled enterprise.”

“Een coöperatie is een autonome vereniging van personen die vrijwillig samen invulling geven aan hun gezamenlijke economische, sociale en culturele noden en verzuchtingen via een bedrijf waar ze samen eigenaar van zijn en dat ze democratisch besturen.”

Wind- en watermolens werden gebouwd door gemeenschappen om de geoogste granen te vermalen, olie te persen, bomen te verzagen en water weg te pompen. Activiteiten die grote inspanningen vergen en die individueel nauwelijks te realiseren zijn. De technologie was of werd ontwikkeld, de locaties leenden er zich toe en de gezamenlijke behoefte was er. Dan groeit de bereidheid om samen te investeren in het bouwen van oplossingen, oorspronkelijk eerder door het leveren van gezamenlijke inspanningen, nu vaker door een financiële inleg die het inhuren van specialisten mogelijk maakt.

De technologische evolutie van zonne- en windenergie en de grote behoefte aan lokaal hanteerbare schone energie heeft voor een enorme ontwikkeling van energiecoöperaties gezorgd. Die heeft op zich de coöperaties de mogelijkheid gegeven samen bij de Europese Unie te pleiten voor meer ruimte voor burgers in de energievoorziening. Dat heeft zich ook vertaald in de twee richtlijnen die burgers en energiegemeenschappen zeer expliciet een actieve plaats geven in de toekomst van de energievoorziening.

De zon is voor de aarde de enige vrijwel onuitputtelijke externe bron. We moeten ze ook niet in België importeren. Zij heeft sinds mensenheugenis in de behoefte aan water, gepaste omgevingstemperatuur, zuurstof en voeding gezorgd en wordt ons gratis ter beschikking gesteld. Het is dan ook niet verwonderlijk dat mensen zich verenigen rond organische

landbouw, energie uit hernieuwbare bronnen en materialen die we kunnen laten groeien. Die vormen tegelijk, gedurende hun levensduur controleerbare sinks voor CO₂, waar we, zo ziet het er naar uit, in de toekomst veel behoefte aan zullen krijgen. Dit zijn dan ook de activiteiten waarrond heel wat mensen zich vinden.

1.2.1 Noden en behoeften

Onze samenleving, onze gezinnen, bedrijven en organisaties zijn afhankelijk van energie. Onze maatschappij is zo ingericht dat we nood hebben aan licht, warmte, koude, energie om ons te verplaatsen, om ons werk te doen of ons te ontspannen, ook op momenten dat de natuur ons die niet levert.

Met uitzondering van de energie uit binnenlandse, liefst lokale, hernieuwbare bronnen, moet België alle energie importeren die het verbruikt. Met een jaarlijkse zoninstraling van 30.000 TWh zou de zon ons alle energie kunnen leveren in alle vormen die we nodig hebben. Voeding en zuivere lucht door fotosynthese, drinkbaar water door de natuurlijke watercyclus, omgevingswarmte. Die volstaan echter niet in onze samenleving en dus richten we ons op hulpmiddelen om de zonne-energie in al haar vormen in praktisch bruikbare energie om te zetten. Van oudsher met wind- en waterkracht, maar recentelijk in toenemende mate ook rechtstreeks met zonne-energie. Voor het merendeel maken we echter gebruik van fossiele brandstoffen. Dat heeft evenwel belangrijke nadelen, niet alleen omdat ons land daarvoor afhankelijk is van import, maar ook omdat het gebruik ervan gepaard gaat met de uitstoot van CO₂, stikstofoxiden en fijn stof.

In de zomer van 2021 waren er wereldwijd overstromingen, maar ook watertekorten, bosbranden, stormen en orkanen die mensenlevens hebben gekost en onnoemelijke materiële schade hebben veroorzaakt. Klimaatverandering heeft meedogenloos toegeslagen, ook bij ons.

Omdat kernenergie de reputatie heeft CO₂-neutraal te zijn wordt er door sommigen voor gepleit om bestaande kerncentrales te behouden en zelfs nieuwe te bouwen. Kernenergie is evenwel een dood spoor. De technologie is bijzonder inefficiënt en nieuwere toepassingen brengen daar nauwelijks verbetering in. Kernenergie houdt ons afhankelijk van import van uranium waarvan de winning enorme schade aanricht aan de natuur en aan de mensen die het ontginnen of zelfs maar in de omgeving wonen. De concentratie uranium in de delfstoffen ligt bij minder dan 5 %, tendens dalend. Bij de productie wordt meer dan 70 % van de opgewekte energie als restwarmte in het milieu gedumpt. De 7 kernreactoren in ons land zetten zo 14 % van onze primaire energie, 100 van de 700 TWh voor een stroomproductie van 40 TWh om in ongebruikte warmte. Die wordt nu in onze industrie en woningen ingevuld met fossiele brandstoffen die dan wel CO₂ uitstoten. De nucleaire brandstof moet al vervangen worden nadat slechts 5 % van de energie eruit gepuurd is. De andere 95 % levert dan een uiterst energierijk afvalproduct op waarvoor na 50 jaar nog geen degelijke oplossing gevonden is. Bovendien houdt kernenergie niet alleen de import van energie in stand, maar ook de afhankelijkheid van een monopolistische buitenlandse eigenaar.

Tenzij de productie van hernieuwbare energie snel fors toeneemt zullen na het wegvallen van de nucleaire centrales in 2022, 2023, 2025 en 2035 gascentrales ingeschakeld moeten worden om in onze elektriciteitsbehoeften te voorzien. Hoewel het vaak anders wordt voorgesteld, is dat echter niet het enige alternatief. De zon en al haar afgeleide energievormen zijn er ook nog.

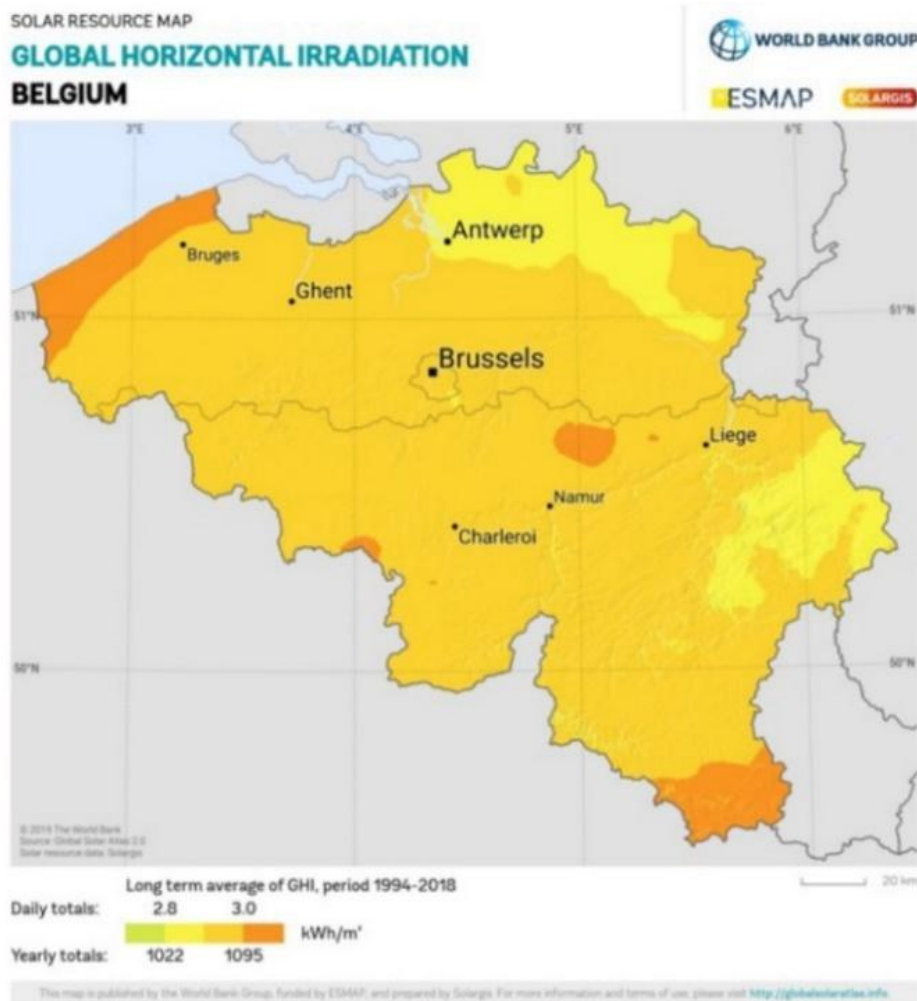
Een bijkomende complicatie voor Vlaanderen is de onzekerheid die de Vlaamse overheid creëert, met name tegenover zonnestroom. Eerst voerde ze, tegen de afspraken in, het prosumementarief in en recent stak de Raad van State stokken in de wielen van de terugdraaiende teller. Dat bracht een aantal eigenaars van zonnepanelen, die heel erg op de inkomsten uit de panelen hadden gerekend in de problemen en creëerde een bijkomende nood. Daarna vergrootte ze de onzekerheid nog verder door de aankondiging van de invoering van een capaciteitstarief en de geforceerde invoering van de digitale teller. Terwijl ze daarbij naliet beide af te stemmen op de ondersteuning van de balans op de netten door de invoering van netbelastingafhankelijke tarieven.

1.2.2 Locaties

Vrijwel overal in ons land is er potentieel om energie te betrekken uit lokale hernieuwbare bronnen.

Het VEKA, het Vlaams Energie- en Klimaat Agentschap, geeft met de zonnekaart aan dat er, op geschikte daken in Vlaanderen alleen al, voldoende ruimte is om 57 GW aan zonnepanelen uit te leggen. Daarvan was eind 2021 iets ongeveer 7,6% ingevuld. Er is dus zeker nog ruimte om meer zonnestroom op te wekken. 57 GW aan zonnepanelen zouden rond 55 TWh per jaar produceren. Ter vergelijking voor heel België schommelt het jaarlijks stroomverbruik sinds 2011 rond 84 TWh. Daarvan zouden zonnepanelen, alleen al op geschikte daken in Vlaanderen, al een groot stuk kunnen invullen. De 7 kerncentrales produceerden jaarlijks ongeveer 40 TWh.

West-Vlaanderen heeft de hoogst zinstraling van Vlaanderen. Zonne-installaties zullen er het

rendabelst zijn. Een opportuniteit voor de provincie.

1.2.3 Technologie

De afgelopen jaren zijn zowel de technologie als de prijzen van zonnepanelen, batterijen en elektrische voertuigen en in mindere mate windmolens enorm geëvolueerd. Zelfs particulieren kunnen nu met zonnepanelen stroom produceren aan de kost van stroom op de beurs. In de zomer van 2021 lag die, voor de komende jaren, tussen 5 en 7 cent. De prijs die particuliere en kleine bedrijven zelf betalen voor stroom van het net ligt, netkosten,

heffingen, taksen en BTW inbegrepen, tussen 25 en 30 cent. In het eerste kwartaal van 2022 liepen de prijzen door de heropleving van de economie na covid-19 en de agressie van Rusland op tot 40 tot zelfs 50 cent.

De evolutie van batterijen en elektrische voertuigen is belangrijk omdat die kunnen helpen om groene stroom te absorberen op momenten dat die dreigt het net te overbelasten. Daardoor vormen ze ideale partners. Voor warmtepompen, die door hun efficiëntie ook een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de transitie naar een betaalbare, binnenlandse, fossielvrije energievoorziening, is dat wat minder het geval. Zij moeten vooral in de winter warmte leveren terwijl zonnepanelen vooral in de lente en de zomer stroom produceren.

De verschuiving van fossiele brandstoffen voor verwarming en transport naar elektriciteit zal het stroomverbruik doen stijgen, maar, vanwege de hogere efficiëntie van warmtepompen en elektrische voertuigen, zal het totale energieverbruik en de bijhorende CO₂-uitstoot juist fors afnemen. Daardoor wordt ons land tegelijk veel minder afhankelijk van import van energie.

1.2.4 Kandidaatinvesteerders

Spaargeld levert al jaren nauwelijks nog iets op. Het besef dat investeren in duurzame energie, zeker in een land dat voor zijn energievoorziening vrijwel volledig afhankelijk is van import, niet alleen met de dag financieel aantrekkelijker, maar ook steeds noodzakelijker wordt, neemt toe. Het aantal groepen en coöperaties van burgers voor hernieuwbare energie, de REScoops neemt bijna zo snel toe als de duurzame energietechnieken evolueren. De evoluties in de technologie brengen deze ook steeds dichterbij mensen. De interesse wordt mond aan mond overgedragen. Als de burens er hebben is het ook voor ons haalbaar.

1.2.5 Investeringsmiddelen

Bedrijven en hun aandeelhouders en beleggers hebben hogere en vaak zuiver financiële verwachtingen tegenover hun investeringen. Soms tot op het randje van het onverantwoorde.

Voor burgers en energiegemeenschappen zijn er andere aspecten die een belangrijkere rol spelen. Dat is in de regelgeving rond energiegemeenschappen zelfs formeel opgenomen. De financiële return mag niet de hoofddoelstelling zijn van energiegemeenschappen. De diensten die een investering aan de coöperanten levert, in de eerste plaats de energie die geproduceerd wordt, moeten doorwegen, maar ook de versterking van het lokaal economisch weefsel, de werkgelegenheid die een investering creëert, de verantwoorde inplanting, het beperken van de milieu-impact, de bijdrage aan het bereiken van de internationale duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, de bescherming van het milieu zijn allemaal elementen die voor een energiegemeenschap zwaarder wegen dan het financiële

rendement. Dat zorgt er ook voor dat de inbreng niet alleen uit financiële bijdragen bestaat, maar ook uit inzet, overleg, gemeenschapsvorming en dergelijke.

1.3 Diverse vormen van coöperaties

1.3.1 ICA-principes

Om zich te onderscheiden van andere hybride vormen van coöperaties werd reeds in 1895 de "International Co-operative Alliance" opgericht, die heeft haar hoofdzetel in Brussel. De federatie vertegenwoordigt momenteel 318 coöperatieve federaties en organisaties en ongeveer 3 miljoen coöperaties met samen 1 miljard coöperatieve leden in 112 landen.

ICA is de koepel van coöperaties die werken volgens volgende 7 principes :

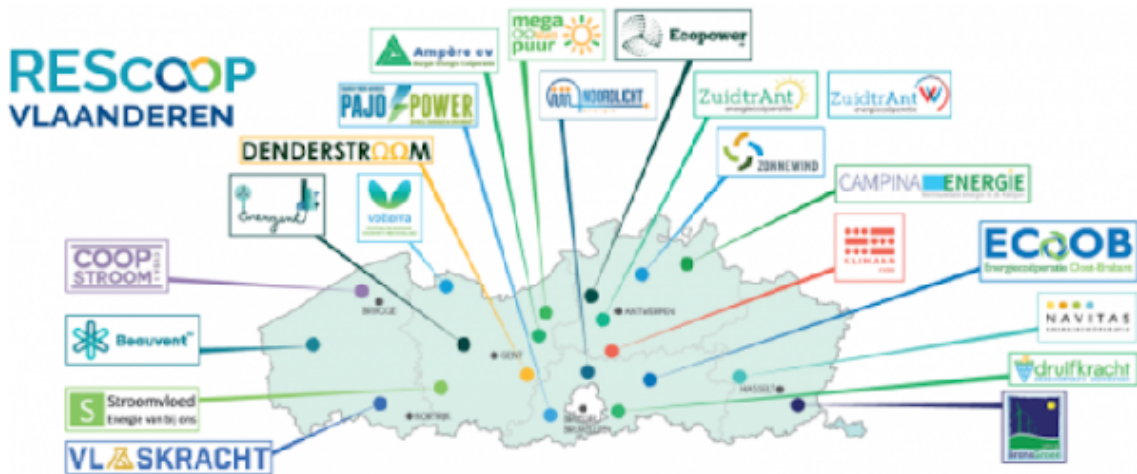
- Open en vrijwillig lidmaatschap zonder enige discriminatie
- Democratische controle door de leden : waarbij leden actief participeren in het uitstippelen van het beleid en in het nemen van beslissingen, volgens het principe: één lid, één stem. Wie een verkozen mandaat krijgt, verantwoordt zich tegenover de leden.
- Economische participatie van de leden : Leden dragen op een billijke manier bij tot de inbreng in hun coöperatie en ze hebben er democratische controle over.
- Autonomie en onafhankelijkheid : Indien overeenkomsten worden aangegaan met andere organisaties en/of met overheden, of als ze extern kapitaal aantrekken, doen ze dat op zo'n manier dat de democratische controle van de leden en de autonomie van de coöperatie gewaarborgd is.
- Onderwijs, vorming en informatieverstrekking : Coöperaties voorzien voor leden, bestuurders, directie en werknemers onderwijs en vorming, zodat zij werkelijk kunnen bijdragen tot de ontwikkeling van hun coöperatie. Zij informeren het grote publiek – vooral jonge mensen en opiniemakers – over de aard en de voordelen van coöperatief ondernemen.
- Samenwerking tussen coöperaties : Door samen te werken in lokale, regionale, nationale en internationale structuren, versterken coöperaties de coöperatieve beweging en bieden ze doeltreffende dienstverlening aan hun leden. Er is dus een ongeschreven niet-concurrentiebeding onder coöperaties.
- Engagement voor de gemeenschap : Coöperaties dragen bij tot de duurzame ontwikkeling van de samenleving.

De energiecoöperaties in Vlaanderen, die volgens de ICA-principes werken, vormen samen een federatie genaamd REScoop Vlaanderen, bestaande uit volgende leden :

- Beauvent cvba, hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik in Vlaanderen

- BronsGroen cvba-so, hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik in Limburg
- Campina Energie cvba – hernieuwbare energie en energiebesparing in de Antwerpse Kempen
- CoopStroom cvba-so, hernieuwbare energie en energiebesparing in Brugge en ommeland, West-Vlaanderen
- Denderstroom cvba, hernieuwbare energie en energiebesparing in regio Dender, Oost-Vlaanderen
- Druifkracht CV, hernieuwbare energie en energiebesparing in de Druivenstreek, Vlaams-Brabant
- ECoOB cvba, hernieuwbare energie en energiebesparing in regio Oost- (Vlaams)-Brabant
- EnerGent cvba, hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik in Gent en Oost-Vlaanderen
- Ecopower cvba, hernieuwbare energie in Vlaanderen
- Klimaan CV, hernieuwbare energie en energiebesparing in regio groot Mechelen
- Pajopower cvba-so, hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik in het Pajottenland, Vlaams-Brabant
- Partago, autodelen
- Megawattpuur – projecten in regio Sint-Niklaas en het Waasland
- Navitas cvso, actief in het Demerbekken van de provincies Vlaams-Brabant en Limburg
- Noordlicht, projecten in de Noordrand van Brussel
- Stroomvloed cvba, hernieuwbare energie en energiebesparing tussen Leie en Schelde, Oost-Vlaanderen
- Vlaskracht cvba, hernieuwbare energie en energiebesparing in Zuid-West-Vlaanderen, West-Vlaanderen
- Volterra cvba, hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik in het Meetjesland, Oost-Vlaanderen
- ZonneWind cvba, hernieuwbare energie en energiebesparing in Zandhoven en ommeland
- ZuidtrAnt cvba-so, hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik in de zuidrand van Antwerpen

Deze lijst blijft maar beperkt actueel. Er komen doorlopend nieuwe groepen en coöperaties bij.

In Vlaanderen speelt EcoPower voor andere REScoops de rol van leverancier van de energie die de REScoops zelf produceren. Daardoor moeten de REScoops niet zelf door het proces van de erkenning als leverancier met alle technische, administratieve en economische eisen die daarin gesteld worden. Het speelt daarmee de rol van coöperaties die elkaar helpen en samenwerken.

In Wallonië hebben de REScoops een gezamenlijke coöperatieve leverancier opgericht, Cociter.

In diezelfde zin hebben de Vlaamse REScoops recent CEDAN opgezet, Coöperatief Elektrisch DeelAuto Netwerk. Daarin stellen Partago en Coopstroom hun elektrische deelauto's ook open voor coöperanten van andere REScoops. Op het gebied van deelauto's is dat zelfs op Europees gebied gebeurd met de Mobility Factory.

Voordeel:

- De energiegemeenschappen en hun leden hebben eigen installaties die de ingebrachte inbreng vertegenwoordigen.
- De leden/coöperanten hebben mee invloed op de investeringsplannen en kunnen ervoor zorgen dat de hinder voor hun omgeving beperkt blijft.
- Zij beslissen zelf hoe omgegaan wordt met de geproduceerde energie.
- De betrokkenheid van de omgeving neemt toe.

Nadeel:

- De inbreng van de leden/coöperanten blijft het risico inhouden dat hij verloren kan gaan als de coöperatie in de problemen komt.
- Vele coöperaties werken enkel met vrijwilligers. Een bedrijf runnen is echter een professionele bezigheid, temeer er met andermans inbreng gewerkt wordt.

1.3.2 Andere vormen

Vele energiebedrijven boden een vorm van onrechtstreekse participatie aan. Ze hadden daartoe financieringscoöperaties opgericht, die de opgehaalde inbreng van burgers belegden in hun ondernemingen die de energie-installaties in eigendom hadden. Het betrof hier onrechtstreekse participatie. De inbreng door burgers in de financieringscoöperaties werd – meestal via achtergestelde leningen – ingebracht in vennootschappen die de hernieuwbare energie installaties exploiteerden. De leden/coöperanten waren dus geen mede-eigenaars van de installaties.

Achtergestelde leningen zijn kredieten waarbij de schuldeisers in geval van faillissement van de schuldenaars worden achtergesteld : de achtergestelde schuldeisers komen in faillissementen in de volgorde van schuldeisers dus achter andere schuldeisers zoals de werknemers en de banken. Door deze voorwaarden lopen de schuldeisers een hoger risico dat zij een deel van hun verstrekte inbreng niet terugbetaald krijgen. Om dit te compenseren werd soms een hoger rentepercentage toegekend.

Bij financieringscoöperaties werden de verzamelde middelen ingezet als investering. De term verwijst naar een coöperatieve benadering, waarbij groepen coöperanten zich verenigen om inbreng (equity) te verzamelen om samen te investeren in productiemiddelen van duurzame energie.

Het nieuwe Wetboek op de Vennootschappen en Verenigingen heeft deze vorm van coöperatie onmogelijk gemaakt. In het kader van de nieuwe wet moeten coöperaties erkend zijn door de Nationale Raad voor de Coöperatie en aan de ICA-principes voldoen. De Nationale Raad van de Coöperatie legde ook voordien al steeds meer de nadruk op de economische interactie van de coöperanten met de coöperatie, anders dan de zuivere uitkering van dividenden of interesten.

Voordeel:

- De coöperatie en de coöperanten vermeden de investeringsrisico's
- De lening aan de producenten leverde doorgaans een vaste rente op

Nadeel:

- Dergelijke coöperaties hadden zelf geen installaties in eigendom
- Daardoor hadden de coöperaties ook nauwelijks zicht op het financiële reilen en zeilen van de eigenaar van de productiemiddelen en dus op hun eigen risico
- Ze hadden doorgaans ook weinig medebeslissingsrecht in de investeringsbeslissingen van de producent

Voorbeelden van dergelijke financieringscoöperaties waren:

- Energiris cv
- Eoly coöperatie cv
- Wase Wind cv
- Aspiravi Samen cv
- Cogreen cv
- EDF Luminus Wind Together cv
- Eoly Cooperatie cv
- Limburg Wind cv
- Storm cv
- Wind4Flanders cv
- Greenpulse cv

1.3.3 NRC

Een belangrijke graadmeter voor de betrouwbaarheid van een coöperatie is de erkenning ervan door de Nationale Raad voor de Coöperatie (NRC). NRC heeft in België bijna 600 coöperaties erkend die de fundamentele waarden en principes van het coöperatief ondernemen respecteren. De erkenning is een soort van kwaliteitslabel. Bezoek de website van Coöperatief Vlaanderen voor meer uitleg over de erkenning door de NRC.

Om door het NRC te worden erkend moet o.m. aan onderstaande elementen worden beantwoord :

Erkende coöperatieve vennootschappen bevorderen, van nature, een sociaal verantwoord ondernemerschap, gestoeld op solidariteit en gedeelde waarden. Een coöperatieve vennootschap oprichten, is in de eerste plaats een andere manier van ondernemen, waarbij in het bijzonder de volgende principes worden nageleefd:

- Vrije toetreding voor nieuwe vennoten.
- Ontbreken van een dominerende vennoot.
- Ontbreken van een speculatief doel.

- Fiscaal voordeel, vrijstelling van roerende voorheffing : De eerste schijf van 800 euro van het dividend is helemaal vrijgesteld van belastingen. Boven 800 euro wordt een belasting van 30% geheven: de roerende voorheffing. De coöperaties zullen zelf de verplichte roerende voorheffing inhouden op het dividend, maar ze zullen hun leden/coöperanten ook een document bezorgen waarmee zij de 240 euro die werden geheven op de eerste 800 euro dividend ¹ van de belastingen kunnen terug vorderen.
- Uittreden uit erkende coöperaties kan doorgaans enkel in een beperkte periode van het jaar. Coöperaties mogen uittredingen weigeren, als die het voortbestaan van de coöperatie in gevaar brengen. Uittredende aandeelhouders ontvangen het bedrag dat ze initieel geïnvesteerd hebben, behalve als de coöperatie verlies heeft geleden.
- Aandelen zijn risicovolle financiële producten. Coöperaties moeten daarover duidelijk zijn.

1.4 Energiegemeenschappen die geen coöperaties zijn

De definitie van energiegemeenschappen laat deze toe om samenwerkingsvormen op te zetten die niet voldoen aan de ICA-principes en ook niet noodzakelijk de vorm van een coöperatie aannemen.

Dat kan zich voordoen wanneer openbare besturen of grotere financiers energiegemeenschappen willen ondersteunen of er mee willen samenwerken en daarbij een groter beslissingsgewicht willen hebben dan één coöperant, één stem.

In de Sint-Elisabethwijk in Roeselare is er een groot glasbedrijf waarvan het dak mogelijk in aanmerking komt om er een grote zonne-installatie op te leggen. Het valt te verwachten dat daar veel energieverbruikt wordt, maar misschien liggen de verwachtingen voor de WACC, Weighted Average Capital Cost, te laag of voor de IRR, Internal Rate of Return, te hoog en de eigen productie van energie te ver van hun core business om zelf in zonnepanelen te investeren of er te laten leggen. Daardoor is het bedrijf mogelijk geïnteresseerd in een samenwerking met de omwonenden voor wie de investering wel een haalbare kaart zou zijn. Een energiegemeenschap van omwonenden, die zou investeren in een zonne-installatie op het dak van het bedrijf, zal dan met het bedrijf een overeenkomst moeten sluiten met concrete afspraken over de vergoedingen voor wederzijds geleverde diensten.

¹ Vrijstelling dividenden <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/belastingvoordelen/vrijstelling-dividenden#g3>

Voor de bedrijven in het havengebied in Zeebrugge geldt een gelijkaardige redenering. Ook daar is het mogelijk dat bedrijven om dezelfde reden geen zonnepanelen leggen of laten leggen en kan een energiegemeenschap daar mogelijk een rol in spelen. Omdat het havengebied in Zeebrugge gekenmerkt wordt door zeer grote parkings vanwege de import- en exportactiviteiten van auto's zal het energieverbruik daar mogelijk lager liggen dan in andere bedrijvzones. Daardoor zouden zonnecarports mogelijk veel meer energie leveren dan eventueel eronder tijdelijk gestalde elektrische auto's zouden kunnen verbruiken. Dat zou kunnen betekenen dat er een groot potentieel is om zonne-energie op te wekken voor andere bedrijven in het havengebied die wel een hoog verbruik hebben en voor inwoners van Zeebrugge Dorp en mogelijk ver daarbuiten die zelf geen geschikt dak hebben.

1.5 Zin en onzin van hernieuwbare energiegemeenschappen

1.5.1 Voordelen

1.5.1.1 Voor de leden/coöperanten

Mee investeren in zonnepanelen (of eventuele andere vormen van hernieuwbare energie) op andere locaties in hun omgeving, kan voor leden/coöperanten vele voordelen bieden :

- Zij kunnen meer rente op hun investering halen dan op een spaarboekje.
- Zij hebben meer zicht op het verantwoord gebruik van hun spaargeld.
- Ze zien dagelijks het resultaat van hun investering.
- Ze worden meer betrokken bij hun lokale gemeenschap.

1.5.1.2 Voor lokale gemeenschappen

Ook lokale gemeenschappen kunnen voordeel halen uit het samen investeren in hernieuwbare energie :

- Net zoals landbouwers hun gewassen oogsten met de hulp van de zon, oogsten lokale gemeenschappen middelen die er anders uit verdwijnen voor de aankoop van energie. Het bespaart op de kosten (stroom, emissierechten,...).
- Hernieuwbare energieprojecten kaderen in 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen' en het halen van de "Duurzame Ontwikkelingsdoelen" van de UNO.
- Hernieuwbare energiegemeenschappen versterken de binding van hun leden/coöperanten met hun lokale gemeenschap.
- Projecten versterken de binding van hun leden met hun lokale gemeenschap.

1.5.1.3 Voor het specifiek project of voor hernieuwbare energie in het algemeen

Ook hernieuwbare energie, of het specifiek gerealiseerde project, geniet van enkele voordelen :

- Een ruimer publiek leert de voordelen van zonne-energie (of hernieuwbare energie in het algemeen) kennen.
- De sociale controle ifv onderhoud, diefstal en vandalisme, wordt waargenomen door de leden van de lokale gemeenschap.
Het is een hefboom om hernieuwbare energie mogelijk te maken bij bewoners, bedrijven of organisaties die daar anders niet toe zouden komen.

1.5.1.4 Voor de Vlaamse overheid en de maatschappij

Ook maatschappelijk zijn er voordelen verbonden aan de methodiek :

- Het aanboren van dit nog zeer grote potentieel helpt Vlaanderen om zijn hernieuwbare energie doelstellingen te behalen en zo de bijna volledige afhankelijkheid van import van energie te beperken.
- Zonne-energie is van alle stroomproductietechnologieën de allergeedkoopste en de gemakkelijkste om in de bestaande bebouwde omgeving toe te passen.
- Zonne-energie kan en zal ook de bevoorradingzekerheid in ons land versterken (zeker in combinatie met opslag, demand side en/of demand response management).
- De producenten van zonnepanelen en hun bestanddelen zijn vaak pioniers die voor de productie ervan zelf in toenemende mate gebruik maken van hernieuwbare energie. De impact van de productie van zonnepanelen wordt dan ook snel kleiner, temeer omdat deze bedrijven zich ook, meer dan anderen, bewust zijn van hun sociale en ecologische verantwoordelijkheid en daar ook naar handelen. Bovendien zijn zonnepanelen opgenomen in het recyclagesysteem van huishoudelijke apparaten, het zogenaamde witgoed. Na de inzameling worden ze steeds vaker getest op hun werking en de nog goede panelen worden op de tweedehandsmarkt gebracht. De panelen die niet meer voor gebruik in aanmerking komen worden uit elkaar gehaald, aluminium en glas worden afzonderlijk gerecycleerd en daarna worden de cellen van hun drager gescheiden en ook die worden dan bijna volledig gerecycleerd. Het recyclagepercentage ligt nu op meer dan 95% en de sector maakt zich sterk dat op termijn 100 % haalbaar is. Dan leveren oude zonnepanelen de materialen voor nieuwe en wordt de cirkel gesloten en de impact op het milieu minimaal. Daardoor wordt de import van zonnepanelen meteen ook een bron van grondstoffen die anders mogelijk moeilijk te verwerven zijn.

1.5.2 Nadelen

1.5.2.1 Voor de leden/coöperanten

Anderzijds zijn er ook nadelen voor de leden/coöperanten :

- De investering is niet geheel zonder risico. Investeren in een aandeel van een PV-installatie is en blijft een belegging waarvan het risico niet door één of andere staatswaarborg wordt gedekt.
- In het onverhoopte geval dat binnen de gemeenschap onvoldoende middelen gevonden zouden kunnen worden zou het kunnen dat er bijkomende vreemde inbreng moet opgehaald worden. Dat zou het principe één lid, één stem in het gedrang kunnen brengen. De praktijk wijst wel uit dat geld ophalen nooit een probleem vormt.

Ter illustratie:

BeauVent haalt 4 miljoen op voor energie-investeringen

5 mei 2019

De coöperanten van BeauVent, waaronder 500 nieuwe, bezorgen hun bedrijf in 48 uur de 4 miljoen euro die nodig zijn voor nieuwe investeringen in warmtekrachtkoppeling, zon en wind.

1.5.2.2 Voor het project of voor hernieuwbare energie

Ook voor het project of voor hernieuwbare energie stuit het model mogelijk op beperkingen:

- Mogelijks is het oprichten van een coöperatie voor één project te beperkt en de administratieve last te hoog t.o.v. de grootte van het project.
Grosso modo en afgerond kan gesteld worden dat een PV-project vandaag 900 €/kWp kost. Het is bij de bestaande energiecoöperaties gebruikelijk dat er aandelen worden uit gegeven van hetzij 125, hetzij 250 €. De gemiddelde aandeelhouder in de Vlaamse energiecoöperaties, heeft 1.000 € aan aandelen. Kortom, er kan ongeveer 10% meer kWp worden gelegd als er leden/coöperanten kunnen gevonden worden. De notariële oprichtingskosten voor een cv bedragen ± € 2.500.
De officiële notulering van een Recht van Opstal kost nogmaals ± € 2.500. Samen weegt dat al snel heel zwaar door voor een kleinere installatie van pakweg 10 kW, die op zich nog maar 9.000 € kost. Sinds de wijziging van de wet op het pandrecht kan een alternatief dan zijn een pandrecht te nemen op de installatie die van aard roerend is, maar onroerend wordt door bestemming. Wanneer het pand genomen wordt voor de installatie geplaatst is blijft het pand gelden ook nadat de installatie onroerend wordt. Op die manier is het mogelijk de notulering te vermijden en in de plaats het pandrecht te registreren in het pandregister, wat veel goedkoper is. Daardoor blijven de overhead kosten beperkt voor kleinere installaties zodat energiegemeenschappen ermee van start kunnen gaan.
- Voor installaties met een groter vermogen kunnen er nog andere kosten zijn:

- De uitbesteding van een haalbaarheidsstudie aan een extern bureau : 3 à 4.500 €.
- De opmaak van een stabiliteitsstudie om de draagkracht van een dak te kunnen garanderen : ± € 1.500.
- Voor projecten > 10 kVA :
 - Een oriënterende netstudie : € 650
 - Het plaatsen van een netontkoppelbord op last van de netbeheerder : ± 5.000 €
- In zoverre een grotere installatie voor een gedeelte van de geproduceerde stroom een rechtstreekse afnemer kan vinden, onder het dak of op het perceel waarop de installatie geplaatst wordt, of een aanpalend perceel kan een dergelijke installatie door haar lagere productiekost de bijkomende kosten absorberen.
- Wanneer een energiegemeenschap slechts één of een beperkt aantal kleinere projecten kan of wil uitvoeren, loopt ze het risico onvoldoende expertise op te bouwen en geen voordeel te kunnen halen uit een 'learning curve'. Dat kan leiden tot 'beginners' fouten en hogere kosten. Een organisatie (al dan niet coöperatieve derde partij) die meerdere projecten opzet kan professionaliseren en schaalvoordeel halen wat kan leiden tot een technisch hoogstaandere installatie gekoppeld aan een lagere prijs.

Dit risico kan ondervangen worden door samenwerking met burgercoöperaties en energiegemeenschappen met meer ervaring, zoals dat nu al veelvuldig bij de REScoops in zuivere ICA-stijl gebeurt. Zo wordt bestaande ervaring van de organisaties en hun medewerkers en leden/coöperanten optimaal gevaloriseerd en verspreid.

1.5.3 Interessante locaties voor investeringen in zonne-energie

Vanuit economisch oogpunt zijn volgende sectoren of type bedrijven meer geschikt voor energiegemeenschappen dan andere :

- Verzorgingssector (ziekenhuizen, WZC's, dagverblijven,...). De energievraag is daar het hele jaar door hoog en er wordt ook gekoeld.
- Sites met een grote koelvraag (supermarkten, koelwarenhuizen, melkveeboerderijen, datacenters,...). Hoe meer zon, hoe groter de koelvraag en hoe zinvoller het inschakelen van zonne-energie.
- Plaatsen waar veel beweging is, maar waar passanten toch langere tijd blijven (ontspanningssector, horeca, supermarkten, tuincentra, distributie- en logistieke bedrijven). Het energieverbruik is er middelhoog, de daken groot en de langere verblijfstijd maakt hen interessant voor de installatie van laadfaciliteiten voor zowel lichte als zware elektrische voertuigen.

1.6 Actoren in een energiegemeenschap en hun rol

1.6.1 De leden/coöperanten

Burgerparticipatie en dus ook burgercoöperaties zaten al in de lift. Steeds meer particulieren investeren in hernieuwbare energie. De technologische evolutie en de regelgeving rond het delen van energie en rond energiegemeenschappen zal deze tendens nog versterken. Het is dus waarschijnlijk dat hernieuwbaar energieprojecten met participatie op interesse van lokale bewoners zullen kunnen rekenen.

Een aandeel verwerven in de coöperatie is voor een lid/ coöperant een vrije keuze. Leden/coöperanten die de lokale de gemeenschap verlaten, moeten, binnen de energiegemeenschap, best ook steeds de vrije keuze behouden om hun aandeel al dan niet terug aan de energiegemeenschap te verkopen, volgens de bepalingen die daarrond dan statutair gelden.

1.6.2 De eigenaar van een site

Uiteraard hebben ook eigenaars van sites een belangrijke rol in het geheel. Minstens moeten zij akkoord zijn met installatie en methodiek, maar wellicht zullen zij één van de motoren van het project moeten zijn. Ook zullen zij wellicht mee moeten instaan voor de continuïteit van het project. Mogelijks zullen de eigenaars zélf het project naar zich toe willen trekken, wat

participatie van lokale burgers en KMO's dan kan bemoeilijken. Daar staat tegenover dat lokale energiegemeenschappen hen ook heel wat te bieden hebben. Zij kunnen zorgen voor draagvlak voor het project en voor de (gedeeltelijke) financiering ervan. Eigenaars hebben ook belang bij een welwillende en constructieve houding van de lokale gemeenschap tegenover hen.

1.7 Zin van projectgebonden energiegemeenschappen

1.7.1 Is het zinvol/nodig een projectgebonden energiegemeenschap /coöperatie op te richten ?

Voordeel:

- De betrokkenheid van de energiegemeenschap en de lokale omgeving blijft groter.
- Het sensibiliserend effect is groter.
- De uitgaven voor energie blijven in de lokale gemeenschap.

Nadeel:

- De energiegemeenschap moet het beheer op zich nemen. Er moeten statuten opgemaakt worden, een Bestuursorgaan gevormd worden, er moeten vergaderingen van het Bestuursorgaan en de Algemene Vergadering plaatsvinden.
- De energiegemeenschap moet de projecten zelf uitvoeren en de risico's dragen.
- Het project moet voldoende schaal hebben om de overheadkost te recupereren.
- Het risico bestaat dat er onvoldoende middelen worden aangeboord en het project dus niet kan worden gefinancierd. Tenzij eventueel als de lokale overheid of een extern bedrijf of organisatie bijspringt. In dat geval spreken we van een hybride model.

1.7.2 Is het aansluiten bij een bestaande coöperatie zinvoller ?

Voordeel:

- De basis voor het vinden van de inbreng wordt ruimer.
- De energiegemeenschap moet niet zelf de projecten uitvoeren en de coöperatie beheren. Ze wordt ontzorgd.
- De externe coöperatie draagt de risico's.

Nadeel:

- Aangezien een energiegemeenschap zelf eigenaar moet zijn van de productiemiddelen kan zij niet bestaan als onderdeel van een groter geheel. Bovendien kunnen haar leden de energie die ze zelf produceren ook niet met de gemeenschap delen. Daartoe zouden ze het eigenaarschap van hun installaties aan de energiegemeenschap moeten overdragen.
- Het directe contact met de lokale gemeenschap kan verloren gaan. Dit kan gepareerd worden met een hybride formule waarbij eerst voorrang wordt gegeven aan lokale bewoners of KMO's, eer op zoek gegaan wordt naar ruimere inbreng van burgers of KMO's.

Het als autonome energiegemeenschap samenwerken met een lokale energiecoöperatie kan een goede tussenoplossing zijn, zeker indien aan de benodigde schaalgrootte niet kan worden beantwoord.

Meer informatie over het opzetten van coöperaties is te vinden op de website van Coöperatief Vlaanderen, bij CoopKracht en specifiek over energiecoöperaties bij REScoop Vlaanderen.

1.8 Fiscale voordelen en restricties van een coöperatie

1.8.1 Onbelast rendement

Voor alle dividenden aan één persoon samen geldt een vrijstelling van roerende voorheffing tot € 800/jaar.²

De vrijstelling geldt voor inwoners en niet-inwoners. Ze is van toepassing op alle dividenden, zowel van Belgische of buitenlandse bedrijven. Maar de vrijstelling geldt niet voor dividenden van beleggingsfondsen of juridische constructies, omdat de regering rechtstreekse investeringen in bedrijven wil stimuleren.

De energiegemeenschap moet de roerende voorheffing op dividenden wel eerst inhouden, waarna de coöperanten ze kunnen terugvorderen.

1.8.2 Maximaal aantal aandelen

² KB van 6 juli 1997 Voor dividenden 2021-2022
<https://financien.belgium.be/nl/particulieren/belastingvoordelen/vrijstelling-dividenden#a3>

Indien leden/coöperanten meer dan € 5.000 aan aandelen verwerven is de energiegemeenschap verplicht een prospectus uit te geven³. Dat moet worden gezien als een soort openbare aanbesteding om inbreng op te halen.

Het is een administratief vrij omslachtige procedure. De prospectus kan worden beschouwd als een gedetailleerd bestek dat het « investeringsprogramma » van de betreffende coöperatie/energiegemeenschap bespreekt. Het bevat een waaier van informatie die van belang is voor een potentiële lid/coöperant.

Meer info op :

<http://www.beama.be/nl/financiele-vaardigheden/de-icb/documenten/le-prospectus>

<https://www.fsma.be/nl/fag/d1-welke-gevallen-moet-er-een-prospectus-worden-gepubliceerd-en-welke-gevallen-een>

1.8.3 Fiscale aftrek energiebesparende investeringen

Investerings in hernieuwbare energie genieten van de 'Fiscale aftrek voor energiebesparende investeringen'. De verhoogde aftrek bedraagt 13,5 %⁴.

1.8.4 Verhoogde investeringsaftrek

Een onderneming, en dus ook coöperaties, die bij de oprichting of uitbreiding van haar activiteiten een investering uitvoert, kan onder bepaalde voorwaarden een investeringsaftrek verkrijgen. Dit is een fiscaal voordeel waarbij men een bepaald percentage van de aanschaffings- of beleggingswaarde van de investeringen uitgevoerd tijdens het belastbaar tijdperk, mag aftrekken van de belastbare winst. Het percentage past men éénmalig toe op de aanschaffings- of beleggingswaarde van de goederen. In enkele gevallen mag men de aftrek spreiden over de afschrijvingsperiode van de investeringen. Vooral de verhoogde aftrekken zijn belangrijk.

Indien de winst onvoldoende is, mogen de investeringsaftrekken die niet kunnen worden verricht, onder bepaalde voorwaarden overgedragen worden op de winsten van de volgende belastbare tijdperken.

Om nieuwe investeringen aan te moedigen werd de eenmalige investeringsaftrek van 8% verhoogd tot 25% voor nieuwe investeringen uitgevoerd vanaf 1 januari 2021 tot 31 december 2022. Dit tarief geldt zowel voor kleine vennootschappen (ook cv's) als voor eenmanszaken en vrije beroepen. Projectcoöperaties zullen hier zeker onder vallen.

³ Wet van 16 juni 2006 op de openbare aanbesteding van beleggingsinstrumenten en de toelating van beleggingsinstrumenten tot de verhandeling op een gereguleerde markt

⁴ Artikelen 68 tot 77 en 201 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992
<https://financien.belgium.be/nl/programmawet/verhoogde-investeringsaftrek>

1.8.5 Taks shelter voor startende ondernemingen

Een nieuw (na 01/01/2016) opgerichte coöperatie (=cv) kan beroep doen op de 'taks shelter voor startende ondernemingen'⁵.

Particulieren kunnen een belastingvermindering bekomen in de personenbelasting van 30 of 45% indien zij rechtstreeks nieuwe aandelen verwerven van een startende vennootschap of via een crowdfundingplatform (rechtstreeks of onrechtstreeks via een financieringsvehikel).

Ook indien zij onrechtstreeks deze aandelen verwerven is een belastingvermindering van 30% mogelijk: via nieuwe rechten van deelneming op naam in een openbaar startersfonds of private startersprivak, die op hun beurt investeren in aandelen van startende vennootschappen.

Het doel van deze maatregel is om particulier kapitaal te mobiliseren voor het verschaffen van risicokapitaal aan niet-beursgenoteerde kleine vennootschappen die met een financieringstekort kampen. Een startende vennootschap kan zo maximaal € 250.000 ophalen tijdens haar bestaan. De particuliere investeerder mag per jaar in totaal max. € 100.000 investeren, in meerdere vennootschappen.

1.8.6 Win-win-lening

Met de Winwinlening van PMV/z moedigt de Vlaamse overheid particulieren aan om een achtergestelde lening te verstrekken aan kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's). Een particulier kan tot € 75.000 lenen aan een Vlaamse kmo gedurende een looptijd van 5 tot 10 jaar.

De kredietgever krijgt hiervoor een jaarlijks belastingkrediet van 2,5% op het openstaande kapitaal van de Winwinlening. Indien de kredietnemer niet kan terugbetalen, kan de kredietgever daarnaast 40% van het verschuldigde bedrag terugkrijgen via een eenmalig belastingkrediet.

Een kmo kan tot een bedrag van € 300.000 Winwinleningen aangaan, met een maximum van € 75.000 per kredietgever.

PMV/z is het overkoepelende merk voor de Startlening, de Cofinanciering, Cofinanciering+, de Winwinlening en de Waarborgregeling. Door deze vijf producten te groeperen legt PMV/z de nadruk op de mogelijkheid om deze verschillende producten te combineren om te komen tot een optimale financieringsoplossing.

⁵

- De wettelijke intrestvoet voor 2022 bedraagt 1,50%. Daardoor mag de rente van een winwinlening afgesloten in 2021 liggen tussen 0,75% en 1,50%.
- Vanaf 11 februari 2021 is het Vriendenaandeel operationeel: zoals bij de Winwinlening zal je als particulier tot maximaal € 75.000 kunnen investeren in een Vlaamse kmo in ruil voor een fiscaal voordeel. De kmo kan op die manier tot € 300.000 kapitaal extra ophalen. Vriendenaandelen kunnen gecombineerd worden met Winwinleningen tot een plafond van € 75.000 (voor de Vriendenaandeelhouder-kredietgever) en € 300.000 (voor de emittent-kredietnemer).

1.8.6.1 *Wie komt in aanmerking als kredietnemer?*

Als kredietnemer komen alle kmo's (ook zelfstandigen en vrije beroepers) met een economische activiteit die in Vlaanderen gevestigd zijn in aanmerking, ook binnen de sector van de sociale economie. Deze kmo's moeten voldoen aan de Europese kmo-definitie:

- Minder dan 250 werknemers.
- Jaaromzet niet hoger dan € 50 miljoen en/of balanstotaal niet hoger dan € 43 miljoen.
- Voldoen aan het zelfstandigheids criterium: als er een deelnemingsrelatie bestaat met (een) andere onderneming(en) van 25 % of meer van het kapitaal of van de stemrechten, moeten de gegevens van deze onderneming(en) meegeteld worden bij het toetsen van bovenvermelde criteria. Meer info kan je vinden in de folder van de Europese Commissie.

Een onderneming die één van deze criteria overschrijdt, wordt beschouwd als grote onderneming.

- Een exploitatiezetel dient in Vlaanderen gelegen te zijn.
- Vzw's zijn ook toegelaten indien deze een economische activiteit uitoefenen. Er is sprake van een economische activiteit op het moment dat er goederen of diensten op de markt worden aangeboden. Ook activiteiten binnen de sociale economie passen hierin.
- Ook in bijberoep kan je gebruik maken van de Winwinlening.

1.8.6.2 Wie komt in aanmerking als kredietgever?

Op de datum waarop de Winwinlening gesloten wordt, moet de kredietgever voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De kredietgever moet een natuurlijk persoon zijn die deze lening afsluit buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten.
- Deze natuurlijke persoon woont in het Vlaamse Gewest of moet er gelokaliseerd zijn voor de personenbelasting.
- Deze natuurlijke persoon mag geen werknemer zijn van de kredietnemer.
- Als de kredietnemer een zelfstandige is, dan kan de kredietgever niet de echtgenoot, de echtgenote of de wettelijk samenwonende partner van de kredietnemer zijn.
- Als de kredietnemer een rechtspersoon is, kan de kredietgever noch de echtgenoot, de echtgenote of de wettelijk samenwonende partner van de kredietgever, benoemd zijn of optreden als bestuurder, zaakvoerder of in een vergelijkbaar mandaat binnen die rechtspersoon.
- Als de kredietnemer een vennootschap is, kan de kredietgever noch de echtgenoot, de echtgenote of de wettelijk samenwonende partner van de kredietgever rechtstreeks of onrechtstreeks houder zijn van:
 - Meer dan 5% van de aandelen of de stemrechten van deze vennootschap.
 - Rechten of effecten bezitten waarvan de uitoefening, omwisseling of conversie de overschrijding van die drempel van 5% (vermeld in punt 1.), tot gevolg zou hebben.

Gedurende de hele looptijd van de Winwinlening mag de kredietgever geen kredietnemer zijn bij een andere Winwinlening.

Bedrag van het fiscaal voordeel voor de kredietgever

Het fiscaal voordeel voor de kredietgever bestaat uit:

- Een jaarlijks belastingkrediet voor de hele looptijd van de lening.
- Als berekeningsbasis wordt het rekenkundig gemiddelde genomen van alle uitgeleende bedragen op 1 januari en op 31 december van het belastbare tijdperk, met een maximum van € 75.000 per belastingplichtige.
- Het belastingkrediet bedraagt 2,5% van de berekeningsbasis (wat neerkomt op een belastingkrediet van maximum € 1.875 per jaar).
- De mogelijkheid tot een eenmalig belastingkrediet van 30%* van het openstaand kapitaal van de lening dat gaat definitief verloren als:

- De kredietnemer tijdens of binnen maximaal zes maanden na de looptijd van de Winwinlening failliet gaat of als hij zich bevindt in staat van kennelijk onvermogen (= betalingsachterstand van minimum drie maanden) of vrijwillige of gedwongen ontbinding of vereffening;
- en als de kredietnemer ten gevolge daarvan een deel of het geheel van de Winwinlening niet kan terugbetalen;
- en als de kredietgever de Winwinlening opeisbaar heeft gesteld.

- *Eenmalig belastingkrediet van 40%

Ingevolge de COVID-19-crisis kan het percentage van het eenmalig belastingkrediet van 30% worden opgetrokken tot maximaal 40%. De verhoging van het eenmalig belastingkrediet geldt alleen voor Winwinleningen die gesloten zijn na 15 maart 2020 tot uiterlijk 31 december 2021.

1.8.6.3 Voorwaarden

De belangrijkste eigenschappen zijn:

- Het is een achtergestelde lening, zowel ten aanzien van bestaande als van toekomstige schulden, met een vaste looptijd van 5 tot 10 jaar.
- Je kan kiezen tussen verschillende aflossingsmogelijkheden:
 - Terugbetaling in één keer op de eindvervaldag.
 - Maandelijkse, driemaandelijkse, zesmaandelijkse of jaarlijkse aflossingen (er is een simulatie mogelijk op de website).
 - Een eenmalige vervroegde terugbetaling van het volledige openstaande saldo is eveneens mogelijk.
- Het totale openstaande bedrag, in hoofdsom, dat een kredietgever in het kader van één of meer Winwinleningen aan één of meer kredietnemers kan uitlenen, kan ten hoogste € 75.000 bedragen.
- Het totale openstaande bedrag, in hoofdsom, dat één kredietnemer in het kader van verschillende Winwinleningen kan ontfangen van verschillende kredietgevers, kan ten hoogste € 300.000 bedragen.
- De rentevoet is gebaseerd op de wettelijke rentevoet die van kracht is op de datum waarop de Winwinlening gesloten wordt.
- De rentevoet bedraagt maximum deze wettelijke rentevoet en minimum de helft van diezelfde rentevoet.
- Deze rentevoet (1,50% in 2022) wordt elk jaar in januari bekend gemaakt.
- Een Winwinlening afgesloten in 2022 moet zich dus situeren tussen 0,75% en 1,50%.
- Deze rentevoet is vast en is een bruto-rentevoet (hierop is roerende voorheffing verschuldigd).

Winwinleningen kunnen gecombineerd worden met Vriendenaandelen tot een plafond van € 75.000 (voor de Vriendenaandeelhouder-kredietgever) en € 300.000 (voor de emittent-kredietnemer).

1.8.6.4 Aanvraagprocedure

De Winwinlening moet je laten vaststellen in een akte en aflossingstabel die beschikbaar zijn bij PMV/z-Waarborgen op www.pmvz.eu/winwinlening.

- De akte en aflossingstabel worden in drievoud afgedrukt en ondertekend, waarvan één bestemd is voor de kredietgever, één voor de kredietnemer en één binnen de 3 maanden moet worden bezorgd aan PMV/z-Waarborgen.
- De ondertekende akte en de aflossingstabel verstuur je bij voorkeur digitaal naar winwinlening@pmv.eu. Indien je niet in de mogelijkheid bent om de documenten digitaal over te maken kunnen ze verstuurd worden naar: Winwinlening, Oude Graanmarkt 63, 1000 Brussel.
- Een Winwinlening kan door PMV/z-Waarborgen niet worden geregistreerd indien de getekende akte en aflossingstabel niet worden overgemaakt.
- Na ontvangst van de gehandtekte akte en delgingstabel duurt het ongeveer tien werkdagen alvorens de kredietgever de registratiebrief van PMV/z-Waarborgen ontvangt die als fiscaal attest dienst doet en dus ter beschikking van de fiscale controle moet worden gehouden.
- De voortzetting en het behoud van de Winwinlening kan bewezen worden door de voorlegging van de bankrekeninguittreksels waarop de ontvangen intresten van de Winwinlening staan.
- De kredietnemer is verplicht de roerende voorheffing, berekend tegen het correcte tarief, in te houden op de verschuldigde interesten. Die voorheffing dient binnen de 15 dagen na de vervaldag opgenomen te worden in een aangifte roerende voorheffing en gestort aan de dienst Roerende Voorheffing van het belastingkantoor, gebruik makend van formulier 273 (Aangifte in de Roerende Voorheffing Inkomsten van Roerende Goederen en Kapitalen).

1.8.6.5 COVID-19: verlenging looptijd van bestaande leningen

Ingevolge de COVID-19-crisis konden Winwinleningen die een einde namen in 2020 door de partijen verlengd worden voor een termijn van 1 of 2 jaar. De verlenging diende gepaard te gaan met een uitstel van betaling van kapitaal voor dezelfde periode. De kredietnemer dient in deze periode van verlenging één keer per jaar de intresten te betalen aan de kredietgever (en de roerende voorheffing daarop door te storten aan de dienst roerende voorheffing). De kredietnemer behoudt het jaarlijkse belastingkrediet van 2,5% en het recht op het eenmalig belastingkrediet gedurende de hele looptijd van de verlenging.

1.8.7 Vriendenaandeel

Met het Vriendenaandeel van PMV/z moedigt de Vlaamse overheid particulieren aan om rechtstreeks kapitaal te investeren in kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), gevestigd in het Vlaamse Gewest. De particuliere investeerder (vriendenaandeelhouder) krijgt in ruil gedurende 5 jaar een belastingkrediet van 2,5% op het geïnvesteerde bedrag. Een kmo kan zo tot € 300.000 extra kapitaal ophalen.

Vriendenaandelen kunnen gecombineerd worden met Winwinleningen tot een plafond van € 75.000 (voor de Vriendenaandeelhouder-kredietgever) en € 300.000 (voor de emittent-kredietnemer).

Enkel vennootschappen met rechtspersoonlijkheid kunnen Vriendenaandelen uitgeven.

Deze maatregel is operationeel sinds 11 februari 2021.

1.8.7.1 Wie komt in aanmerking als investeerder (Vriendenaandeelhouder)

Definitie Vriendenaandeelhouder

De Vriendenaandeelhouder moet op de datum waarop het Vriendenaandeel wordt onderschreven voldoen aan al de volgende voorwaarden:

- Hij/zij is een natuurlijk persoon die een Vriendenaandeel onderschrijft buiten het kader van zijn/haar handels- of beroepsactiviteiten.
- Deze natuurlijke persoon moet gelokaliseerd zijn in het Vlaamse Gewest voor de personenbelasting.
- Deze natuurlijke persoon mag geen werknemer zijn van de begunstigde kmo (emittent).
- De Vriendenaandeelhouder, de echtgenoot, de echtgenote of de wettelijk samenwonende partner mogen niet benoemd zijn of optreden als bestuurder, zaakvoerder of een vergelijkbaar mandaat hebben in de begunstigde kmo(emittent).
- De Vriendenaandeelhouder, de echtgenoot, de echtgenote of de wettelijk samenwonende partner mogen niet meer dan 10% van de aandelen (of converteerbare effecten) en van de stemrechten bezitten.
- De Vriendenaandeelhouder, de echtgenoot, de echtgenote of de wettelijk samenwonende partner mogen 24 maanden voorafgaand aan de volstorting van het Vriendenaandeel niet uit het vennootschapsvermogen van de emittent getreden zijn.

Aan deze voorwaarden moet dus worden voldaan op datum van de verbintenis om te investeren en niet de datum van de uitvoering (dit is de volstorting) ervan.

- Drempel van € 75.000

- Als particulier kan je als kredietgever van de Winwinlening en/of Vriendenaandeelhouder niet meer dan € 75.000 ter beschikking stellen aan één of meer begunstigde kmo's.
- De Vriendenaandeelhouder kan wel een groter bedrag dan € 75.000 investeren in de kmo. Voor dat surplus zal door PMV/z-Waarborgen nv wel geen overeenkomst opgemaakt worden die als "Vriendenaandeel" in aanmerking komt, zonder echter afbreuk te doen aan de geldigheid van de transactie voor wat betreft het surplus.

1.8.7.2 Wie komt in aanmerking als emittent (begunstigde kmo)

Definitie kmo (emittent)

Als begunstigde onderneming (emittent) komen alle kmo's met rechtspersoonlijkheid in aanmerking met een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest. Deze vennootschappen moeten voldoen aan de Europese kmo-definitie:

- Minder dan 250 werknemers tewerkstellen
- Jaaromzet niet hoger dan € 50 miljoen en/of balanstotaal niet hoger dan € 43 miljoen
- Voldoen aan het zelfstandigheids criterium: als er een deelnemingsrelatie bestaat met (een) andere onderneming(en) van 25 % of meer van het kapitaal of van de stemrechten, moeten de gegevens van deze onderneming(en) meegeteld worden bij het toetsen van bovenvermelde criteria. Meer info kan je vinden in de folder van de Europese Commissie.

Een onderneming die één van deze criteria overschrijdt, wordt beschouwd als grote onderneming.

1.8.7.3 Andere voorwaarden

Bovendien moet de begunstigde kmo gelijktijdig aan de volgende voorwaarden voldoen:

- De kmo heeft een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest en heeft rechtspersoonlijkheid.
- De kmo mag geen beleggings-, thesaurie- of financieringsvennootschap zijn*.
- De kmo mag geen immo-vennootschap zijn voor eigen onroerend goed of waarin de vriendenaandeelhouder, de echtgenoot, de echtgenote of wettelijk samenwonende partner of hun kinderen een bestuursmandaat bekleden of hieruit inkomsten hebben*.
- De kmo is geen managementvennootschap*.
- De kmo is niet beursgenoteerd.
- De kmo mag geen kapitaalvermindering, inkoop van eigen aandelen of een andere vermindering of verdeling van het eigen vermogen doorgevoerd hebben, 24

maanden voorafgaand aan de volstorting van het vriendenaandeel (behoudens de vermindering van het kapitaal of het eigen vermogen die uitsluitend het gevolg is van een uittreding van één of meerdere aandeelhouders van de begunstigde kmo (emittent) lastens het vennootschapsvermogen).

- De kmo mag geen 'rechtstreekse deelneming' aanhouden in een vennootschap gevestigd in een 'belastingparadijs'. De kmo doet ook geen betalingen aan vennootschappen die gevestigd zijn in een van deze belastingparadijzen, waarvan niet kan worden aangetoond dat ze zijn verricht in het kader van werkelijke en oprechte verrichtingen die het gevolg zijn van rechtmatige financiële of economische behoeften en die in totaal meer bedragen dan € 100.000 per belastbaar tijdperk*.

*Aan deze voorwaarden moet de kmo voldoen gedurende 60 maanden volgend op de volstorting van de Vriendenaandelen. De termijn van 60 maanden begint te lopen op de dag na de volstorting.

Aanvaardbare vennootschapsvorm

Enkel volgende vennootschappen met rechtspersoonlijkheid kunnen Vriendenaandelen uitgeven:

- Naamloze vennootschap (nv)
- Besloten vennootschap (bv)
- Coöperatieve vennootschap (cv)
- Europese (coöperatieve) vennootschap
- Europees economische samenwerkingsverband
- Vennootschap onder firma (vof)
- Commanditaire vennootschap (CommV)
- Landbouwondernemingen (onder de vorm van een vof of CommV).

Zelfstandigen, een maatschap, een vereniging zonder winstoogmerk (vzw), een (private) stichting (van openbaar nut) en een feitelijke vereniging komen dus NIET in aanmerking.

Bijkomende voorwaarden

- Een Vriendenaandeel is een aandeel op naam en vertegenwoordigt een fractie van het kapitaal of het eigen vermogen van de kmo (emittent).

- Het Vriendenaandeel kan alleen verworven worden door een inbreng in vers geld en op voorwaarde van een volledige volstorting. Deze volstorting mag niet gebeurd zijn voor 11 februari 2021.
 - De ontvangen gelden kunnen enkel worden gebruikt voor ondernemersdoeleinden.
 - Je kan leningen of converteerbare effecten niet omzetten in Vriendenaandelen.
 - Het volstorte bedrag van de Vriendenaandelen bedraagt maximum € 75.000 per Vriendenaandeelhouder en € 300.000 per emittent.
 - Het totale openstaande bedrag, in hoofdsom kan bij een kmo in het kader van één of meer Winwinleningen en één of meer volstorte Vriendenaandelen nooit meer bedragen dan maximum € 300.000.
 - Als particulier kan je als kredietgever van de winwinlening en/of vriendenaandeelhouder niet meer dan € 75.000 ter beschikking stellen aan één of meer begunstigde kmo's.
 - Als begunstigde kmo mag je de ontvangen sommen uit het Vriendenaandeel niet gebruiken om:
 - Dividenden uit te keren, met inbegrip van de uitkering van liquidatiereserves of de aankoop van aandelen.
 - Leningen te verstrekken.
- Je kan geen winwinlening gebruiken voor de volstorting van Vriendenaandelen.

Fiscaal voordeel Vriendenaandeelhouder

- Het fiscaal voordeel voor de Vriendenaandeelhouder bestaat uit een jaarlijks belastingkrediet van 2,5 % op het gestorte bedrag, voor maximaal vijf jaar.
- De berekeningsbasis is het aantal dagen dat het Vriendenaandeel (volstort) in het belastbare tijdperk is aangehouden, met een maximum van € 75.000 per belastingplichtige.
- Het belastingkrediet kan niet naar de volgende aanslagjaren worden overgedragen.
- Het fiscale voordeel vervalt op de dag van het faillissement van de emittent, de beslissing van ontbinding van de emittent, de overdracht van (deel van) de Vriendenaandelen of het overlijden van de Vriendenaandeelhouder.
- De Vriendenaandeelhouder (belastingplichtige) houdt de registratiebrief, de uitgifteovereenkomst en het verslag ter beschikking van de fiscus en het controleorganisme.

1.8.7.4 Aanvraagprocedure

Opstellen uitgifteovereenkomst Vriendenaandeel

- Binnen een termijn van 3 maanden na de volstorting moet er een uitgifteovereenkomst Vriendenaandeel worden opgemaakt.
- Dit is een schriftelijke verklaring waarin de partijen bevestigen dat de Vriendenaandeelhouder door middel van een kapitaalbreng heeft ingetekend op nieuw uitgegeven aandelen van de emittent, in overeenstemming met de opgelegde voorwaarden. Deze uitgifteovereenkomst kan je online opmaken op basis van een aantal gegevens. Meer informatie kan je terugvinden op de website van [PMV/z](#) in de rubriek 'Welke voorwaarden zijn er verbonden aan het vriendenaandeel en de uitgifteovereenkomst? Je kan op de website ook een modelformulier van de uitgifteovereenkomst raadplegen.

Opstellen van een verslag van de revisor of externe accountant

- Om de particuliere investeerder te beschermen moet er overeenkomstig de vennootschapswetgeving een verslag worden opgesteld over de uitgifteprijs van de Vriendenaandelen. Dit verslag moet positief worden beoordeeld door een bedrijfsrevisor of een externe accountant (die niet in loondienst is van de emittent). Dit verslag wordt als bijlage bijgevoegd bij de uitgifteovereenkomst Vriendenaandeel. Meer informatie kan je terugvinden in de rubriek Veelgestelde vragen op de website van PMV/z.
- Registratie bij PMV/z
- De uitgifteovereenkomst en het verslag over de uitgifteprijs moet je binnen 3 maand na de volstorting van de Vriendenaandelen overmaken aan PMV/z-Waarborgen nv om te registreren. Dit kan digitaal via vriendenaandeel@pmv.eu.
- Vervolgens wordt nagegaan of aan alle voorwaarden werd voldaan (inclusief de controle van de plafonds). Daarnaast is vereist dat de bedragen ook volledig volstort worden om het Vriendenaandeel te genieten. Binnen de maand volgt dan de registratie of de weigering.

Cumulatie

Dit belastingkrediet is niet van toepassing op aandelenparticipaties die reeds genieten van volgende federale steunmaatregelen:

- Tax Shelter voor startende ondernemingen
- Tax Shelter voor scale ups (groeibedrijven)

Meer info over al deze fiscale aftrekken (1.8.3. t.e.m. 1.8.7.) op :

<https://www.vlaio.be/nl/subsidies-financiering/subsidi databank/investeringsaftrek>

1.9 Problematiek m.b.t. verzekeringen

1.9.1 Verzekering voor beheerders cv

Er van uit gaande dat de beheerder in de cv vrijwillig en onbezoldigd werken, doet men er goed aan om hen te verzekeren voor dit vrijwilligerswerk.

Sinds 1 januari 2018 zorgt Vlaanderen voor een gratis verzekering voor vrijwilligers. Deze verzekering vervangt de voormalige collectieve verzekering voor vrijwilligers die aangeboden werd door de Provinciale Steunpunten Vrijwilligerswerk. Voortaan kan je bij het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk terecht om je erkenningsnummer voor deze verzekering aan te vragen. Je vindt hier alle nodige informatie over de gratis vrijwilligersverzekering.

Echter, de verzekering is beperkt tot vzw's en feitelijke verenigingen, niet voor cv's. Bestuurders en vrijwilligers van een cv hebben het doorgaans moeilijk om een verzekering te kunnen afsluiten omdat zij niet bezoldigd worden (dus geen werknemersstatuut hebben), maar wel tot een - stricto sensu – commerciële organisatie behoren. Om die reden hebben sommige coöperaties, naast hun cv-statuut ook nog een vzw-spiegelversie (= met dezelfde naam en beheerders).

Dergelijke verzekering kunnen afsluiten is nochtans zéér belangrijk voor de vrijwillige medewerkers van de cv. Immers, dergelijke verzekering kan het risico dekken indien een van de vrijwilligers op weg naar of van een bijeenkomst van de cv een ongeval zou hebben. Of meer nog : wanneer er iets mis zou gaan wanneer een vrijwilliger i.f.v. de cv bvb. een dak of een elektriciteitskast inspecteert.

Meer info : <https://www.vlaanderenvrijwilligt.be/gratis-vrijwilligersverzekering/>

1.9.2 Verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid

De HE-installatie die de cv bouwt en exploiteert moet uiteraard ook verzekerd worden voor burgerlijke aansprakelijkheid.

Dit is minder evident dan het lijkt : de verzekeringsmaatschappij die een gebouw verzekert zal niet tussenbeide komen indien schade wordt veroorzaakt door een PV-installatie op het dak, die eigendom is van een derde. En omgekeerd, de verzekeringsmaatschappij die het risico van de PV-installatie dekt, zal niet willen instaan voor schade aan het gebouw. Dit omdat het dikwijls moeilijk uit te maken is wie welke schade veroorzaakt heeft.

Een voorbeeld : een brand vernielt het gebouw én de PV-installatie die er op ligt. Indien beide componenten door een verschillende verzekeringsmaatschappij worden gedekt zal de ene verhaal trachten te halen bij de andere.

De enig mogelijke oplossing hiervoor is dat beide betrokkenen – vooral – een verzekering afsluiten 'met afstand van verhaal'. Toch blijkt dit in de praktijk moeilijk werkbaar, weinig tot geen maatschappijen zijn daartoe bereid. Voor zover kon worden nagegaan is enkel Ethias bereid dergelijke risicoverdeling te accepteren.

Bovenstaande problematiek kan ook worden opgevangen door de installatie te laten verzekeren door dezelfde verzekeraar als degene die het gebouw verzekert.

1.10 Kansen voor energiegemeenschappen

Vertegenwoordigers van de huidige energiecoöperaties zien weinig meerwaarde in het opzetten van bijkomende coöperaties.

Wel zijn ze er van overtuigd dat er een groot potentieel is voor burgerparticipatie om inbreng te genereren voor meer hernieuwbare energie. Temeer ook omdat coöperaties doorgaans kunnen leven met rendementen die lager zijn dan dewelke voor strikt commerciële derde partijen moeten gelden. Binnen het kader van de regelgeving is dat voor energiegemeenschappen nog meer het geval. Van energiegemeenschappen wordt gesteld dat het maken van winst niet de prioriteit mag vormen van een energiegemeenschap, maar wel de milieu- en de socio-economische voordelen voor de leden en voor de gemeenschap.

1.10.1 Nood aan professionalisering van strikte burgercoöperaties

De bestaande 'ICA' hernieuwbare energiecoöperaties moeten zeker nog groeien om het volledige Vlaamse potentieel te kunnen behappen. Enkel Ecopower en Beauvent werken momenteel over heel Vlaanderen. Andere REScoop-leden zijn meer regiogebonden (vb Campina in de Kempen, Denderstroom in de Denderstreek). Ze werken wel regio-overschrijdend samen. Eén op één of als groep. Zo installeerden ZuidtrAnt en Klimaan samen zonnepanelen en een V2G-laadpaal op de centrale site van de gemeente Bonheiden, of leggen ZuidtrAnt en Ecopower samen een warmtenet in Mortsel. Zo haalden zes coöperaties samen het zonneproject Klimatscholen binnen of zetten ze samen CEDAN op, het Coöperatief Elektrisch DeelAuto Netwerk.

Een verdere professionalisering van strikte burgercoöperaties zal nodig zijn om het coöperatieve aanbod te maximaliseren : inbreng ophalen bij burgers is daarbij minder het probleem dan het vinden en daadwerkelijk realiseren van projecten.

1.10.2 Crowdfunding platform

Een middel om het potentieel aan slapend burgerkapitaal aan te boren is het ruimer bekend maken van het burgercoöperatiemodel via een crowdfundingplatform. Momenteel zijn er reeds enkele voorzichtige initiatieven :

- SoCrowd (<https://socrowd.be/>) : Een door Fairfin erkend crowdfunding platform waar cv's, vzw's, ..., duurzame projecten (niet enkel hernieuwbare energie) kunnen indienen waarvoor zij burgerfinanciering zoeken.

- 'Coöp à la carte' (<https://labelfinancesolidaire.be/>) Dit is een uit Wallonië gegroeid initiatief dat echter ook projecten in Vlaanderen aanbiedt.
- Ecconova (<https://www.ecconova.com/nl>): Ook een in Wallonië ontstaat crowdfunding platform met het oog op financiering van hernieuwbare energie. FSMA-erkend.

We onderscheiden twee vormen van crowdfundingplatformen :

- Non-profit :
- Hier kan een geïnteresseerde burger terecht om een project te zoeken waarin hij wil investeren. Op het platform vindt hij info over de diverse projecten mét het rekeningnummer van het project waaraan hij wil bijdragen. Het platform speelt in deze enkel de rol van 'brievenbus' en is geheel non-commercieel (neemt geen commissie of marge op de projecten). Vb. : Coöp à la carte Profit :

Dergelijk platform heeft een commerciële insteek

- Ofwel moet de burger op één centraal rekeningnummer van het platform storten en aanduiden waarin zijn geld moet worden geïnvesteerd. Het platform neemt een kleine commissie om de werkingskosten te dekken.
- Ofwel moet de projectontwikkelaar die om burgerparticipatie vraagt een commissie betalen. Vb. : Ecco Nova, in Wallonië ontstaan en erkend door FSMA

Deze crowdfundingplatformen hebben allen een beperkt succes. Dit is vooral te verklaren door enerzijds een gebrek aan bekendheid, maar anderzijds een gebrek aan vertrouwen, ondanks erkenningen als FSMA en Fairfin.

2. Stappenplan

1.11 Voor de oprichting van een energiegemeenschap

Stap 1 :

- Zoek gelijkgezinden.
- Zoek investeringspotentieel, maak een pre-feasibility studie m.b.t. technologie en locaties versus afname.
- Zoek investeringsmiddelen.

Stap 2 :

- Organiseer een informatieve vergadering voor geïnteresseerden.
- Start één of meer werkgroepen op :
 - o Die de oprichting (en de statuten) voorbereid(t)(en).
 - o Die een businessplan uitwerk(t)(en) (of laat uitwerken).
 - o Die een technisch voorstel uitwerk(t)(en) (of laat uitwerken).

Stap 3 :

- Houdt een officiële oprichtingsvergadering waar de statuten worden goedgekeurd en een Bestuursorgaan wordt verkozen.
- Zet een inbrengronde op met een bepaalde deadline.
- Leg de oprichtingsakte/statuten neer bij de notaris.
- Zet een tweede inbrengronde op (al dan niet ook met extern kapitaal) om één of meerder beoogd(e) project(en) volledig gefinancierd te krijgen.

Stap 4 :

- Plaats de installatie(s).
- Volg de wettelijke financiële plichtplegingen goed op (BTW-aangifte, vennootschapsbelasting, documenten fiscale aftrek, neerleggen jaarrekeningen, aandeelhoudersregister, administratie m.b.t. taks shelter,...).

Bovenstaande kan ook geheel of gedeeltelijk worden uitbesteed. Zero Emission Solutions begeleidt bvb. op dit ogenblik 3 projectcoöperaties en biedt daarbij totale ontzorging.

Uiteraard kan ook de keuze worden gemaakt om aan te sluiten bij een bestaande coöperatie, als groep of individueel.

Maar het kan ook dat de groep geïnteresseerde(n) tot de conclusie komt dat het oprichten van een eigen coöperatie onnodig of niet wenselijk is maar dat de groep toch een 'eigen'

project wil aanbrengen en maximaal 'zelf' wil financieren. Zo werkt het trouwens geregeld voor windenergieprojecten waar commerciële partijen en lokale burgercoöperaties de handen in elkaar slaan om een project samen te realiseren. Denk bvb. maar aan het windenergieproject dat de coöperatie Campina met Eneco realiseerde in Turnhout.

1.12 Voor het opstarten van een project⁶

1.12.1 Voorbereidende stappen

Om uit te maken voor welk type installatie een locatie in aanmerking komt voor een dakinstallatie zijn het jaarverbruik, de kostprijs van de energie en het tijdstip waarop de energie lokaal verbruikt wordt van belang.

In een latere fase wordt de fysieke structuur belangrijk. De aard van de elektriciteitsaansluiting en de aard, stabiliteit en toestand van het dak waarop de installatie geplaatst zal worden.

1.12.1.1 Stroomverbruik per meter

Elke meter heeft, naast het meternummer, een unieke EAN-code.

Het jaarverbruik per EAN-nummer is te vinden op de jaarafrekening.

Per EAN-nummer kan één installatie aangesloten worden.

1.12.1.2 Bereken de prijs per kWh van stroom die op de site aangekocht wordt

Zonnestroom wordt op de locatie opgewekt. De energie die meteen verbruikt wordt heeft daardoor dezelfde waarde als de prijs die op de locatie betaald wordt voor energie van het net. Op druk bezochte locaties kan ook gekeken worden hoeveel stroom er via op de site opgestelde laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen gevaloriseerd kan worden en aan welke prijs. Om de waarde van de netstroom te berekenen deelt men de totale jaarkost (zie 'jaarlijkse afrekening') door het verbruik (aantal kWh). Opgelet, in de stroomfactuur zit een klein stukje 'vaste vergoeding'. Dat is een som die dient te worden betaald, ongeacht het verbruik. Uiteraard mag je deze kost niet als 'vermeden stroomkost' in mindering brengen voor het project.

⁶ Zie ook www.energiesparen.be/zonnekaart en www.energiesparen.be/zonnegids

Op stroom die meteen lokaal verbruikt wordt hoeven geen netvergoedingen of taksen (BTW en andere) betaald te worden.

Houdt zo mogelijk de facturen ter beschikking van de toekomstige installateur of een eventuele begeleidende adviseur.

Omdat de kost van stroom doorheen de jaren kan veranderen blijft de berekening van het financieel rendement van de installatie een benadering die in de praktijk iets gunstiger of ongunstiger kan uitvallen. De laatste jaren is stroom van het net fors gestegen, maar het is niet zeker dat dit verder zo zal evolueren.

1.12.1.3 Bepaal het lokale verbruiksprofiel

De zon levert alleen overdag energie. De intensiteit is groter op de middag en in de zomer. Omdat de waarde van de zonnestroom geproduceerd door installaties per kWpiek verschilt naargelang de stroom meteen verbruikt of lokaal opgeslagen wordt dan wel in het net geïnjecteerd moet worden, is het belangrijk om te weten wanneer precies hoeveel stroom verbruikt wordt.

Voor middenspannings- en hoogspanningsaansluitingen die, door de netbeheerder, elektronisch uitgelezen worden bestaat de mogelijkheid om de kwartuurgegevens bij de netbeheerder op te vragen. Dat kan de eigenaar of gebruiker van de site zelf doen of men kan een eventueel begeleidende adviseur daartoe volmacht geven.

Voor laagspanningsaansluitingen is het belangrijk een zo goed mogelijk beeld te krijgen van het verbruik tijdens de werkuren, versus daarbuiten. Eventueel kan wel worden overwogen om de dubbele teller te laten vervangen door een enkelvoudige. Dat kan en kost zo'n 230 € (zie verder). Sinds 2021 wordt overal waar nieuwe zonne-installaties geplaatst worden ook meteen een digitale teller geplaatst.

1.12.1.4 Welk type elektriciteitsaansluiting is er op de locatie?

Gaat het om een installatie op laag-, midden- of hoogspanning?

Informatie over het type aansluiting is te vinden op de jaarafrekening.

Laagspanning	Middenspanning	Hoogspanning
Tot 1.000 volt of 1 kV	Van 1.000 tot 36.000 V/ 1 tot 36 kV	Boven 36.000 V of 36 kV

	Installaties op middenspanning betalen geen prosumemententarief. Voor productie-installaties van 10 tot 25 kVA is de vereiste netstudie gratis.	
--	---	--

Welk type meter heeft het bedrijf?

- Manueel uitgelezen meter (= jaarlijkse meteropname) :
Van de jaarlijkse eindafrekening kan men eenvoudig het jaarverbruik aflezen.
- Elektronisch uitgelezen meter
Zoals eerder aangegeven wordt door elektronisch uitgelezen meters het verbruik per kwartuur uitgelezen (=AMR). Dit geeft een heel goed beeld van het te verwachten verbruik op elk moment van de dag en het jaar. Zo kan berekend worden hoeveel zonnestroom meteen verbruikt of lokaal opgeslagen kan worden en hoeveel met een lagere waarde op het net geïnjecteerd zou moeten worden.
In uitzonderlijke gevallen worden (elektronische) meters maandelijks uitgelezen, zonder kwartuurdata (=MMR). Dat vermindert het gedetailleerde inzicht in het verbruik van het bedrijf, maar geeft toch een goede indicatie van het basisverbruik tijdens weekends en bedrijfvakanties.

De zon levert vooral in de zomer energie. Ruim een kwart wordt ingestraald tijdens de zomerse vakantie maanden. Een PV-installatie op een bedrijf dat tijdens de zomer maanden een driewekelijkse sluiting kent, zal in die periode dan veel stroom op het net injecteren. Voor het financiële rendement van de installatie is het belangrijk dat zij zo gedimensioneerd wordt dat een optimale balans ontstaat tussen stroomproductie en -verbruik. Leveranciers van zonne-installaties kunnen die balans berekenen of men kan een externe adviseur om advies daarover vragen. Sinds 2021 betalen leveranciers een vergoeding voor zonnestroom die geïnjecteerd wordt op het net die doorgaans de kost van de geproduceerde stroom dekt of zelfs overstijgt. Op overtollig geproduceerde stroom leggen eigenaars van zonnepanelen niet langer toe.

De tabel hieronder geeft de procentuele verdeling van de zoninstraling per maand weer.

Procentuele verdeling zoninstraling per maand		
	Wh/m ²	%
Januari	20,90	1,98
Februari	34,75	3,29
Maart	86,10	8,14
April	126,38	11,95
Mei	148,62	14,05
Juni	154,21	14,58
Juli	155,93	14,74
Augustus	129,71	12,26
September	97,99	9,26
Oktober	60,02	5,67
November	25,90	2,45
December	17,33	1,64
Jaar	1057,84	100,01

1.12.1.5 Enkelvoudige of tweevoudige meter?

Heeft het bedrijf (bvb. een kleine KMO) een tweevoudige meter, dan wordt de zonnestroom tijdens de weekends aan het lagere nachttarief afgerekend. Het is dan nuttig opnieuw de zin van de dag-nachtteller te beoordelen, rekening houdend met de productie van zonnestroom. Eventueel kan worden overwogen om de dubbele teller te laten vervangen door een enkelvoudige. Dat kan en kost zo'n 230 €. In sommige gevallen is het mogelijk de nachtteller in de tweevoudige meter te laten uitschakelen zonder dat de meter vervangen moet worden. De zonnestroom die tijdens de weekends wordt geproduceerd krijgt dan weer de waarde van het hogere dagtarief. Het verschil tussen beide neemt steeds verder af. Het nachttarief in de tweevoudige teller en het exclusieve nachttarief, met een aparte teller, werden in 2021 gelijkgeschakeld. Sinds 2022 experimenteren een aantal leveranciers met een tarief dat in de loop van de dag varieert op basis van de voorspelde productie van zon en wind. Leveranciers geven daarbij een dag op voorhand aan op welke uren de stroom de volgende dag goedkoper zal zijn zodat verbruikers hun verbruik daarop kunnen afstemmen. Dat helpt om meer zonne- en windstroom te absorberen en de netten te onlasten.

1.12.1.6 De oppervlakte, de aard en de stabiliteit van het dak

- Zal de installatie op een plat of een hellend dak geplaatst worden?

- Welk type draagstructuur heeft het dak? Hout, beton, staal?
- Welke dakbekleding heeft het dak? Kleipannen, betonpannen, golfplaten, leien, roofing, EPDM, andere ?
- Hoe oud is de dakbekleding? Is de bekleding of de dakstructuur aan vervanging toe?
- Is het dak of de zolder eronder voldoende geïsoleerd? Vroeger was, voor het verkrijgen van groenestroomcertificaten de isolatie van het onderliggende dak verplicht. Dat is niet langer het geval, maar blijft wel aangewezen.
- Wat is de oppervlakte van het dak?

Uiteraard is het belangrijk dat het dak waarop de panelen geïnstalleerd worden, voldoende draagvermogen heeft om het bijkomende gewicht van de installatie te torsen. Indien daar twijfels over bestaan is het aangewezen een stabiliteitsstudie te laten uitvoeren door een erkend stabiliteitsdeskundige.

Wanneer de dakbekleding of de dakstructuur op korte of middellange termijn aan verbetering of vervanging toe is, of de isolatie beter zou kunnen, is het beter deze aanpassingen te doen alvorens een zonne-installatie te plaatsen. Aanpassingen na de plaatsing brengen extra hinder en kosten met zich mee die het financiële rendement van de installatie nadelig beïnvloeden. Hou er rekening mee dat indien - om redenen van dakherstelling – de PV-installatie van het dak moet worden genomen om er nadien terug op te plaatsen, de kost op ± 100 €/kWp moet worden begroot.

Het is niet langer verplicht om het dak te isoleren om zonnepanelen te mogen plaatsen, maar het valt uiteraard wel sterk aan te raden. Hierdoor vermindert het energieverbruik en is er meer comfort zowel in de winter als in de zomer.

Per kWpiek vraagt een PV-installatie een oppervlakte van ± 5 m² (op hellende daken) en ± 8 m² (op platte daken, afstanden tussen 2 rijen panelen inbegrepen).

1.12.1.7 Selecteer mogelijke leveranciers en installateurs

Een goed menende verkoper/leverancier zou eerst moeten vragen naar de prijs waaraan de eigenaar of de gebruiker van de site stroom aankoopt van het net, naar zijn of haar verbruiksprofiel van, naar de aard en het vermogen van de aansluiting van en naar de oppervlakte, de aard, de staat en de isolatie van de daken waarop de installatie zal gelegd worden.

De verkoper/leverancier zal in principe ook verwijzen naar het potentieel om energie te besparen, door isolatie, maar, naar de zonnestroom toe, vooral door het installeren van

daglichtsystemen, van LED-verlichting of het inzetten van energiezuinige toestellen. Zo hoeft de installatie niet groter te zijn dan nodig.

U vindt een overzicht van gecertificeerde leveranciers-installateurs (wel eerder voor de particuliere markt op https://www.rescert.be/nl/list?res_category=2)

Meer informatie over zonnestroom vind u op : <https://www.energiesparen.be/zonnepanelen>

1.12.2 Wettelijk kader

1.12.2.1 Algemeen

Bouwvergunningen voor zonnepanelen zijn alleen nodig voor grondopstellingen en beschermde dorpsgezichten en geklasseerde gebouwen. Neem daarvoor contact op met de gemeente.

1.12.2.2 Netbeheerders

Om het net goed te kunnen beheren, moet de netbeheerder Fluvius weten op welke toegangspunten lokale productie aangesloten wordt. De installaties moeten dus bij hem aangemeld worden. Wanneer dit moet gebeuren hangt af van het geïnstalleerde maximale wisselstroomvermogen:

- ≤ 10 kVA: de productie-installatie moet aangemeld worden binnen de 45 dagen na AREI-keuring
- > 10 kVA: er moet een aansluitingsaanvraag ingediend worden vóór de netkoppeling

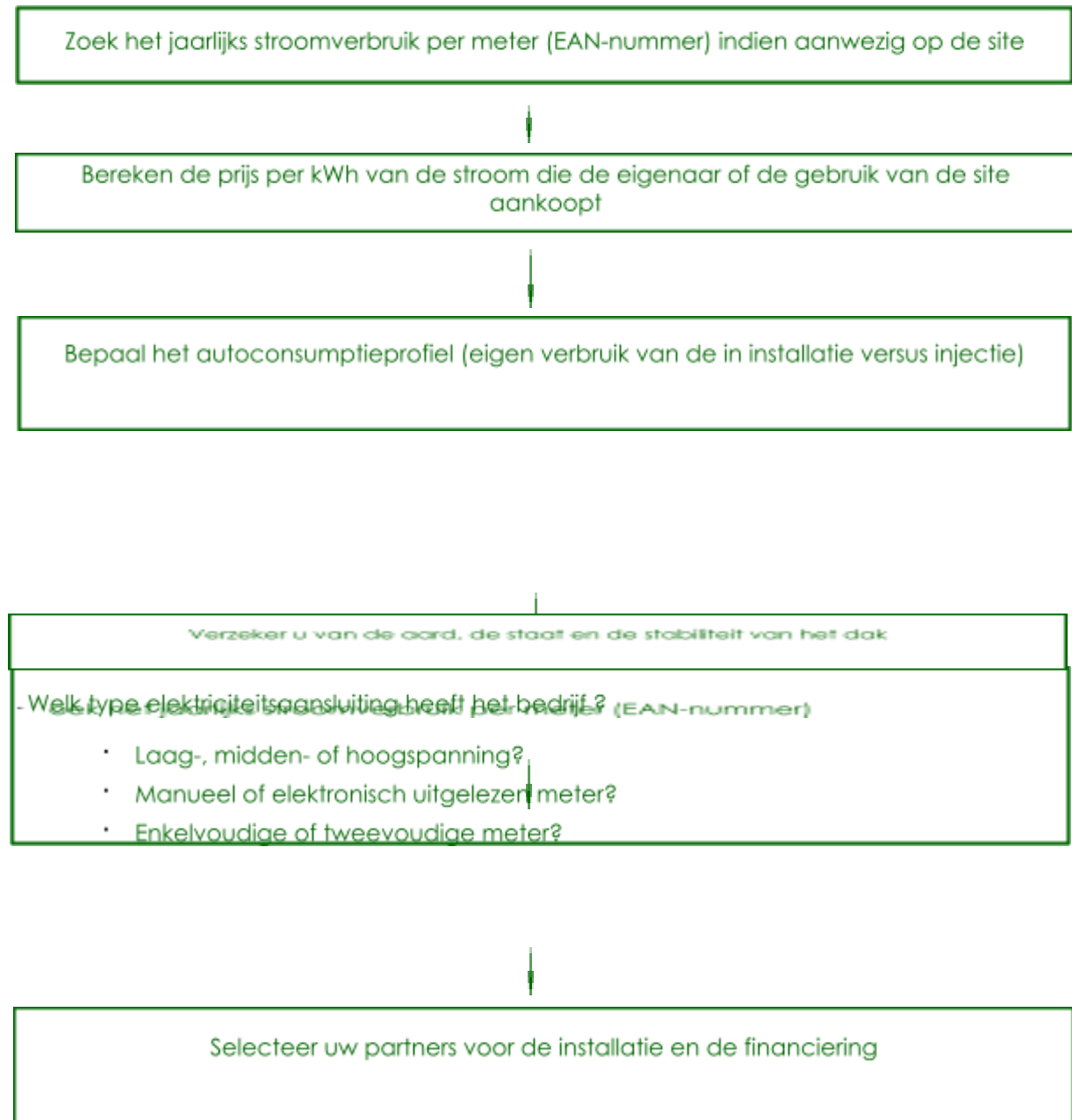
Meer informatie vindt u op de websites van de netbeheerders:

<https://www.fluvius.be/nl/thema/zonnepanelen>

1.12.3 Samenvattend

Opeenvolgende stappen voor de installatie van zonnepanelen op het bedrijf

3. Het Zero Emission Sourcing platform

1.13 Introductie

Zero Emission Solutions ontwikkelde het digitaal platform Zero Emission Sourcing www.zeroemissionsourcing.com. Via dit platform kunnen particuliere en professionele producenten en afnemers van groene stroom onderling CPPA (Corporate Power Purchase Agreement) en Peer2Peer contracten afsluiten en hun productie/verbruiksdata monitoren. Het platform kan in deze de geïnjecteerde stroom registreren en toewijzen aan andere klant sites waardoor de leverancier deze in mindering kan brengen.

Opgelet: netting betekent dat de stroom virtueel via het publieke elektriciteitsdistributienet van de ene naar de andere site wordt overgebracht. Aangezien men in dergelijk geval het net gebruikt betaalt men als afnemer van die stroom de normale netkosten (en heffingen). De besparing is dus enkel op het deel commodity dat niet meer van de leverancier moet worden gekocht.

1.14 Business-to-business-variant

Wat de business-to-business-variant (B2B-variant) betreft, kunnen (grotere) groene energieproducenten hun overtollige energie 'one to one (121)' verkopen aan andere bedrijven door hun productie van hernieuwbare energie in te voeren en up te loaden op het platform zoals weergegeven in het onderstaande formulier. Aan de andere kant vullen eindgebruikers vergelijkbare gegevens in.

Op deze manier worden vraag en aanbod op het platform kenbaar gemaakt en kan de meest ideale match worden gezocht door op de kaart te kijken. Als er een potentiële match is, kunnen de details worden bekeken en toont een grafiek de voorspelde productie, het voorspelde verbruik en de restafname. Op basis hiervan kunnen beide partijen tot een overeenkomst/contract komen en dat contract registreren op het platform. Vervolgens zal

Zero Emissions Solutions de data automatisch uploaden via API gekoppeld aan de injectie- en afnamedata van Fluvius, waardoor de stromen kunnen worden gevisualiseerd op het platform.

Onderstaande afbeeldingen verduidelijken bovenstaande.

I have an existing site

I have a site under construction

When will your site start generating energy?

15/04/2021

What type of renewable energy do you produce?

Wind

Solar

Bio

Hydro

Storage

Provisional Site Meter Number [?]

11

Name of Site

Terhills LRM

Region [?]

Flemish

Postal Code

3650

City [?]

Dilsen

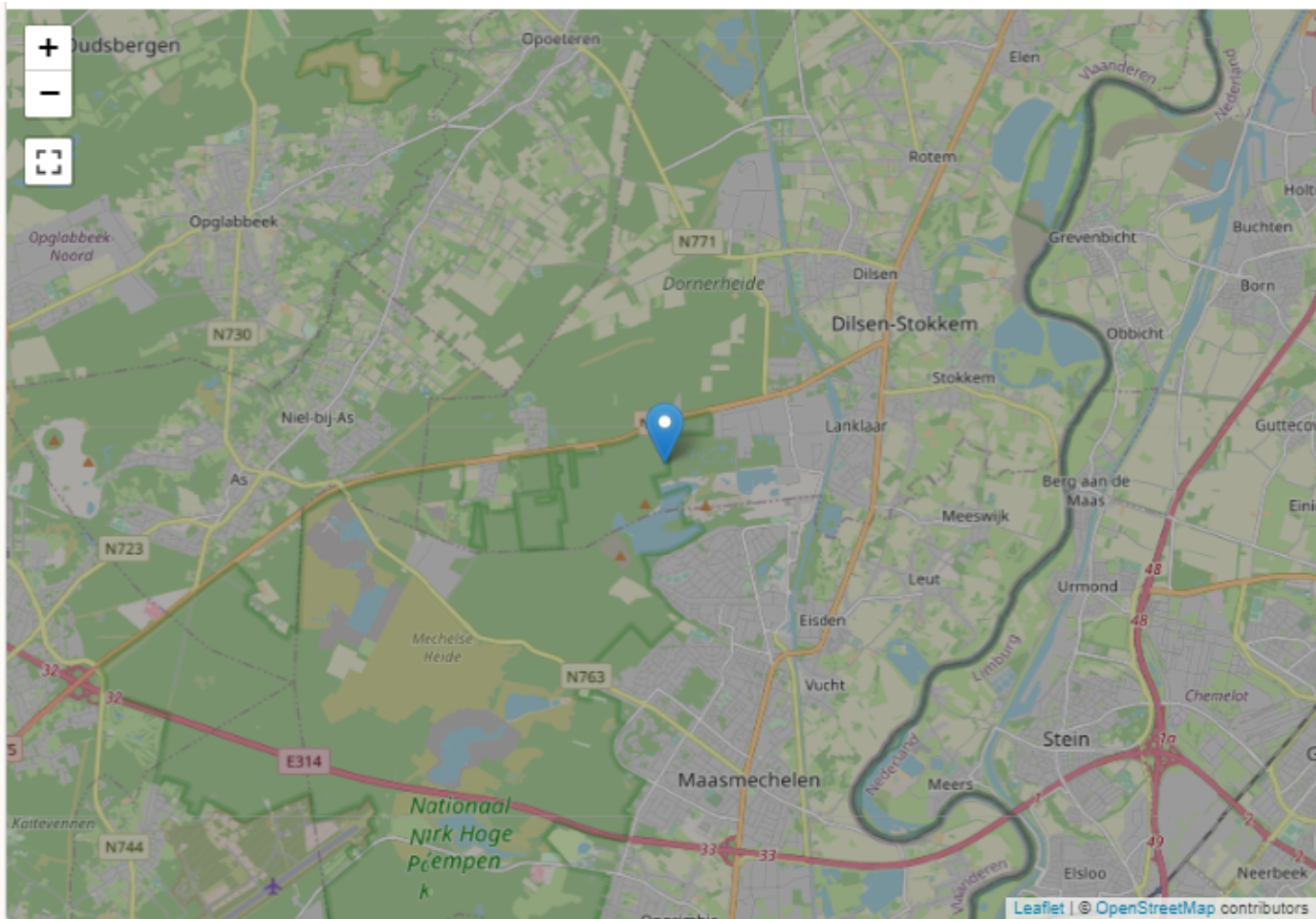
Site Address

Nationaal parklaan

Number

1

Via dit formulier kunnen groene stroomproducenten hun installatie gaan definiëren.
Handleiding voor oprichting van energiegemeenschappen
Provincie West-Vlaanderen Klimaatfonds
Local Energy Communities

Site image

De installatie wordt automatisch weergegeven op de kaart en indien de installatie al

geplaatst is kan hiervan ook een afbeelding geüpload worden.

What's the installed capacity of your renewable energy power station? ?

3

MW

What's the output capacity of your renewable energy power station? ?

1.5

MW

This capacity will generate: 1380 MWh per year

Do you consider accepting co-investors in this project? ?

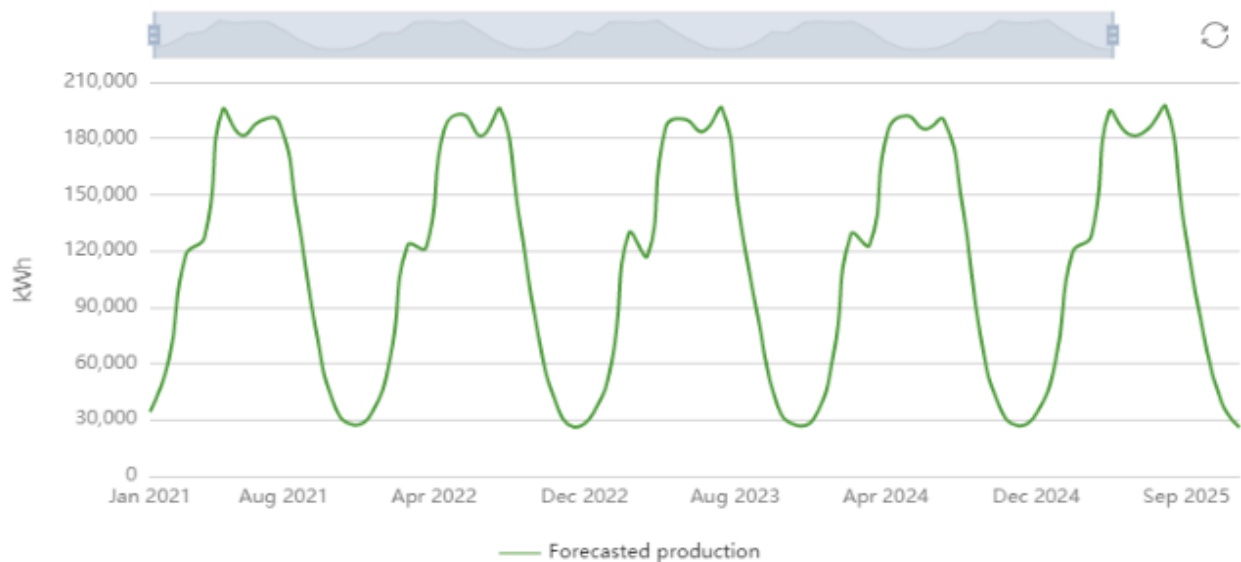
- Yes, I do.
- Not for now.
You can change this at any time.

Forecasted production

Select period...

Monthly

The total annual volume

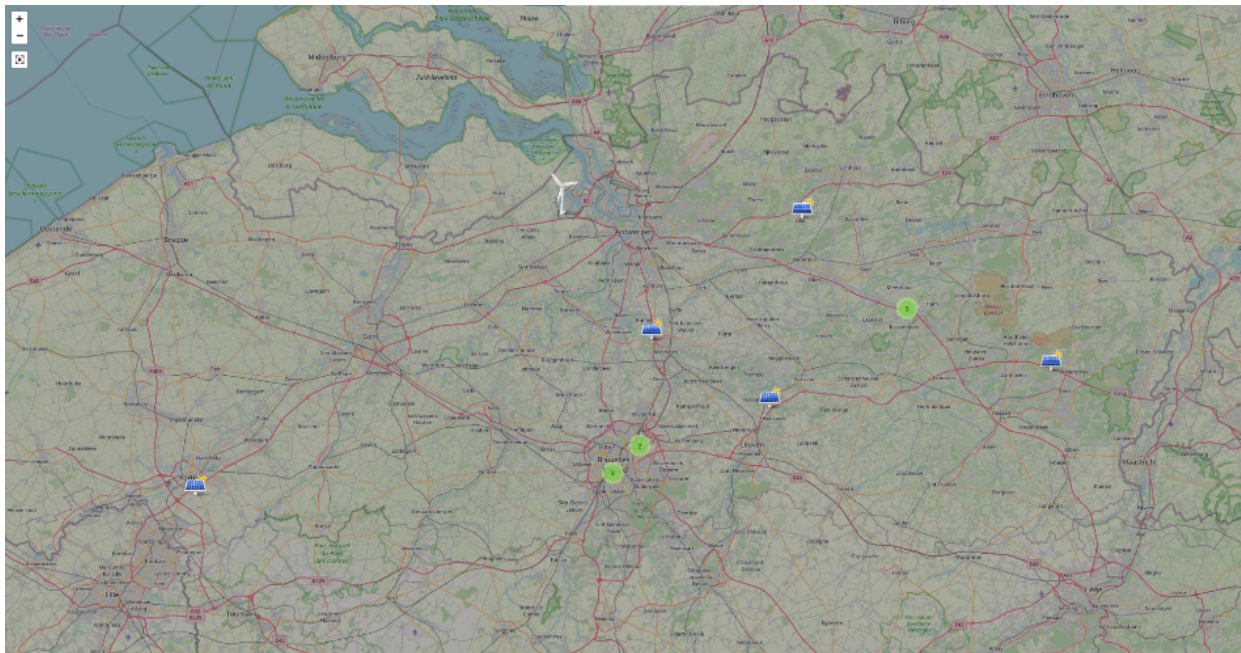

Download production profile

1380

MWh

De producent moet aangeven hoeveel de capaciteit van de installatie bedraagt.

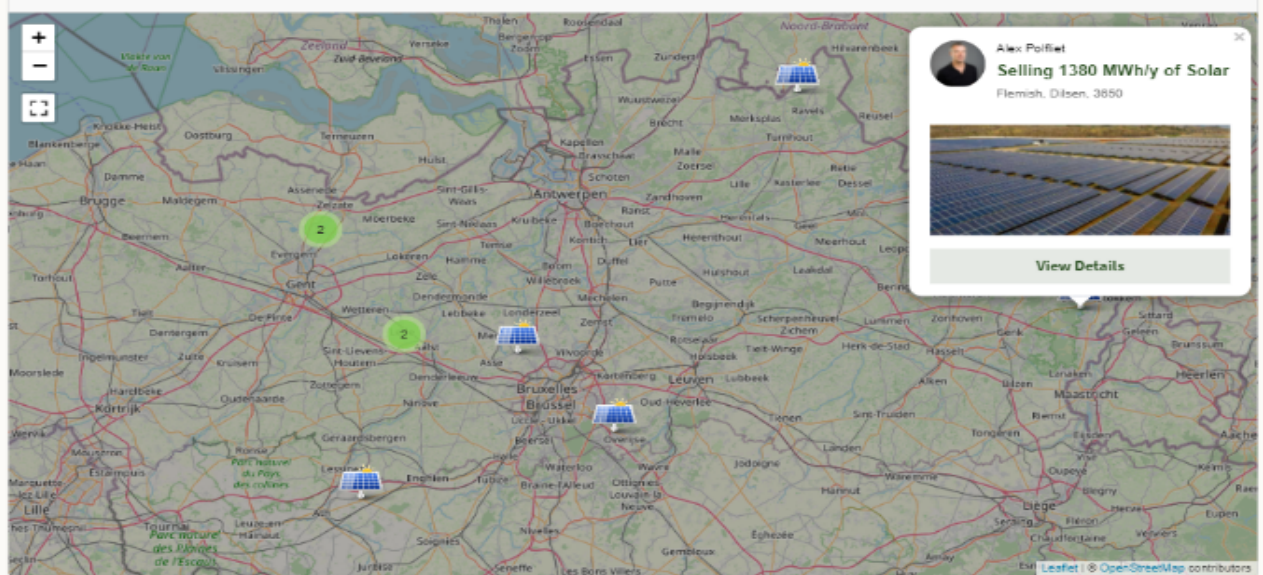

← Buying 1500 MWh on a yearly basis of Solar

VIEW REQUEST
FIND GREEN PRODUCERS
REVIEW PROPOSALS (0)

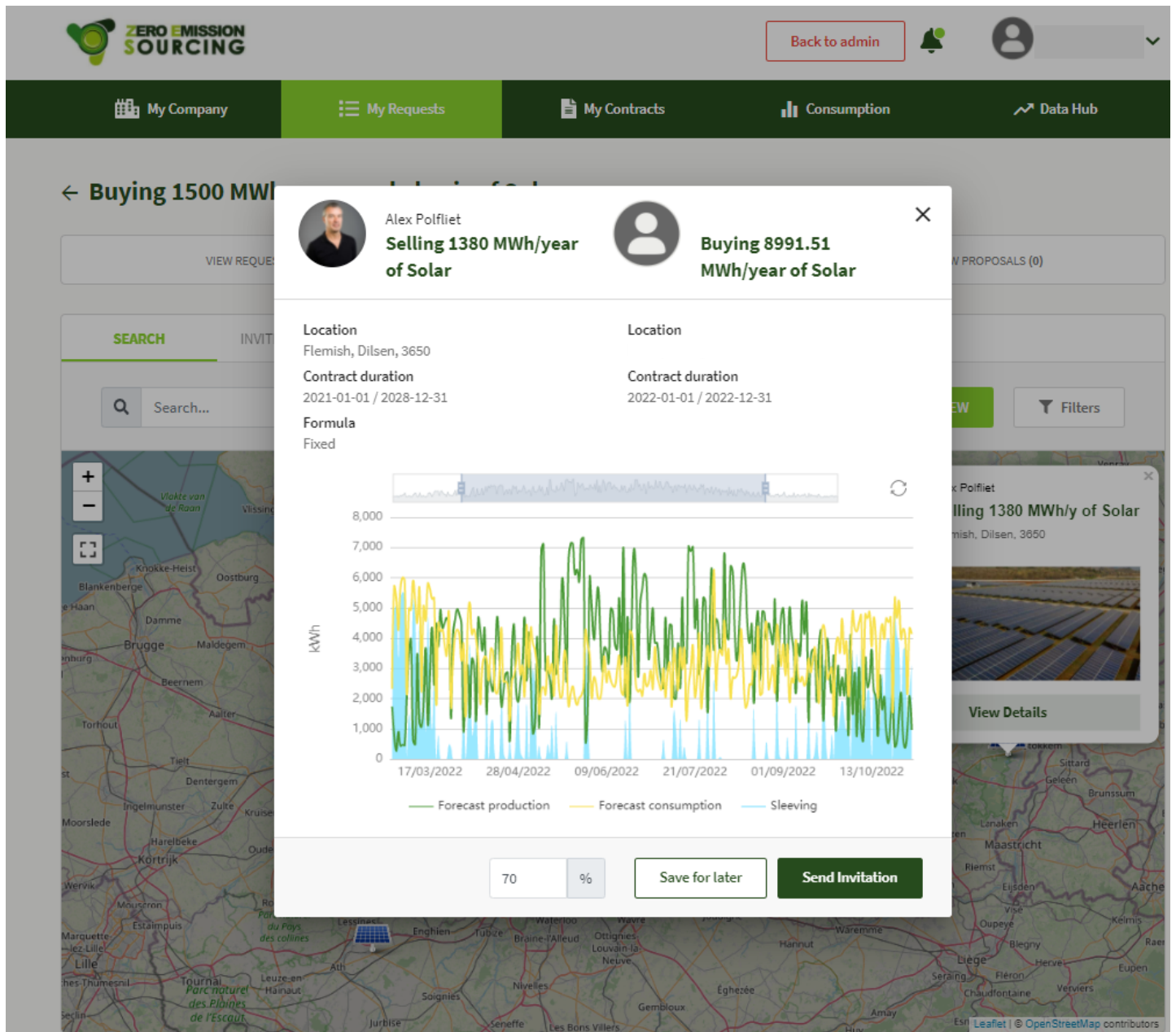
SEARCH
INVITED PRODUCERS (1)
SAVED PRODUCERS (0)

LIST VIEW
MAP VIEW
Filters

Eens de installatie succesvol geregistreerd is, wordt deze op de kaart van de groene

stroomproducenten geplaatst. Eindgebruikers kunnen via deze kaart op zoek gaan naar een groene stroomproducent die het best voldoet aan hun noden.

Een grafiek toont de verwachte productie, consumptie en sleeving (restafname).

1.15 Consumer-to-business-variant of business-to-consumer-variant

In de consumer-to-business-variant verkopen particulieren hun overtollige stroom aan bedrijven in ruil voor een vergoeding op bijvoorbeeld een klantenkaart. Deze variant wordt 'Many to one' (M21) genoemd. Ook andere varianten waarin burgers aan elkaar verkopen en/of bedrijven aan burger zal in de toekomst via het platform mogelijk gemaakt worden. Deze varianten worden 'One to many' (12M) of 'many to many' (M2M) genoemd, naargelang.

De C2B-variant van het Zero Emission Sourcing platform is reeds operationeel en een aantal prosumers hebben hun account reeds geregistreerd en geactiveerd. In januari 2021 haalde Zero Emission Solutions in samenwerking met Decathlon de pers met haar Zero Emission Sourcing platform. Decathlon riep zijn klanten met zonnepanelen die een digitale meter hadden (en dus geen recht meer hadden op terugdraaien) op om hun overschot aan elektriciteit te leveren aan de sportwinkelketen. In ruil daarvoor beloofde de keten hen een zonnepremie ter waarde van 4,5 €/kWh. Deze manier van uitwisseling van groene stroom kan worden beschouwd als de eerste demonstratie van het Zero Emission Sourcing-platform. Het was de bedoeling om op 01/01/2022 nieuwe dergelijke commerciële energiegemeenschappen met begeleiding van Zero Emission Solutions (KBC, shoppingcentra Wijnegem, Waasland en Kortrijk) op te starten, maar die moesten wachten tot Fluvius daar technisch klaar voor zou zijn.

Consumenten die geïnteresseerd zijn in deelname aan een energiegemeenschap kunnen zich registreren via een link waarin zij hun EAN-nummer invoeren, aangeven aan wie zij hun overschot aan zonnestroom willen verkopen en het vakje aanvinken waarmee Zero Emission Solutions dagelijks hun injectiegegevens bij Fluvius kan verzamelen in verband met de verkoop van hun zonnestroom. Deze injectiegegevens en contactgegevens mogen tot een jaar na beëindiging van de overeenkomst worden bewaard, maar moeten daarna worden vernietigd. Zodra de registratie is voltooid, ontvangen klanten een e-mail van Energy Market Price, de ICT-partner van Zero Emission Solutions, om hun account te activeren. Een laatste stap om lid te worden van de energiegemeenschap is het aanvragen van een machtiging bij Fluvius. Hiermee machtigt de klant Zero Emission Solutions om uw injectie- en afnamedata op te vragen bij Fluvius en deze data te uploaden op het Zero Emission Sourcing platform.

Registreer

EAN Code (te vinden op uw elektriciteitsfactuur)

Voornaam

Naam

Regio

Plaats

Straat

Nummer

Postcode

Email adres

Telefoonnummer

Ik verkoop mijn stroom aan:

- Proximus (enkel werknemers met digitale meter)
- Local Energy Community Bulskamp (enkel voor inwoners met digitale meter)
- Local Energy Community Esen (enkel voor inwoners met digitale meter)
- Local Energy Community Watou (enkel voor inwoners met digitale meter)
- Local Energy Community Roeselare 'open school' (enkel voor inwoners met digitale meter)
- Local Energy Community Zeebrugge (enkel voor inwoners met digitale meter)
- Bond Moyson (enkel leden met digitale meter)
- Ring Shopping Kortrijk (alle prosumenten met digitale meter)
- Koopcentrum Waasland (alle prosumenten met digitale meter)
- Shopping center Wijnegem (alle prosumenten met digitale meter)
- Decathlon (alle prosumenten met digitale meter)

Ik geef hierbij toestemming aan Zero Emission Solutions om bij Fluvius dagelijks mijn injectiegegevens op te laden i.f.v. de verkoop van mijn zonnestroom. Deze injectiegegevens en mijn contactgegevens mogen tot een jaar na beëindiging van de overeenkomst worden bijgehouden, maar moeten dan vernietigd worden.

Opslaan

energy.market.price.notification@gmail.com
[Energy Community] Account activation:
To: [redacted]

Hi [redacted],

Please proceed by activating your account.

ACCOUNT DETAILS

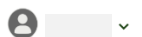
First Name

Last Name

Phone Number

Email Address

Activate account

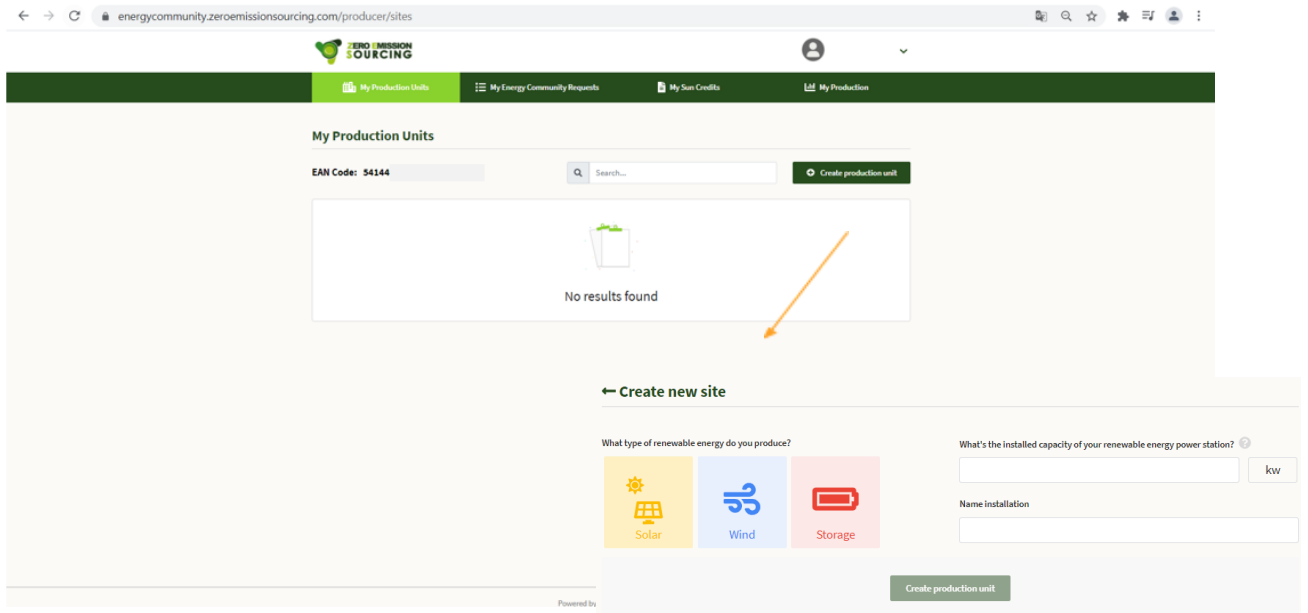

EAN Code

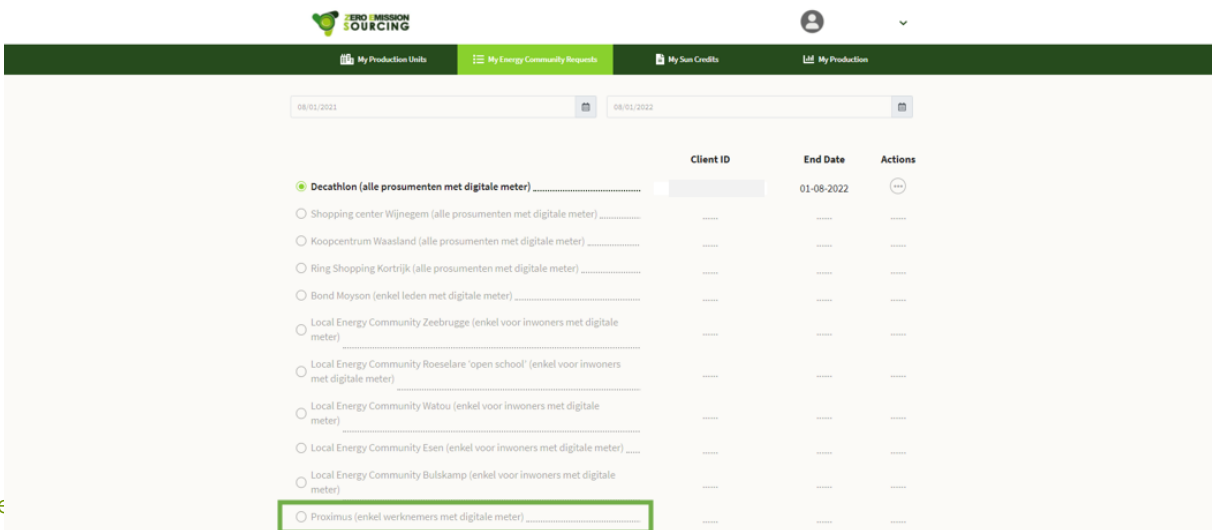
Connect to Fluvius

Op het platform zelf worden verschillende dingen getoond:

- o In "My Production Units" kunnen prosumenten hun zonne-installatie definiëren (maar dit is niet verplicht) door te klikken op "Create production unit". Ze kunnen dan ingeven om welke vorm van hernieuwbare energie het gaat, het geïnstalleerde vermogen en ze kunnen hun installatie een naam geven (bv. dakinstallatie). Het ingevoerde EAN-nummer wordt ook getoond in "My production units".

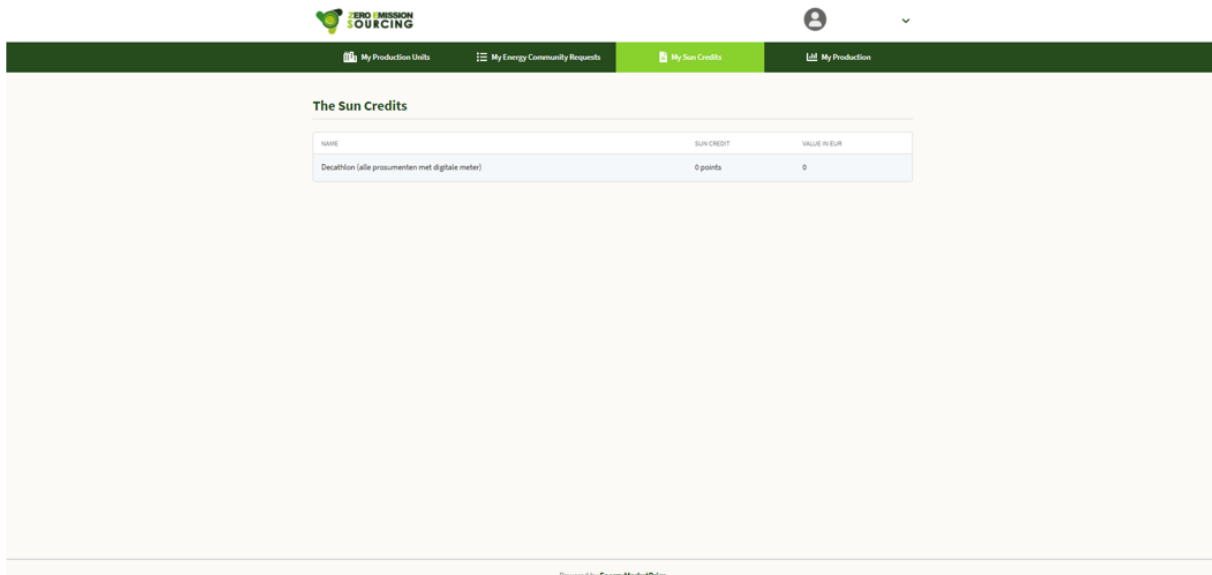

- o In "My Energy Community Requests" kunnen prosumers zien aan wie ze hun overschot aan zonnestroom willen verkopen. Hier vindt men ook het nummer van de getrouwheidskaart, waarop de betaling zal worden geregistreerd. De shoppingcentra vergoeden de stroom voorlopig via tegoedbons.

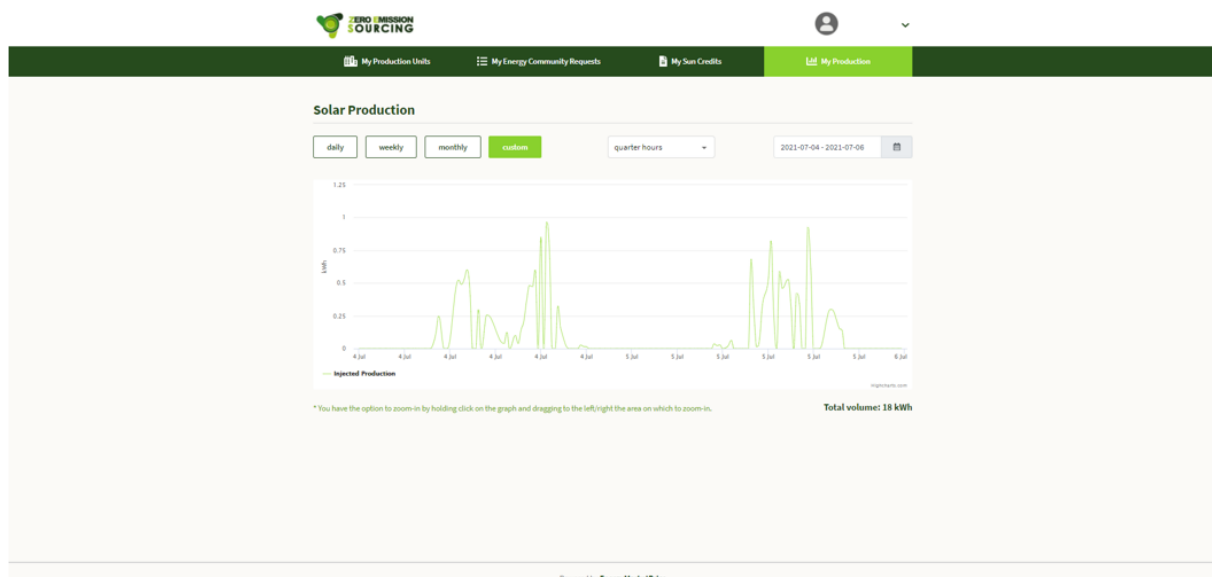

Handle Provincie West-Vlaanderen Infrastructuur Local Energy Communities

- o Op "My Sun Credits" kunnen ze zien hoeveel credits ze hebben verworven voor de elektriciteit die ze hebben geïnjecteerd.

- o Onder "My Production" kan de prosumer zien hoeveel overtollige stroom zijn zonne-installatie heeft geïnjecteerd op een dagelijkse, wekelijkse of maandelijkse basis. Onderaan de grafiek kunnen ze hun totaal geïnjecteerde kWh per dag, week of maand zien. In de aangepaste knop kunnen ze, in plaats van standaard een week, maand of dag te kiezen, de data aanpassen

+ kiezen
tussen dagelijkse waarden en kwartuurwaarden.

- o *Contracten en andere documenten zullen in het tabblad profiel worden geplaatst.*

4. Rekenmodel voor PV-project

1.16 Vooraf : Berekening Return on Investment

In het hierna volgend onderdeel van de studie wordt de Return on Investment voor het project berekend. Het is een berekening voor belasting, 'earnings before interests and taxes' (=EBIT) en dus een zogenaamde "project-IRR".

De berekening gaat uit van een afschrijving over 20 jaar. Dat is een perfect verdedigbare keuze: de technische levensduur van de installatie is minstens 30 jaar (ten bewijze: de panelenproducenten garanderen een rendement van >80 % na 25 jaar) en opbrengstgarantiecontracten voor 20 jaar kunnen perfect worden afgesloten.

Ook gaat de berekening er van uit dat er geen kapitaalkost (lening met rente) is.

1.17 Rekenmodel voor projecten

3.1.1. Toelichting bij gebruikte parameters

- Alle prijzen en berekeningen zijn gemaakt exclusief BTW. Behalve indien anders vermeld.
- Vermeden stroomkost klant = deze waarde is de som van de prijs NU, prijs SU, transportkost, distributiekost, federale bijdrage en overige heffingen. Deze gegevens worden afgeleid uit aangeleverde facturen.
- Verkoopprijs stroom bij injectie = 75% van de Endex, zijnde de standaard verkoopprijs binnen een CPPA (rechtstreekse verkoop van stroom aan afnemer elders in België).

- Investeringskost afhankelijke van het vermogen (gebouwen van 10 jaar en ouder 6% BTW en, voor gebouwen jonger dan 10 jaar, werd de BTW vanaf 1 april 2022 tot en met 31 december 2023 ook teruggebracht tot 6%) van 1150€/kWp tot 4 kWp tot 850 €/kWp voor 10 kWpiek of meer (ingeschat op basis van wekelijkse marktbevraging door Zero Emission Solutions).
- Eenmalige terugplaatsing = kost om één keer in de levensduur de installatie weg te nemen en terug te plaatsen teneinde toe te laten dat er herstellingen aan het dak gebeuren. Wordt hier niet voorzien omdat het dak in goede staat is
- Verzekering = verzekering voor brand en diefstal (niet gedekt door opbrengstgarantiecontract)
- Premie voor zonnepanelen van minder of gelijk aan 10 kVA.

Datum indiening	Premie
01/01/2022 – 31/12/2022	300 €/kWp voor < 4 kWp en 150 €/kWp voor 4-6 kWp <ul style="list-style-type: none"> • wat overeenkomt met maximaal 1.500€
01/01/2023 – 31/12/2023	150 €/kWp voor > 4 kWp en 75 €/kWp voor 4-6 kWp <ul style="list-style-type: none"> • wat overeenkomt met maximaal 750 €
01/01/2024 – 31/12/2024	75 €/kWp voor < 4 kWp en 37,50 €/kWp voor 4-6 kWp <ul style="list-style-type: none"> • wat overeenkomt met maximaal 375 €

- Call-systeem voor PV-installaties > 40 kVA= ga voorzichtigheidshalve uit van 10%
- Fiscale aftrek = 25%; Als federaal ondersteuningsmechanisme is er een verhoogde fiscale aftrek voorzien van 13,5 % op de belastbare winst. Dit percentage wordt berekend op de gebruikelijke 34 % belasting op de winst, wat dus een netto investeringssteun betekent van 4,59 %. Momenteel is deze aftrek verhoogd tot 25% als relancemaatregel t.g.v. de Covid-19-crisis. Deze blijft geldig voor investeringen tot 31/12/22.
- Totale opbrengst/jaar = totale bruto opbrengst (zonder kosten, noch investering).
- Netto opbrengst/jaar = bruto opbrengst – kosten – afschrijving.
- Eenvoudige TerugVerdientTijd = terugverdientijd met lineaire spreiding kosten en opbrengsten.
- IRR : cash flow en net present value die ook meteen reële terugverdientijd weergeeft. In de IRR werd rekening gehouden met een jaarlijkse minderproductie van de installatie van 0,5 %.

1.17.1 Rekenmodel

Hieronder berekenen we bij wijze van voorbeeld de IRR van een reëel project van 75 kWp.

1.17.1.1 Return on investment berekening :

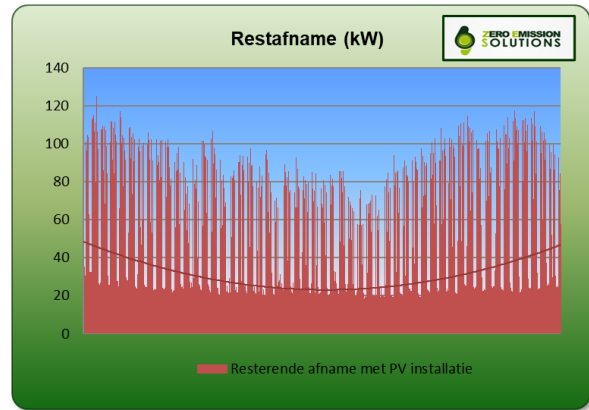
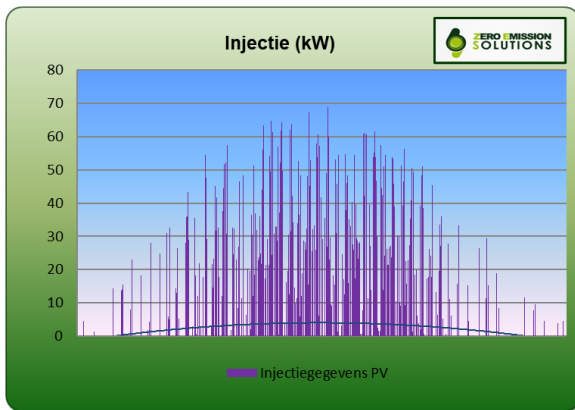
Berekening Return on Investment						
Kosten excl BTW			jaar	Kosten excl BTW per jaar		
Eenmalige studiekost ZES	€	4 000,00	1	€	200,00	per jaar
Eenmalige stabiliteitsstudiekost	€	1 500,00	1	€	75,00	per jaar
Eenmalige studiekost DNB	€	542,80	1	€	27,14	per jaar
productieteller			1	€	-	per jaar
NetOntkoppelBord (NOB)			1	€	-	per jaar
Jaarlijkse meterhuur	€	82,00	1	€	4,10	per jaar
Investeringskost installatie	€	64 714,00	1	€	3 235,70	per jaar
Keuze verving omvormer	Vervanging omvormer					per jaar
Omnium onderhoudskost	€	7,00	€/kWp/jr	alle	€	696,92 per jaar
Vervanging omvormer	€	-		10	€	- per jaar
Eenmalige terugplaatng	€	-	€/kWp/jr	10	€	- per jaar
Verzekering		0,15	% / jr	alle	€	97,07 per jaar
Injectietarif DNB	€	1,50	€/MWh	alle	€	27,26 per jaar
Totale kosten per jaar				€	4 363,19	per jaar
Opbrengst excl BTW			jaar	Opbrengst excl BTW per jaar		
Investeringsubsidie	€	31 471,40	stel 10% inv	2	€	1 573,57 per jaar
Fiscale aftrek			25 % v belast.	2	€	323,57 per jaar
Vermeden stroomkost/jaar	€	172,91	€/MWh	alle	€	11 835,32 per jaar
Opbrengst injectie				alle	€	1 383,22 per jaar
Groenestroomcertificaten			per GSC	1-10	€	- per jaar
Garanties van oorsprong	€	-	per GvO	alle	€	- per jaar
degressie productie			0,30 % per jaar			
Totale opbrengsten per jaar				€	15 115,67	per jaar
Netto opbrengst per jaar				€	10 752,49	per jaar
Eenvoudige Terugverdientijd						4,63 jaar

1.17.1.2 Cash flow berekening :

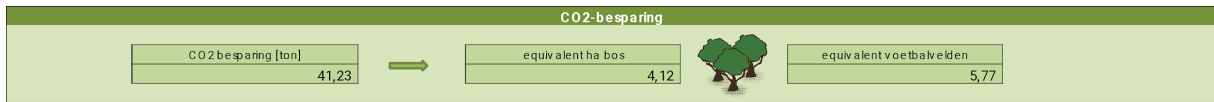
jaar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
cashflow €	-58 441,51	€ 50 300,43	€ 12 318,10	€ 12 278,68	€ 12 239,38	€ 12 200,20	€ 12 161,13	€ 12 122,18	€ 12 083,35	€ 12 044,64	
NPV (saldo) €	-58 441,51	€ -8 141,08	€ 4 177,01	€ 16 455,69	€ 28 695,07	€ 40 895,27	€ 53 056,40	€ 65 178,58	€ 77 261,93	€ 89 306,57	
←-- terugverdi											
jaar	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
cashflow €	12 006,04	€ 11 967,56	€ 11 929,19	€ 11 890,94	€ 11 852,81	€ 11 814,78	€ 11 776,88	€ 11 739,08	€ 11 701,40	€ 11 663,83	
NPV (saldo) €	101 312,62	€ 113 280,18	€ 125 209,37	€ 137 100,31	€ 148 953,12	€ 160 767,90	€ 172 544,78	€ 184 283,86	€ 195 985,26	€ 207 649,10	
					IRR na 15 jaar						IRR na 20 jaar
					38,98%						39,23%

1.17.1.3 Opbrengsten injectie :

Opbrengsten injectie			Totale jaaropbrengst excl BTW	
Totaalte injecteren volume per jaar	18,17	MWh	BAU	€ 1 298,45
Verkoop à huidige Endex-notering (BAU)	75	% van de Endex	WCS	€ 459,80
laagste Endex-notering voorbij 5 jaar (WCS)	33,74	€/MWh	BCS	€ 1 383,22
hoogste Endex-notering voorbij 5 jaar (BCS)	101,50	€/MWh		

1.17.1.4 CO2-besparing :

1.17.2 Conclusie m.b.t. rekenmodel

Uit bovenstaande berekeningen kan afgeleid worden dat de installatie van zonnepanelen op het dak van het gebouw van deze klant een gunstig resultaat biedt zowel op vlak van reële terugverdientijd als op vlak van IRR. De autoconsumptie bedraagt 79,02% waardoor 20,98% van de geproduceerde zonnestroom zal geïnjecteerd worden. Bij de installatie op het dak van het gebouw zal er nog 80 % restafname nodig zal zijn. De investering zou € 64.714 bedragen en jaarlijks netto zou de installatie netto € 10.752,49 opleveren, zijnde een IRR van 39,23% over de 20 jaar levensduur. De installatie zou zich tussen de twee en drie jaar terugverdienen.

5. Bijlage

1.18 Modelstatuten energiegemeenschap

Onderstaand model van statuten is slechts een voorbeeld. Het kan vrijelijk worden gekopieerd en geherinterpreteerd

STATUTEN (naam) CV

Hoofdstuk 1. Wat is [NAAM] ?

Artikel 1 - Naam

De vennootschap is een coöperatieve vennootschap, onder de benaming **[NAAM]**

Artikel 2 - Zetel

De zetel van de vennootschap wordt gevestigd te **[ADRES]**.

Bij beslissing van het Bestuursorgaan mag de vennootschap bedrijfszetels vestigen op andere plaatsen.

Artikel 3 - Doel

De vennootschap heeft tot doel :

- Het verenigen van burgers in hun streven naar (een rechtvaardige overgang naar) een duurzame en klimaat-neutrale samenleving, en het bewustmaken van burgers van deze uitdagingen.
- Het investeren in hernieuwbare energieproductie, het realiseren van energiebesparing of het leveren van energiediensten en hiervoor de nodige financiële middelen aantrekken.
- De gerealiseerde winst na een billijke vergoeding van de inbreng besteden aan lokale sociaalecologische projecten.
- Bij haar werking zoveel mogelijk mensen te betrekken, ook mensen met een bescheiden inkomen.

Voor zover nodig en mogelijk staat de vennootschap bij de realisatie van projecten open voor dialoog en overleg met alle stakeholders.

Om die doelen te bereiken, kan de vennootschap samenwerken met organisaties, bedrijven en instellingen. De vennootschap mag bovendien alle commerciële, industriële, financiële, roerende en onroerende verrichtingen doen die rechtstreeks of onrechtstreeks in verband staan met haar maatschappelijk doel. Zij mag eveneens belangen hebben bij wijze van inbrengen of inschrijvingen in alle ondernemingen, verenigingen of vennootschappen die een gelijkaardig of aanverwant doel nastreven. Deze opsomming van handelingen is niet beperkend.

Artikel 4 - Duur van de vennootschap

De vennootschap wordt opgericht voor onbepaalde duur. Zij kan worden ontbonden bij beslissing van de Algemene Vergadering.

Hoofdstuk 2. Over de vennootschap

Artikel 5. Inbreng

De inbreng in de vennootschap, is onbeperkt.

Hij is samengesteld uit xxx aandelen met een nominale waarde van [xxxx] euro elk.

Op de inbreng wordt ingeschreven als volgt:

(lijst van stichtende leden/aandeelhouders)

De inbreng wordt gestort op een bijzondere rekening nummer BE[xx xxxx xxxx xxxx] geopend op naam van de vennootschap in oprichting bij [BANK], zoals blijkt uit het bewijs van deponering afgeleverd door genoemde financiële instelling op [DD/MM/JJJJ], dat door ondergetekende notaris bewaard zal blijven.

De inbreng wordt verhoogd, respectievelijk verminderd door toetreding, respectievelijk uittreding of uitsluiting van vennoten/coöperanten, bij storting of terugneming van inbrengen. Deze verrichtingen geschieden zonder dat de statuten gewijzigd hoeven te worden.

De aandelen zijn op naam.

Artikel 6. Aandelen

De inbreng is samengesteld uit aandelen op naam van [xxxx] euro elk. Het Bestuursorgaan stelt de modaliteiten vast voor onderschrijving van de aandelen en bepaalt de verhouding waarin de aandelen moeten worden volgestort en de tijdstippen waarop de stortingen kunnen worden opgevraagd.

Daarenboven moet er op elk aandeel dat een inbreng in geld of geheel of gedeeltelijk een inbreng in natura vertegenwoordigt, een vierde worden volgestort zoals bepaald door de wet.

Artikel 7. Overdracht van aandelen

De maatschappelijke aandelen mogen enkel worden afgestaan of overgedragen aan de vennootschap of aan vennoten/coöperanten na akkoord van het Bestuursorgaan.

Artikel 8. Vennoten/coöperanten

De vennoten/coöperanten zijn:

- De ondertekenaars van deze akte, ook de stichters genoemd,
- De natuurlijke personen en rechtspersonen die toetreden door een aandeel te kopen en als vennoot/coöperant zijn aanvaard door het Bestuursorgaan. Wie een aandeel koopt, verbindt er zich toe de statuten en de beslissingen van de Algemene Vergadering te aanvaarden en na te leven.

Artikel 9. Aansprakelijkheid

De aansprakelijkheid van de vennoten/coöperanten is beperkt tot hun inbreng. Zij zijn hoofdelijk noch ondeelbaar aansprakelijk, wat wil zeggen dat de vennoten/coöperanten zich enkel engageren voor hun inbreng.

Artikel 10. Register

De toetreding van de vennoten/coöperanten blijkt uit de inschrijving in het register der vennoten/coöperanten.

Dat register mag elektronisch worden bijgehouden. Van iedere vennoot/coöperant wordt vermeld :

- Naam, voornaam en woonplaats van de vennoot/coöperant
- Datum toetreding, uitsluiting of uittreding
- Gestort bedrag of teruggenomen bedrag
- Aantal aandelen, inschrijving op nieuwe aandelen, de terugbetalingen en de overgangen ervan met bijhorende datum.

Elke vennoot/coöperant kan inzage nemen van het register.

De Bestuursorgaan wordt belast met de inschrijvingen. De inschrijvingen geschieden op grond van documenten met bewijskracht, die gedagtekend en ondertekend zijn. Zij vinden plaats in de volgorde van hun datum van voorlegging.

Artikel 11. Aandeelbewijs

De rechten van elke vennoot/coöperant worden vertegenwoordigd door een aandeelbewijs op naam, waarin de naam van de vennootschap, alsmede de naam, voornaam, en de woonplaats van de houder wordt opgegeven.

Artikel 12. Toetreding

Het Bestuursorgaan beslist over de toetreding van nieuwe vennoten/coöperanten. De toetreding is mogelijk als nieuwe vennoten/coöperanten voldoen aan de algemene toetredingsvoorwaarden zoals die worden omschreven in het huishoudelijk reglement. Deze personen moeten minstens één aandeel van de vennootschap onderschrijven, met dien verstande dat deze onderschrijving de aanvaarding inhoudt van de statuten en van het huishoudelijk reglement.

De vennootschap mag de toetreding van vennoten/coöperanten niet uit speculatieve overwegingen weigeren, tenzij die vennoten/coöperanten niet voldoen aan de algemene toetredingsvoorwaarden of daden verrichten die met de belangen van de vennootschap strijdig zijn.

Artikel 13 . Uittreding

Iedere vennoot/coöperant mag slechts uittreden vanaf het derde jaar, en wel steeds tijdens de eerste zes maanden van het boekjaar. Deze uittreding mag evenwel worden geweigerd indien zij de vereffening van de vennootschap tot gevolg zou hebben of het bestaan ervan in het gedrang brengt. De vennoot/coöperant die is uitgesloten, uitgetreden of gedeeltelijk zijn aandelen heeft teruggenomen, blijft gedurende vijf jaar te rekenen van deze gebeurtenis, behalve wanneer de wet een kortere verjaringstermijn bepaalt, binnen de grenzen van zijn verbintenis als vennoot/coöperant, persoonlijk instaan voor alle verbintenissen door de vennootschap aangegaan vóór het einde van het jaar waarin zijn uitsluiting, uittreding of gedeeltelijke terugneming zich heeft voorgedaan.

De uitgetreden vennoot/coöperant heeft recht op uitkering van € (de nominale instapwaarde van zijn aandeel) tenzij de boekhoudkundige waarde van het aandeel zoals blijkt uit de jaarrekening van het boekjaar voorafgaand aan het jaar waarin ontslag wordt genomen, lager zou liggen dan €

De precieze waarde wordt bepaald en verantwoord door de Raad van Bestuur.

Artikel 14. Uitsluiting

Een vennoot/coöperant kan slechts uit de vennootschap worden uitgesloten wanneer hij niet langer voldoet aan de algemene toetredingsvoorwaarden of wanneer hij handelingen stelt die strijdig zijn met de belangen van de vennootschap. Uitsluitingen worden besproken door het Bestuursorgaan. Dit stuurt de betreffende vennoot/coöperant hiertoe een aangetekende brief waarin de redenen voor uitsluiting worden uiteengezet en waarin de vennoot/coöperant de mogelijkheid wordt geboden hierop schriftelijk te reageren. Hiertoe krijgt hij één maand. Het besluit tot uitsluiting wordt vastgesteld in een proces-verbaal dat

wordt opgemaakt en ondertekend door het Bestuursorgaan. Het proces-verbaal vermeldt de feiten waarop de uitsluiting is gebaseerd. De uitsluiting wordt genoteerd in het register. Een eensluidend afschrift van het besluit wordt binnen de vijftien dagen, in een per post aangetekende brief, aan de uitgesloten vennoot/coöperant toegezonden.

De uitgesloten vennoot/coöperant heeft recht op uitkering van € (de nominale instapwaarde van zijn aandeel) tenzij de boekhoudkundige waarde van het aandeel zoals blijkt uit de jaarrekening van het boekjaar voorafgaand aan het jaar waarin ontslag wordt genomen, lager zou liggen dan €

De precieze waarde wordt bepaald en verantwoord door het Bestuursorgaan.

Artikel 15. Terugneming van aandelen en beëindiging

Een vennoot/coöperant heeft de mogelijkheid om kapitaal uit de vennootschap terug te nemen in de vorm van een aantal van zijn aandelen. Hiertoe dient hij een schriftelijk verzoek in bij het Bestuursorgaan. Het Bestuursorgaan beoordeelt dit verzoek en beslist over de terugneming van één of meer aandelen.

In geval van overlijden, faillissement, kennelijk onvermogen of onbekwaam verklaring van een vennoot/coöperant, ontvangen zijn erfgenamen, schuldeisers of wettelijke vertegenwoordigers de waarde van zijn aandeelbewijzen, overeenkomstig de hierboven vermelde bepalingen.

Hoofdstuk 3. Over de Algemene Vergadering

Artikel 16. Wat?

De Algemene Vergadering bestaat uit al de vennoten/coöperanten. Zij komen minstens één maal per jaar bijeen, op een plaats en tijd mee te delen door het Bestuursorgaan.

Artikel 17. Bijeenroeping

De bijeenroeping van de Algemene Vergadering kan elektronisch gebeuren. Wie erom verzoekt, kan de uitnodiging ook per brief krijgen. De uitnodiging gebeurt minstens drie weken voor de Algemene Vergadering. Het Bestuursorgaan is verplicht om de agenda op te stellen en mee te sturen.

Artikel 18. Stemrecht.

Alle vennoten/coöperanten hebben in de Algemene Vergadering gelijk stemrecht in alle aangelegenheden.

Elke vennoot/coöperant heeft ongeacht zijn aandelen één stem. Elke vennoot/coöperant mag slechts één andere vennoot/coöperant vertegenwoordigen.

Artikel 19. Geldig vergaderen en beslissen

Buiten de wettelijk bepaalde gevallen beraadslaat de Algemene Vergadering geldig ongeacht het aantal aanwezigen of vertegenwoordigde vennoten/coöperanten. De beslissingen worden genomen bij gewone meerderheid van stemmen.

De Algemene Vergadering kan slechts besluiten nemen over de punten die op de agenda voorkomen.

Artikel 20. Over de samenstelling van de agenda.

Indien een derde van de aanwezigen erom verzoekt kan een bijkomend punt op de agenda van de vergadering worden geplaatst. Als dit punt een beslissing vereist, kan het evenwel slechts worden beslist op de volgende Algemene Vergadering.

Elke vennoot/coöperant kan ten allen tijde maar ten laatste vijf weken voor de Algemene Vergadering een agendapunt voorstellen. Het Bestuursorgaan motiveert waarom een punt niet op de agenda wordt geplaatst.

Een punt kan op de agenda worden geplaatst indien het gesteund wordt door minstens een derde van de vennoten/coöperanten en minstens vijf weken voor de Algemene Vergadering wordt gemeld.

Artikel 21. Bevoegdheid van de Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering keurt de jaarrekening goed, stelt de bestuurders, de controlerende vennoten/coöperanten en commissarissen aan, verleent kwijting aan de bestuurders, en kan de statuten wijzigen. De Algemene Vergadering beraadslaat over het algemeen beleid van de coöperatie en over de projecten zoals bepaald in artikel 3, en over alle andere zaken die in het belang van de coöperatie zijn.

Artikel 22. Buitengewone Algemene Vergaderingen.

Buitengewone Algemene Vergaderingen — buiten die ene wettelijk verplichte - mogen worden bijeengeroepen door het Bestuursorgaan telkens het belang van de coöperatie dit vereist. De raad moet een Algemene Vergadering bijeenroepen als de controlerende

vennoten/coöperanten of een of meer vennoten/coöperanten die een derde van de inbreng vertegenwoordigen, erom verzoeken.

Artikel 23. Statutenwijziging.

De Algemene Vergadering kan slechts geldig beraadslagen over de wijziging van de statuten als het doel en de aard van de voorgestelde wijzigingen speciaal in de oproepingsbrief worden vermeld.

Daarnaast moet op de betreffende Algemene Vergadering ook minstens de helft van de inbreng van de vennootschap vertegenwoordigd zijn. Indien aan deze laatste voorwaarde niet voldaan is, is een nieuwe bijeenroeping noodzakelijk en zal die nieuwe Algemene Vergadering geldig beraadslagen ongeacht het aantal vertegenwoordigde aandeelbewijzen. Voor een effectieve wijziging van de statuten zijn minstens drie vierde van de aanwezige of vertegenwoordigde stemmen vereist. Als uitzondering hierop geldt een statutenwijziging die voortvloeit uit een wetswijziging.

De statutenwijziging behoort tot de exclusieve bevoegdheden van de Algemene Vergadering.

Hoofdstuk 4. Bestuur en Controle van de vennootschap

Artikel 24. Bestuursorgaan

De vennootschap wordt bestuurd door het Bestuursorgaan, samengesteld uit minstens **[vijf]** leden, al dan niet vennoten/coöperanten, benoemd door de Algemene Vergadering.

De duur van het mandaat van een bestuurder is **[drie]** jaar. Het mandaat eindigt op een jaarlijkse Algemene Vergadering die de jaarrekening goedkeurt van het voorgaande boekjaar. De bestuurder is na verstrijken van het mandaat herkiesbaar. Hij kan ten allen tijde door de Algemene Vergadering ontslagen worden.

Voorzitter: het Bestuursorgaan benoemt bij gewone meerderheid van stemmen één van zijn leden tot voorzitter.

Artikel 25. Controlerende vennoten/coöperanten

De Algemene Vergadering kan één of meerdere controlerende vennoten/coöperanten aanstellen die de controle over de vennootschap uitoefenen, samen met een commissaris conform de wet. Hun mandaat duurt **[drie]** jaar. Ze kunnen ten allen tijd door de Algemene Vergadering ontslagen worden.

Artikel 26. Bezoldiging der bestuurders

Het mandaat van bestuurder is niet bezoldigd. Als een bestuurder een opdracht vervult met bijzondere of vaste prestaties, mag hiervoor een vergoeding worden toegekend, na goedkeuring door de Algemene Vergadering. Deze vergoeding mag in geen geval een participatie in de vennootschapswinst zijn.

Artikel 27. Vervanging ingeval van vacature

In geval van een vacature van een plaats van een bestuurder, mag door het Bestuursorgaan voorlopig in vervanging worden voorzien, in afwachting dat de volgende Algemene Vergadering er definitief over beslist.

Artikel 28. Bevoegdheden van het Bestuursorgaan

Het Bestuursorgaan is bevoegd om alle handelingen van beheer en beschikking uit te voeren ter verwezenlijking van het doel van de vennootschap, met uitzondering van die handelingen waarvoor volgens de wet of deze statuten alleen de Algemene Vergadering bevoegd is.

Afgezien van de verplichtingen die voortvloeien uit collegiaal bestuur, met name overleg, leiding en toezicht, kunnen de bestuurders de bestuurstaken onder elkaar verdelen.

Artikel 29. Dagelijks Bestuur

Het Bestuursorgaan mag zijn bevoegdheden geheel of gedeeltelijk overdragen aan één of meer van zijn leden of aan derden. Zo mag hij onder meer het dagelijks bestuur van de vennootschap toevertrouwen aan een of meerdere gedelegeerde bestuurders of een zaakvoerder.

Artikel 30. Bestuurlijke delegatie

Voor alle akten en handelingen die het dagelijks bestuur overschrijden, al dan niet voor een rechtbank, zal de vennootschap geldig vertegenwoordigd zijn door minstens **[twee]** bestuurders, die over een beslissing of volmacht van het Bestuursorgaan moeten beschikken.

Artikel 31. Huishoudelijk reglement

Alles wat verband houdt met de werkzaamheden van het Bestuursorgaan, van de controlerende vennoten/coöperanten en van de Algemene Vergadering mag door een

huishoudelijk reglement worden geregeld, maar zonder dat hierbij van de bindende bepalingen van de wet of van deze statuten mag worden afgeweken.

Hoofdstuk 5. Over het boekjaar en de winstverdeling

Artikel 32. Boekjaar

Het boekjaar begint op **één januari en eindigt op eenendertig december van ieder jaar**]. Het eerste boekjaar begint op heden en eindigt op **[eenendertig december JAAR]**

Artikel 33. Jaarlijkse verslaggeving

Op het einde van elk boekjaar maakt het Bestuursorgaan een inventaris op, de balans, de resultatenrekening met de toelichting en de door de wet bepaalde verslagen die aan de Algemene Vergadering ter goedkeuring worden voorgelegd.

Artikel 34. Goedkeuring en kwijting

De verslagen van de bestuurders, de controlerende vennoten/coöperanten of van de commissaris worden voorgesteld aan de Algemene Vergadering die beslist over de goedkeuring van de jaarrekening (balans en resultatenrekening) en dus de bestemming van het resultaat. Na de goedkeuring van de jaarrekening spreekt de Algemene Vergadering zich uit over de kwijting van de bestuurders, de controlerende vennoten/coöperanten of de commissaris. Goedkeuring en kwijting behoren tot de exclusieve bevoegdheden van de Algemene Vergadering.

De jaarrekening wordt binnen de dertig dagen na de goedkeuring neergelegd bij de Nationale Bank van België.

Artikel 35. Winstverdeling

Het batig saldo van de vennootschap wordt op de volgende manier verdeeld:

- Vijf procent gaat naar de reserve zoals de wet het voorschrijft (deze voorafneming is niet meer verplicht wanneer dit reservefonds één tiende van het maatschappelijk kapitaal heeft bereikt).
- Er kan een billijke interest of dividend worden toegestaan op de inbreng. Volgens de regelgeving op de energiegemeenschappen mag het financiële rendement niet het hoofddoel zijn van vennootschap. Sociale, ecologische en economische voordelen voor de gemeenschap als geheel moeten voorrang hebben op het

financiële rendement van de individuele. Heel wat van de bestaande burgercoöperaties vullen dit nu al gedeeltelijk in via een sociaal oogmerk maken dit ook met trots bekend.

- Het overschot wordt aan het reservefonds of aan speciale fondsen ter realisering van de doelstellingen van de coöperatie toegewezen.

Artikel 36. Ristorno

De vennootschap mag, behalve het storten van een rentevoet, een deel van de winst uitkeren aan de vennoten/coöperanten. Dit moet echter altijd gebeuren overeenkomstig de transacties die de vennoot/coöperant met de vennootschap verricht. De bekendste vorm hiervan is de ristorno op de aankopen. Deze "ristorno's" kunnen niet worden verleend op basis van andere criteria. Een erkende vennootschap is niet verplicht om een ristorno te storten maar als ze dit wel doet, moet dat ten belope van de transacties die de vennoot/coöperant met de coöperatieve vennootschap heeft verricht.

De eventuele toe te kennen ristorno mag aan de vennoten/coöperanten alleen worden uitgekeerd naar rato van de verrichtingen die zij met de vennootschap hebben gedaan.

Hoofdstuk 6. Tot slot: over ontbinding en vereffening van de coöperatie

Artikel 37. Ontbinding

De vennootschap is ontbonden als het aantal vennoten/coöperanten minder dan het wettelijk minimum bedraagt.

Zij kan ook ontbonden worden door een beslissing van de Algemene Vergadering. In geval van ontbinding stelt de Algemene Vergadering één of meer vereffenaars aan.

Zij bepaalt hun bevoegdheden, de wijze van vereffening en de vergoeding die hen toekomt.

Zolang er geen vereffenaars zijn aangesteld, is het Bestuursorgaan van rechtswege met de vereffening belast.

Artikel 38. Vereffening

Na afbetaling van de maatschappelijke schulden en lasten, zal het overschot eerst dienen om de sommen die op de aandelebewijzen werden gestort, terug te betalen.

Het eventuele overblijvende saldo wordt overgemaakt aan één of meerdere organisaties die gelijkaardige doelen nastreven.

1.19 Model Recht van Opstal

1.19.1 Huurovereenkomst < 10 kVA

HUUROVEREENKOMST MET OPBRENGSTGARANTIE VOOR EEN PV-INSTALLATIE < 10 kVA

Tussen

[NAAM], een cv met maatschappelijke zetel te **[ADRES] [LAND]** en ondernemingsnummer BE0[xxxxxxxxxx], hier vertegenwoordigd door **[NAAM], [FUNCTIE]**.

- hierna "VENNOOTSCHAP" genoemd -

en

[NAAM], [ADRES], met ondernemingsnummer BE0[xxxxxxxxxx], hier vertegenwoordigd door **[NAAM], [FUNCTIE]**.

- hierna "EIGENAAR" genoemd -

hierna ook afzonderlijk "Partij" en gezamenlijk "Partijen" genoemd,

WERD VOORAFGAANDELIJK UITEENGEZET:

De EIGENAAR stelt een (deel van) zijn onroerend goed/eigendom ter beschikking van de VENNOOTSCHAP.

De VENNOOTSCHAP installeert en exploiteert op deze eigendom een fotovoltaïsche installatie (hierna aangeduid als "PV-installatie") die elektriciteit opwekt door middel van zonne-energie. De VENNOOTSCHAP levert de opgewekte elektriciteit aan de EIGENAAR.

ER WERD HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

I. Object

De PV-installatie van de VENNOOTSCHAP heeft een initiële capaciteit van **[xx]** kWp DC- en **[xx]** kVA AC-vermogen. De jaarlijkse productie wordt geschat op **[xxxxxxxxxxxxxxxx]** kWh.

Het jaarlijkse elektriciteitsverbruik van de EIGENAAR wordt geschat op **[xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx]** kWh.

De PV-installatie moet worden aangesloten op het volgende adres: **[ADRES]**

De VENNOOTSCHAP zal in eerste instantie de elektriciteit opgewekt door de hierboven genoemde PV-installatie ter beschikking stellen van en leveren aan de EIGENAAR.

Teneinde de goede werking van de PV-installatie te kunnen garanderen, zal de EIGENAAR de VENNOOTSCHAP de nodige rechten verschaffen om doorgang naar en het gebruik van de aansluiting van de installatie op het elektriciteitsnet mogelijk te maken en om onderhoud en controle van de installatie te kunnen doen.

De VENNOOTSCHAP zal daarbij gehouden zijn de veiligheidsvoorschriften van de EIGENAAR na te leven.

Aangezien de productie van de PV-installatie niet ten allen tijde kan gegarandeerd worden zal de EIGENAAR ook een elektriciteitsleveringscontract dienen af te sluiten of te laten afsluiten met de bestaande leverancier of een leverancier naar keuze.

II. Beschikbaarheid

De capaciteit en de timing van de levering van elektrische energie door de VENNOOTSCHAP hangt grotendeels af van de zon. De VENNOOTSCHAP is niet verplicht om een bepaald quotum te bereiken, een specifieke hoeveelheid elektrische energie te leveren of bepaalde tijdstippen te garanderen voor de levering van elektrische energie. Wel verzekert de VENNOOTSCHAP een beschikbaarheidsgarantie van 90% van de installatie en tevens 90% van de normaal voorziene productie. Worden deze garanties niet gehaald, dan wordt de kwartaalvergoeding overeenkomstig aangepast.

III. Hernieuwbare energie

De VENNOOTSCHAP garandeert dat de opgewekte elektriciteit opgewekt is door zonne-energie.

IV. Huur

De EIGENAAR betaalt de VENNOOTSCHAP een vast tarief van **[xxxxx]** euro per kwartaal **[xxx kwartalen]**⁷ als huur voor de installatie. Dit komt overeen met **[xxx]** eurocent per kWh door de PV-installatie opgewekt, exclusief BTW. Deze eenheidsprijs zonder BTW en/of andere

⁷ Al dan niet geïndexeerd

vergoedingen en taksen komt nu overeen met +- **[xxx]**% van de prijs die de EIGENAAR betaalt voor stroom die hij van het net koopt.

De VENNOOTSCHAP bepaalt de hoeveelheid gegenereerde output op basis van metingen die door de bevoegde netbeheerder worden uitgevoerd en wel volgens volgende formule:
PRODUCTIE – INJECTIE = lokaal geleverde stroom waarbij :

- Productie: de door de omvormer geregistreerde productie omvormer
- Injectie: de geregistreerde injectie door de officiële en geijkte injectiemeter.

Als er enige twijfel over de nauwkeurigheid van de meting is, kan zowel de EIGENAAR /HUURDER als de VENNOOTSCHAP/VERHUURDER eisen dat de (meet)installaties worden onderzocht. Indien uit het onderzoek blijkt dat de meting onnauwkeurig is, kunnen de kosten van het onderzoek verhaald worden bij de VENNOOTSCHAP als eigenaar van de installatie(s),

De Partijen verklaren dat, op het moment waarop deze overeenkomst wordt gesloten, ze zich niet bewust zijn van enige belasting, heffing of netkosten voor elektriciteit opgewekt uit decentrale productie.

V. Termijn

Deze overeenkomst wordt gesloten voor een vaste periode van **[xx]** jaar die ingaat op **[DD/MM/JJJJ]** om 00.00 uur (datum van AREI-keuring) en eindigt op **[DD/MM/JJJJ]** om 24.00 uur.

Na afloop van de contractperiode van **[xx]** jaar wordt de installatie door de VENNOOTSCHAP overgedragen aan de EIGENAAR voor de prijs van **[xxxxxxx]** euro⁸.

De overeenkomst is gesloten onder cumulatieve opschortende voorwaarden van de installatie van de PV-installatie en de aansluiting van de PV-installatie op het net.

VI. Betaling

De VENNOOTSCHAP zal de huurprijs, zoals contractueel overeengekomen, driemaandelijks factureren op basis van een kwart van de verwachte jaarproductie. De VENNOOTSCHAP zal bij het verstrijken van één jaar, de meterstand opnemen waarna een correcte afrekening kan opgemaakt worden en gefactureerd of gecrediteerd.

⁸ Al dan niet gratis

De VENNOOTSCHAP zendt de originele factuur (in één exemplaar) naar het adres van de EIGENAAR.

De betaling gebeurt binnen een termijn van 30 kalenderdagen te rekenen vanaf de factuurdatum.

De factuur zal worden opgesteld in euro.

VII. Aansprakelijkheids- en verzekeringsrecht

De VENNOOTSCHAP heeft een verzekeringspolis Burgerlijke Aansprakelijkheid Uitbating en een All Risk polis afgesloten m.b.t. de PV-installatie(s).

In het geval van de plaatsing van de installatie op of in een gebouw, dient de EIGENAAR aan zijn verzekeraar te melden dat een PV-installatie op het onroerend goed werd geplaatst opdat dit mee in de relevante verzekeringspolissen wordt opgenomen.

De VENNOOTSCHAP is niet aansprakelijk voor defecten te wijten aan de aansluiting met het net of storingen of uitvallen van het elektriciteitsdistributienet zelf. Evenmin kan de VENNOOTSCHAP aansprakelijk gehouden worden om vergoedingen te betalen voor geleden schade in het geval van een onderbreking of stopzetting van de levering van elektriciteit als gevolg van een gebrekkige service van de netbeheerder en/of als gevolg van de afwezigheid of het einde van de overeenkomst tussen de EIGENAAR en de distributienetbeheerder.

In geval van zware fout die resulteert in het niet of in het minder leveren van stroom, is de VENNOOTSCHAP niet aansprakelijk voor gevolgschade (d.i. de meerprijs die de EIGENAAR dient te betalen aan de leverancier van stroom via het net door de meerafname van stroom op dit net) en indirecte schade (zoals, maar niet beperkt tot, schade als gevolg van zakelijke onderbreking, verlies van winst, onmogelijkheid om het beroep uit te oefenen).

Een tegensprekelijke plaatsbeschrijving m.b.t. de staat van het onroerend goed werd uitgevoerd (in bijlage) en beide partijen verklaren zich akkoord met het verslag hiervan. Bij het einde van de huur zal een nieuwe tegensprekelijke plaatsbeschrijving plaats vinden ten einde na te gaan of de PV-installatie schade aan het onroerend goed heeft berokkend, andere dan normale slijtage.

VIII. Overdracht

De EIGENAAR kan deze overeenkomst overdragen aan een derde alleen met voorafgaande, uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de VENNOOTSCHAP. De EIGENAAR verbindt zich ertoe de overnemende derde partij te overhalen deze overeenkomst in zijn geheel over te nemen.

De VENNOOTSCHAP is vrij om deze overeenkomst over te dragen aan een derde partij, die zich akkoord verklaart om aan deze overeenkomst in zijn geheel te voldoen, zonder toestemming van de EIGENAAR, door de EIGENAAR een aangetekende brief te zenden om hem op de hoogte te brengen van de overdracht. Een dergelijke overdracht bevrijdt de EIGENAAR van zijn verplichtingen.

IX. Opschorting / beëindiging

Als de EIGENAAR niet aan zijn verplichtingen van deze overeenkomst voldoet, heeft de VENNOOTSCHAP het recht om de leveringen tijdelijk op te schorten voor de duur van de niet-naleving.

De EIGENAAR kan ten allen tijde de installatie afkopen aan volgende vergoeding : tabel met vergoedingen)

X. Verandering van omstandigheden

Indien de van toepassing zijnde wetgeving is veranderd, nadat deze overeenkomst is ondertekend, in een zodanige wijze dat het een aanzienlijke economische onbalans brengt voor één van de Partijen en in het bijzonder wat betreft de prijs zoals aangeduid in artikel IV van deze overeenkomst, verbinden de Partijen zich ertoe opnieuw te onderhandelen over deze overeenkomst met het oog op het herstel van het oorspronkelijke evenwicht tussen de verplichtingen van de Partijen.

XI. Overmacht

De VENNOOTSCHAP is niet aansprakelijk voor enige vertraging of tekortkoming in de uitvoering van deze overeenkomst indien de vertraging of tekortkoming het gevolg is van overmacht.

Onder overmacht wordt verstaan alle evenementen die onafhankelijk zijn van de wil en/of buiten de controle van de VENNOOTSCHAP, waaronder, maar niet beperkt tot, weersomstandigheden of het falen van systemen van de netbeheerder of van de meetinstallaties.

XII. Vertrouwelijkheid

Deze overeenkomst is vertrouwelijk. De verschillende bepalingen van deze overeenkomst mogen niet meegedeeld worden aan derden zonder de wederzijdse instemming van de EIGENAAR en VENNOOTSCHAP. Voor wat onderhavige bepaling inzake vertrouwelijkheid betreft, worden niet beschouwd als derden: advocaten, een bank/banken die optreden of de Partij/Partijen bijstaan in het kader van deze overeenkomst, de verzekeraar en verzekeringsmakelaar burgerlijke aansprakelijkheid in de mate dat zij zich verbinden tot de verplichting tot vertrouwelijkheid.

XIII. Diverse bepalingen

De ongeldigheid van een bepaling van deze overeenkomst heeft niet tot gevolg dat de gehele overeenkomst ongeldig wordt, maar alleen van de betreffende bepaling. De partijen verbinden zich ertoe in dat geval ter goeder trouw te handelen en de ongeldige bepaling te vervangen door een geldige die zo dicht mogelijk bij de intentie van beide partijen ligt.

Afwezigheid van aandringen van de VENNOOTSCHAP op de naleving van een of meerdere bepalingen van de overeenkomst kan niet worden geïnterpreteerd als een afstand door de VENNOOTSCHAP van zijn rechten.

XIV. Toepasselijke wetgeving en bevoegde rechtbanken

Deze overeenkomst wordt beheerst door het Belgisch recht. Elke betwisting valt onder de uitsluitende bevoegdheid van de Rechtbank van **[LOCATIE]**.

Opgesteld te **[LOCATIE]** op **[DD/MM/JJJJ]** in tweevoud, beide Partijen erkennen een origineel, ondertekend exemplaar te hebben gekregen.

De EIGENAAR

De VENNOOTSCHAP

cv **[NAAM]**

1.19.2 Recht van Opstal > 10 kVA

Onderstaand wordt een voorbeeld van een Recht van Opstal weer gegeven zoals dit door hernieuwbare energiecoöperaties vandaag wordt gebruikt.

Recht van Opstal

Tussen:

[NAAM cv], waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te **[ADRES]**, met als ondernemingsnummer BEO[xxxxxxxxx];

Hierna genoemd : "**[NAAM]**" of "de Opstalnemer "

En:

[NAAM], waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te **[LOCATIE]** ingeschreven in het rechtspersonenregister onder het nummer **[xx.xx.xx-xxx.xx]**;

Hierna genoemd "GRONDEIGENAAR" of " de Opstalgever

Hierna genoemd "de Partijen".

Na te hebben uiteengezet wat volgt :

De PV-Installatie wordt geleverd en geïnstalleerd door de opstalnemer op [het dak van] het onroerend goed gelegen te [xxxxxx], gekadastreerd of het geweest zijnde:

OP BASIS EIGENDOMSTITEL **[GEMEENTE/STAD]** **[LOCATIE]**, [xxxxxx] Afdeling [xxxxxx], Sectie/Wijk [xxxxxx] nummer [xxxxxx] [deel van nummer xxxxxx] voor een oppervlakte van [xx]ha [xx]a [xx]ca [xx]dm² van (hierna genoemd "de Grond")

De Opstalgever is eigenaar van de Grond om deze te hebben aangekocht van OP BASIS EIGENDOMSTITEL ingevolge authentieke akte verleden voor Notaris **[NAAM]** met standplaats te **[LOCATIE]** op **[DD/MM/JJJJ AKTEDATUM]**.

De op het perceel opgerichte gebouwen zijn eigendom van de Opstalgever.

De opstalgever verklaart dat er geen wettelijke of conventionele voorkeuren of erfdiensbaarheden het onroerend goed belasten.

EN

OP BASIS EIGENDOMSTITEL **[GEMEENTE/STAD]** **[LOCATIE]**, **[xxxxxx]** Afdeling **[xxxxxx]**, Sectie/Wijk **[xxxxxx]** nummer **[xxxxx]** [deel van nummer **xxxxxx**] voor een oppervlakte van **[xx]ha [xx]a [xx]ca [xx]dm²** van (hierna genoemd "de Grond")

De Opstalgever is eigenaar van de Grond om deze te hebben aangekocht van OP BASIS EIGENDOMSTITEL ingevolge authentieke akte verleden voor Notaris **[NAAM]** met standplaats te **[LOCATIE]** op **[DD/MM/JJJJ AKTEDATUM]**.

De op het perceel opgerichte gebouwen zijn eigendom van de Opstalgever.

De Opstalgever is eigenaar van de Grond om deze te hebben aangekocht van OP BASIS EIGENDOMSTITEL ingevolge authentieke akte verleden voor Notaris **[NAAM]** met standplaats te **[LOCATIE]** op **[DD/MM/JJJJ AKTEDATUM]**.

De op het perceel opgerichte gebouwen zijn eigendom van de Opstalgever.

De opstalgever verklaart dat er geen wettelijke of conventionele voorkeuren of erfdiensbaarheden het onroerend goed belasten.

De PV-Installatie welke wordt geplaatst op voormeld onroerend goed wordt als één en ondeelbaar beschouwd door partijen. De definities/begrippen in onderhavig document zullen bijgevolg steeds slaan op alle gebouwen, alle daken, alle percelen ook al wordt het begrip in het enkelvoud vermeld.

Art 1 Voorwerp

De Opstalgever verleent hierbij, overeenkomstig de hierna bepaalde voorwaarden aan **[NAAM]**, die dit aanvaardt, een recht van opstal in de zin van de Wet van 10 januari 1824 op het onroerend goed, zoals hiervoor gedefinieerd, en enkel bestemd voor de plaatsing van de PV-Installatie.

[NAAM] heeft een plan laten opstellen waarin de ligging van de PV Installatie (met vermelding van de grootte), de bijhorende aansluitingen en leidingen wordt vastgelegd.

Art 2 Duurtijd

Het opstalrecht wordt gevestigd en neemt een aanvang op de datum die zich het eerst voordoet, zijnde hetzij de datum van het authentiek verlijden van onderhavig opstalrecht, hetzij de datum van de start van de installatie van de PV Installatie, om te lopen tot en met

het twintigste (20^e) jaar na datum van indienststelling. Onder indienststelling verstaan we de datum van AREI-keuring die de aansluiting naar het net voltooit.

Indien de Opstalnemer het goed bij het verstrijken van de termijn van het Opstalrecht blijft bezetten, dan zal dit in zijn hoofde beschouwd worden als een tijdelijke en preciaire bezetting, zonder recht noch titel, waaraan de Opstalgever of Opstalnemer op ieder ogenblik een einde kan stellen. Zolang de Opstalgever deze bezetting gedooft, zullen de voorschriften inzake vergoeding van toepassing blijven.

Bij het verstrijken van de termijn van het Opstalrecht, kan de Opstalgever de eigendom bekomen over de PV Installatie zonder enige vergoeding.

Art 3 Vergoeding

Het Opstalrecht wordt gevestigd zonder dat hiervoor een vergoeding wordt voorzien.

Art 4 Vrij en onbelast

De Opstalgever verklaart dat het onroerend goed niet bezwaard is met erfdienstbaarheden, zakelijke rechten, lasten of genots- of eigendomsbeperkingen die de planning of de uitvoering van plaatsing, inrichting of uitbating van de PV Installatie op enigerlei wijze zouden kunnen verhinderen of bemoeilijken.

Art 5 Eigendomsrecht

De Opstalgever erkent hierbij het eigendomsrecht op de PV-Installatie in hoofde van **[NAAM]**. Partijen komen hierbij uitdrukkelijk overeen dat onderhavig opstalrecht op de gebruikte (dak)oppervlakte blijft bestaan zelfs indien de onderliggende rechten op het terrein en het gebouw, om welke reden dan ook, beëindigd worden of ten einde komen. De Opstalgever verleent bijgevolg hierbij onvoorwaardelijk en onherroepelijk het onderhavig opstalrecht op de gebruikte (dak)oppervlakte ten voordele van **[NAAM]**. Partijen wijken hierbij uitdrukkelijk af van het principe dat de bijzaak de hoofdzaak volgt.

De Opstalnemer zal gedurende de volledige duurtijd van onderhavig recht van opstal het recht hebben gebruik te maken van de elektrische infrastructuur (zoals bijvoorbeeld, maar niet beperkt tot, de elektriciteitscabine) van de Opstalgever, teneinde het betrokken PV Installatie ten allen tijden operationeel te houden en de elektriciteit die niet door de Opstalgever verbruikt wordt te injecteren in het distributienet. Hieronder is eveneens het exclusieve gebruiksrecht begrepen van het aansluitingspunten (met EAN nummers) op het distributienet dat nodig is voor de injectie van elektriciteit op dat distributienet.

Art 6 Vergunningen

[NAAM] staat in voor het bekomen van de nodige administratieve vergunningen (stedenbouwkundige, milieuvergunning, toelating voor netaansluiting...) voor de oprichting en uitbating van de PV Installatie, alsook alle nodige studies daaromtrent, indien deze vereist zouden zijn.

Art 7 Beplantingen

De Grondeigenaar dient ervoor te zorgen dat er geen beplantingen, of installaties,... op het perceel aangebracht zijn of worden welke een schaduw werpen of kunnen werpen op een onderdeel van het PV Installatie.

Art 8 Erfdienstbaarheden

[NAAM] en de Opstalgever kennen hierbij wederzijds voor de duur van het Opstalrecht, zonder vergoeding, alle nodige en nuttige erfdienstbaarheden voor een goede uitbating van de PV Installatie toe, zoals onder meer doch niet beperkt tot:

- doorgang en toegang tot de PV-Installatie (oa voor onderhoud en exploitatie) zodanig dat de PV-Installatie op nuttige wijze kan worden aangebracht, uitgebaat, onderhouden, vervangen, aangepast of hersteld;
- doorgang en toegang tot de invertoren op nuttige wijze kunnen worden aangebracht, uitgebaat, onderhouden, vervangen, aangepast of hersteld;
- doorgang en toegang van electriciteit (oa recht van aansluiting van de PV Installatie op het distributienet voor electriciteit via de aansluiting van het onroerend goed op het distributienet), recht van toegang tot en doorgang door de bestaande elektrische leidingen, kabels en transformatoren;
- ondergrondse en/of bovengrondse leidingen met het oog op de aanleg, het onderhoud, de vervanging, de aanpassing of de herstelling van de voor het bouwen en uitbaten van de PV-Installatie en bijhorende invertoren noodzakelijke kabels en leidingen;
- *non-aedificandi*-recht op de grond voor gebouwen of constructies waarvan de hoogte hoger zou zijn dan de gebouwen en waardoor de goede werking van de PV-Installatie zou kunnen worden gestoord.

De Opstalgever verbindt er zich toe om tijdens de duurtijd van het opstalrecht aan **[NAAM]** of aan haar aangestelden, toegang te verlenen tot het onroerend goed met het oog op de oprichting, de inspectie, de uitbating en het onderhoud van de Installatie.

Partijen komen overeen dat de erfdienstbaarheden die eventueel bijkomend hadden moeten gevestigd worden onderling zullen geregeld worden "als goede huisvader" en bij gebreke, overeenkomstig de wet.

Art 9 Installatie, gebruik, onderhoud en herstelling van de PV Installatie

De kosten met betrekking tot het financieren, het gebruik, het onderhoud en de herstelling van de PV Installatie zijn ten laste van de Opstalnemer.

De PV Installatie wordt zo geïnstalleerd dat dit zonder noemenswaardige schade die aanleiding geeft tot het verrichten van herstellingswerkzaamheden weer verwijderd kan worden.

De Opstalgever geeft de toelating aan de Opstalnemer, zijn personeel, aangestelden en gevolmachtigden om het onroerend goed ten allen tijde, mits voorafgaande verwittiging, te betreden en alle nodige maatregelen te nemen onder meer:

- voor de installatie van de PV Installatie;
- voor de aansluiting ervan aan het elektriciteitsnet;
- voor de werking dan wel het instandhouden van de werking van de PV Installatie;
- voor de bouw-, de onderhoud- en/of de herstellingswerken aan de PV Installatie.

De Opstalnemer zal de Opstalgever vooraf van hun komst verwittigen met vermelding van de naam van de personen en de specifieke reden. De Opstalnemer is geen vergoeding verschuldigd aan de Opstalgever voor de toegang tot het onroerend goed met het specifieke doel de in de voorgaande paragraaf vermelde maatregelen te nemen. Elke toegang tot en alle werken aan de PV Installatie zullen in onderlinge afspraak met de Opstalgever gebeuren, zodat diens privacy en diens bedrijfsuitoefening zo min als mogelijk geschonden wordt. Bij dringende maatregelen evenwel, volstaat een korte voorafgaandelijke melding van de komst vanwege de Opstalnemer, zijn personeel, aangestelden of gevolmachtigden.

Art 10 Onderhoud van en herstellingen aan het Dak en andere bouwwerken

De Grondeigenaar dient ervoor te zorgen dat de gesteldheid en kwaliteit van het (dak van het) onroerend goed toelaten de standvastigheid, het gebruik en de veiligheid van de PV Installatie te waarborgen, behoudens afwijkende afspraken tussen partijen.

De Grondeigenaar dient de Opstalnemer binnen redelijke termijn na vaststelling in te lichten wanneer: de gesteldheid/kwaliteit van het (dak van het) onroerend goed/dak niet meer toelaat om de standvastigheid, het gebruik en de veiligheid van de PV Installatie te waarborgen; de noodzaak zich voordoet het (dak van het) onroerend goed te herstellen; de Grondeigenaar andere bouwwerken met betrekking tot het gebouw moeten laten uitvoeren, welke een invloed hebben of kunnen hebben op de gesteldheid/kwaliteit en/of bereikbaarheid van het (dak van het) onroerend goed; de Grondeigenaar kennis heeft van enig ander feit of handeling dat eventueel nadeel of schade zou kunnen toebrengen aan de installatie; de Grondeigenaar weet heeft van op til staande werken aan het (dak van het) onroerend goed van zijn buur.

De Grondeigenaar zal onder geen beding werken uitvoeren of laten uitvoeren aan de PV Installatie, tenzij deze noodzakelijk zijn voor de stabiliteit, veiligheid of operationele werking van het onroerend goed. De Opstalgever zal de Opstalnemer hiervan onverwijld op de hoogte brengen.

De Grondeigenaar zal de Opstalnemer zonder verwijl verwittigen indien hij gebreken, vandalisme, diefstal of andere onregelmatigheden vaststelt met betrekking tot de PV Installatie. De hiermee gepaard gaande kosten zijn ten laste van de Opstalnemer.

De Grondeigenaar neemt de verplichting op zich om herstellings- en bouwwerken of andere veranderingen op het perceel die een verminderde opbrengst voor de PV Installatie met zich meebrengen, slechts aan te brengen mits akkoord van de Opstalnemer, en mits de Opstalnemer wordt vergoed voor alle geleden schade (onder meer inkomstenderving). Indien het over een dringende herstelling gaat, mag het eventueel zonder akkoord, of mag akkoord niet tegengehouden worden

De Grondeigenaar zorgt ervoor dat het systeem ook na de werken nog goed bereikbaar is. Bij herstellings- en bouwwerken zal de Opstalnemer, op verzoek van de Opstalgever en indien nodig voor een behoorlijke uitvoering van deze werken wegens gegronde redenen de nodige zonnepanelen verwijderen op kosten van de Opstalgever. Bij de beëindiging van de werken dient de Grondeigenaar dadelijk de Opstalnemer te verwittigen en aanvaardt de Opstalgever thans reeds de herinstallatie van de PV Installatie.

Indien het onroerend goed waarop de PV installatie zich bevindt gebouw volledig wordt gewijzigd (het gebouw wordt afgebroken of het terrein een heel andere functie krijgt, dient de redelijk en bewezen door de Opstalnemer geleden schade, waaronder doch niet beperkt tot, door de Grondeigenaar te worden vergoed.

In de hypothese dat het onroerend goed terug wordt opgebouwd of aangelegd, zal de Opstalnemer de PV Installatie opnieuw installeren teneinde schadebeperkend op te treden. De kosten voor ontmanteling en herinstallatie van de PV Installatie zijn ten laste van de Grondeigenaar behoudens afwijkende afspraken tussen partijen.

Alle herstellings- en bouwwerken en, in geval van volledige afbraak van het gebouw of de wijziging van het terrein, de heropbouw van het gebouw of heraanleg van het terrein dienen door de Grondeigenaar uitgevoerd te worden zonder vertraging en binnen de kortst mogelijke tijd.

Art 11 Verzekering

11.1 Verzekeringen en aansprakelijkheid tegenover derden

De Opstalnemer dient zich voor de aangebrachte PV Installatie evenals de schade toegebracht aan het onroerend goed en goederen van de Opstalgever door de PV Installatie voldoende te verzekeren. Hierin dient tevens begrepen te worden zijn aansprakelijkheid tegenover derden, de Opstalgever, en de huurder(s)/gebruiker(s) van het Onroerend Goed. De Opstalnemer zal er strikt toe gehouden zijn deze verzekering in stand te houden gedurende de gehele looptijd van de overeenkomst.

Indien de PV Installatie en/of zijn aanhorigheden door derden werden beschadigd, en de Opstalgever heeft een schadeclaim tegen voormelde derde(n), dan wordt **[NAAM]**, gesubrogeerd in diens rechten met betrekking tot de door die derden toegebrachte schade aan de PV Installatie.

De Opstalgever dient, in zoverre dit nog niet zou gebeurd zijn, voor het onroerend goed/Gebouw en het Dak zijn aansprakelijkheid tegenover derden, inclusief de Opstalnemer voldoende te verzekeren. De in of op het onroerend goed uitgeoefende exploitatie zal verzekerd worden door de gebruiker(s) van het onroerend goed.

Indien het (dak van het) onroerend goed door derden werd beschadigd, en de Opstalnemer heeft een schadeclaim tegen die voormelde derde(n), dan wordt de Opstalgever gesubrogeerd in hun rechten met betrekking tot de door derden toegebrachte schade aan het [dak van het] onroerend goed.

11.2 Verzekering brand- en stormschade en diefstal

De Opstalnemer dient zich te verzekeren voor de PV Installatie en zijn aanhorigheden tegen diefstal, brand- en stormschade met inbegrip van de inwerking van natuurelementen, en de Opstalgever dient zich voor het [dak van het] onroerend goed te verzekeren tegen brand- en stormschade met inbegrip van de inwerking van natuurelementen.

De partijen van deze overeenkomst verzaken alle aan elk verhaal dat ze eventueel tegen elkaar zouden kunnen uitoefenen, alsook tegen huurders, gebruikers, beheerders en bewakers van het onroerend goed, alsook tegen de personen, die in hun dienst zijn en tegen hun mandatarissen, uit hoofde van alle schade die ze zouden komen te lijden voor de te verzekeren risico's, met uitzondering van verhaal ingeval van een zware of opzettelijke fout. Partijen verbinden zich er ook toe om elke derde gebruiker, alsook hun verzekeraars een gelijkaardige verzaking te doen aanvaarden, met uitzondering van behoud van verhaal ingeval van een zware of opzettelijke fout.

Art 12 Ontbindingsrecht en opzegging

De Opstalnemer mag ten allen tijde de betaling van de opstalvergoeding schorsen en de rechten die de Opstalgever heeft opschorten (met name de afname van elektriciteit) tot op het ogenblik dat volgende gevallen geredieerd werden naar gading van de Opstalnemer:

- a) indien er gedurende drie maanden een langdurige of voortdurende vermogens- of prestatievermindering van de PV Installatie bestaat als gevolg van de uitvoering van herstellings- of veranderingswerken aan het (dak van het) onroerend goed dan wel het aanbrengen van bepaalde beplantingen op de Grond of het nemen van andere maatregelen, zonder akkoord van de Opstalnemer, zonder afbreuk aan andersluidende afspraken;

De Opstalnemer heeft alsdan bovendien het recht om de PV Installatie te verwijderen dan wel te laten staan, zonder dat zij hiervoor enige schadevergoeding dienen te betalen;

- b) indien de Grondeigenaar, binnen een termijn van drie maanden, niet de nodige maatregelen neemt om de gesteldheid en kwaliteit van het (dak van het) onroerend goed het dak te bestendigen of te herstellen, die toelaten de standvastigheid, het gebruik en de veiligheid van de PV Installatie te waarborgen. De Opstalnemer heeft alsdan het recht om de PV Installatie evenals de aanhorigheden te verwijderen op kosten van de Grondeigenaar dan wel te laten staan, zonder dat hij hiervoor enige schadevergoeding dient te betalen.

Art 13 Schadevergoeding

Indien, en enkel indien, de Grondeigenaar, zonder akkoord van de Opstalnemer, herstellings- of veranderingswerken aan het (dak van het) onroerend goed uitvoert dan wel bepaalde beplantingen op de Grond of andere maatregelen neemt welke een langdurige of voortdurende vermogens- of prestatievermindering van de PV Installatie als gevolg hebben, dan heeft de Opstalnemer, onverminderd de hierboven beschreven rechten, recht op een schadevergoeding gelijk aan de gedeerde opbrengst van de PV Installatie en dit voor de volledige duurtijd van de vermogens- of prestatievermindering begrepen in de resterende looptijd van onderhavige overeenkomst. De gedeerde opbrengst heeft betrekking op de eventuele verminderde opbrengst uit de verkoop van elektriciteit.

Art 14 Onteigening

Wanneer tegen de Opstalgever een procedure tot onteigening ten algemene nutte van het onroerend goed ingesteld wordt, moet hij de Opstalnemer daarvan zonder verwijl op de hoogte brengen en hem in het geding betrekken en dit in overeenstemming met artikel 6 van de Wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algemene nutte. De Opstalnemer zal als belanghebbende derde recht hebben op een vergoeding die in het verloop van de procedure te bepalen is.

Art 15 Herstelling in oorspronkelijke staat

Bij beëindiging van het Opstalrecht is de Opstalnemer, behoudens andersluidend akkoord tussen partijen, verplicht om op zijn kosten het [dak van het] onroerend goed in de vroegere toestand te herstellen en eventueel geplaatste leidingen te verwijderen. Indien er schade bestaat aan het gebouw bij het verwijderen van de leidingen, dient de Opstalnemer het onroerend goed in de oorspronkelijke toestand te herstellen. De Opstalnemer is niet verplicht de leidingen die niet zichtbaar zijn, te verwijderen.

Art 16 Belastingen

Alle belastingen, taksen, boetes, heffingen met betrekking tot de PV Installatie vallen ten laste van de Opstalnemer.

De onroerende voorheffing met betrekking tot het onroerend goed blijft ten laste van de Grondeigenaar . Indien de onroerende voorheffing zou verminderen door de toebedeling van een stuk van het kadastrale inkomen aan de Opstalnemer ingevolge het toegekende Opstalrecht, zal de Opstalnemer de door hem te betalen onroerende voorheffing kunnen verhalen op de Grondeigenaar.

Art 17 Notaris

De partijen zullen de inhoud van onderhavige overeenkomst laten opnemen in een authentieke akte, die zal worden verleden voor notaris **[NAAM]**. Eventuele preciseringen van de kadastrale gegevens omtrent percelen en oppervlaktes met betrekking tot de dakzate en het onroerend goed opgenomen in de notariële akte zullen geacht worden te primeren op de gegevens opgenomen in onderhavige overeenkomst.

Alle kosten en rechten, inclusief de registratierechten, alsmede alle erelonen van notaris, **[NAAM]**, die verbonden zijn aan het verlijden van de authentieke akte zullen worden gedragen door de Opstalnemer.

Art 18 Gedeeltelijke ongeldigheid

Partijen komen overeen dat de ongeldigheid, onwettigheid, niet afdwingbaarheid of nietigheid van enige clause in onderhavige overeenkomst niet de ongeldigheid, onwettigheid, niet afdwingbaarheid of nietigheid van de gehele overeenkomst met zich zal meebrengen. Een eventuele nietige clause zal in voorkomend geval vervangen worden door een geldige clause, die economisch en juridisch zoveel mogelijk hetzelfde resultaat heeft.

Art 19 Toepasselijk recht – Bevoegde rechtbank

Onderhavige overeenkomst is onderworpen aan het Belgisch recht.

Alle betwistingen waartoe de uitvoering van de verplichtingen van partijen aanleiding kunnen geven, vallen uitsluitend onder de bevoegdheid van de rechtbanken van het gerechtelijk arrondissement van **[LOCATIE]**.

Deze overeenkomst wordt gesloten om te goeder trouw te worden uitgevoerd en wordt in 2 exemplaren opgesteld, waarvan iedere partij erkent één origineel ontvangen te hebben.

De Opstalgever behoudt zich het recht voor om dit document als nietig te beschouwen indien de controle van de handtekening en de ondertekenaar een anomalie aan het licht zou brengen

Als dusdanig opgesteld te **[LOCATIE]** op **[DD/MM/JJJJ]**

OPSTALNEMER [NAAM] CV

Legitimatie^{9*}: Identiteitskaart/Paspoort nr.: Conform bijgevoegde kopie.

^{9*}In het kader van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld dienen natuurlijke personen optredende voor zich dan wel namens een rechtspersoon zich te legitimeren aan de hand van een origineel en geldig bewijsstuk.

GRONDEIGENAAR

Legitimatie^{10*}: Identiteitskaart/Paspoort nr.: Conform bijgevoegde kopie.

1.20 Model Power Purchase Agreement (stroomverkoopcontract)

Koopovereenkomst voor groene stroom

De CV **[NAAM]**, met maatschappelijke zetel te **[ADRES]** en ondernemingsnummer BE0 **[xxxxxxxxx]**, hier vertegenwoordigd door **[NAAM GEMACHTIGDE]**, **[FUNCTIE]**.

- hierna "Verkoper" genoemd -

en

[NAAM], met maatschappelijke zetel te **[LOCATIE]** en bedrijfsnummer BE0**[xxxxxxxxx]**, hier vertegenwoordigd door **[NAAM]**, **[FUNCTIE]**,

- hierna "Koper" genoemd -

hierna ook afzonderlijk "Partij" en gezamenlijk "Partijen" genoemd,

WAARIN:

De Koper voor de uitoefening van zijn beroepsactiviteiten de bezetter is van een onroerend goed eigendom van heeft, door middel van een bijzondere concessieovereenkomst, het (dak van het) onroerend goed ter beschikking van de Verkoper gesteld.

De Verkoper installeert een fotovoltaïsche installatie (hierna aangeduid als "PV-installatie") die elektriciteit opwekt door middel van zonne-energie op de eigendom. De Verkoper verkoopt de opgewekte elektriciteit aan de Koper.

ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

I. Object

De PV-installatie van de Verkoper heeft een capaciteit van [xxxxx] kwp. De jaarlijkse productie wordt geschat op [xxxxxxx] kwh.

Het jaarlijkse elektriciteitsverbruik van de Koper wordt geschat op [xxxxxxx] kwh.

De PV-installatie moet worden aangesloten op het volgende adres: **[ADRES]**

De Verkoper zal in eerste instantie de elektriciteit opgewekt door de hierboven genoemde PV-installatie ter beschikking stellen van en verkopen aan de Koper.

De Koper verbindt zich ertoe zijn elektrische energie in eerste instantie te kopen bij de verkoper tot zover zijn elektriciteitsbehoefte dit vereist.

De Verkoper is vrij om de overtollige elektriciteit te verkopen aan derden.

Teneinde de goede werking van de PV-installatie te kunnen garanderen, zal de Koper de Verkoper de nodige rechten verschaffen om doorgang naar en het gebruik van de aansluiting van de installatie op het elektriciteitsnet mogelijk te maken. Dit om onderhoud en controle van de installatie te kunnen doen.

Aangezien de productie van de PV-installatie niet ten allen tijde kan gegarandeerd worden zal de Koper ook een elektriciteitsleveringscontract dienen af te sluiten met één of meer leveranciers van zijn keuze.

II. Beschikbaarheid

De capaciteit en de timing van de levering van elektrische energie door de Verkoper hangt grotendeels af van de zon. De verkoper is niet verplicht om een bepaald quotum te bereiken, een specifieke hoeveelheid elektrische energie te leveren of bepaalde tijdstippen te garanderen voor de levering van elektrische energie. Niettemin zal alle geproduceerde elektriciteit ter beschikking zijn van de Koper om aan zijn elektriciteitsbehoefte te voldoen. Het elektriciteitsoverschot kan worden verkocht aan het net door de Verkoper.

III. Hernieuwbare bron

De Verkoper garandeert dat de opgewekte elektriciteit opgewekt is door zonne-energie.

IV. Prijs

De Koper betaalt de Verkoper [xx] euro per MWh voor de piekuren en [xx] euro per MWh voor off-peak uren opgenomen elektriciteit die door de PV-installatie opgewekt werd, exclusief BTW.

De prijs wordt automatisch geïndexeerd elk jaar na het einde van het eerste jaar in overeenstemming met de Endex elektriciteitsprijsindex.

$$\frac{\text{Prijs} \times \text{NIEUWE index}}{\text{BASIS INDEX}} = \text{AANGEPASTE prijs}$$

voor de toepassing van bovenstaande formule:

- Prijs: **[xx]** euro
- NIEUWE index: gemiddelde van de noteringen jaar -1 van de endexnoteringen voor het jaar waarin de levering gebeurt
- BASIS index: gemiddelde van de noteringen jaar -1 van de endexnoteringen voor het jaar waarin de start van de levering gebeurde

De Koper en Verkoper komen uitdrukkelijk overeen dat de bovengenoemde bepalingen van dit artikel niet wordt toegepast indien het resultaat van de toepassing zou zijn dat het geïndexeerd bedrag lager is dan de initiële bedrag van **[xxx]** euro per MWh.

In het geval dat Endex elektriciteitsprijsindex is gewijzigd of opgeheven, beslissen de Partijen in onderling overleg het indexcijfer dat ter vervanging van toepassing zal zijn.

Indien de Partijen niet tot overeenstemming komen over dit indexcijfer, zullen beide partijen een bevoegde rechter vragen een derde partij aan te duiden die een prijsaanpassing zal bepalen die het dichtst bij de bedoelingen van Partijen ligt.

De Verkoper bepaalt de hoeveelheid gegenereerde output die is aangekocht door de Koper op basis van metingen die door de bevoegde netbeheerder worden uitgevoerd en wel volgens volgende formule:

PRODUCTIE – INJECTIE = lokaal geleverde stroom

waarbij :

- Productie: de geregistreerde productie door de officiële en geijkte groene stroom meter
- Injectie: de geregistreerde injectie door de officiële en geijkte injectiemeter.

Als er enige twijfel over de nauwkeurigheid van de meting is, kan zowel de Koper als de Verkoper eisen dat de (meet)installaties worden onderzocht. Indien uit het onderzoek blijkt dat de meting onnauwkeurig is, kunnen de kosten van het onderzoek verhaald worden bij de eigenaar van de installatie(s).

De Partijen verklaren dat, op het moment waarop het contract wordt gesloten, ze zich niet bewust zijn van enige belasting, heffing of netkosten voor elektriciteit opgewekt uit decentrale productie-installaties.

Alle toekomstige belastingen en/of heffingen en/of netkosten voor de verkoop of distributie van elektriciteit uit gedecentraliseerde productie-installaties worden gefactureerd door de Verkoper aan de Koper vanaf het moment dat deze belastingen, heffingen en/of netkosten aan de Verkoper worden gefactureerd.

V. Termijn

Deze overeenkomst wordt gesloten voor een vastgelegde periode van **[xx]** jaar die ingaat op **[DD/MM/JJJJ]** om 00.00 uur en eindigt op **[DD/MM/JJJJ]** om 24.00 uur.

De overeenkomst is gesloten onder cumulatieve opschortende voorwaarden van de installatie van de PV-installatie en de aansluiting van de PV-installatie op het net.

De overeenkomst is gesloten onder cumulatieve opschortende voorwaarden van de stabiliteit van het systeem van groene stroomcertificaten. Als het decreet of de ordonnantie op het certificatenstelsel zou worden gewijzigd op een negatieve manier (wat betekent dat de winstgevendheid van het project zou afnemen), zullen de Partijen opnieuw onderhandelen over deze koopovereenkomst.

VI. Betaling

De Verkoper zal de prijs, zoals bepaald in artikel IV, maandelijks factureren. De Verkoper zendt de facturen per post of per e-mail. De betalingstermijn is 60 kalenderdagen na ontvangst van de factuur. De factuur wordt geacht ontvangen te zijn drie kalenderdagen na de datum van de factuur.

In geval van laattijdige betaling zal het verschuldigde bedrag van rechtswege en zonder voorafgaande ingebrekestelling vermeerderd worden met de rente zoals vastgelegd in de wet van 2 augustus 2002 betreffende maatregelen tegen achterstallige betalingen in commerciële transacties.

Als geen enkele factuur op de vervaldag betaald wordt, is het totale bedrag van alle andere facturen, zelfs de nog niet vervallen facturen, onmiddellijk van rechtswege en zonder voorafgaande ingebrekestelling opeisbaar.

De Koper kan niet worden ontheven van zijn verplichting tot betaling op welke grond, zoals de indiening van een bezwaar of klacht, dan ook.

Elke betaling door de Koper zal in alle gevallen eerst worden afgetrokken van de rente en invorderingskosten verschuldigd op het moment van betaling en vervolgens van de meest recent opeisbare vordering van de verkoper, behalve als dit uitdrukkelijk schriftelijk anders overeengekomen is.

VII. Aansprakelijkheids- en verzekeringsrecht

De Verkoper heeft een verzekeringspolis Burgerlijke Aansprakelijkheid en een All Risk polis afgesloten mbt de PV-installatie.

De Verkoper is niet aansprakelijk voor defecten te wijten aan de aansluiting met het net of storingen of uitvallen van het elektriciteitsdistributienet zelf. Evenmin kan de Verkoper aansprakelijk gehouden worden om vergoedingen te betalen voor geleden schade in het geval van een onderbreking of stopzetting van de levering van elektriciteit als gevolg van een gebrekkige service van de netbeheerder en/of als gevolg van de afwezigheid of het einde van de overeenkomst tussen de Koper en de distributienetbeheerder.

Hoe dan ook, de Verkoper - ook in geval van zware fout - is niet aansprakelijk voor gevolgschade en indirecte schade (zoals, maar niet beperkt tot, schade als gevolg van zakelijke onderbreking, verlies van winst, onmogelijkheid om het beroep uit te oefenen).

VIII. Overdracht

De koper kan deze overeenkomst overdragen aan een derde alleen met voorafgaande, uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de Verkoper. De Koper verbindt zich ertoe de overnemende derde partij te overhalen deze overeenkomst in zijn geheel over te nemen.

De Verkoper is vrij om deze overeenkomst over te dragen aan een derde partij, die zich akkoord verklaard om aan deze overeenkomst in zijn geheel te voldoen, zonder toestemming van de Koper, door de Koper een aangetekende brief te zenden om hem op de hoogte te brengen van de overdracht. Een dergelijke overdracht ontlast de Koper van zijn verplichtingen.

IX. Opschorting / beëindiging

Als de Koper niet aan zijn verplichtingen van deze overeenkomst voldoet, heeft de Verkoper het recht om de leveringen tijdelijk op te schorten voor de duur van de niet-naleving.

De overeenkomst kan van rechtswege en zonder voorafgaande rechterlijke tussenkomst beëindigd worden door de Verkoper ten nadele van de Koper, indien:

- De Koper 60 kalenderdagen achterstand van betaling heeft;
- De Koper in vrijwillige of gerechtelijke ontbinding gaat, behalve in geval van een fusie;
- De Koper in een situatie is van surseance van betaling;
- De Koper in een situatie is die de toepassing van de wet van 31 januari 2009 op de continuïteit van bedrijven rechtvaardigt.

Indien de Koper failliet of in vereffening gaat, wordt de overeenkomst automatisch en van rechtswege onmiddellijk beëindigd. Alle verschuldigde bedragen op dat moment worden onmiddellijk opeisbaar.

Het beëindiging van de bijzondere concessieovereenkomst tussen **[NAAM]** en de Verkoper doet deze overeenkomst onmiddellijk vervallen.

Niettemin doet de beëindiging van deze overeenkomst geen afbreuk aan de bijzondere concessieovereenkomst.

X. Verandering van omstandigheden

Indien de van toepassing zijnde wetgeving is veranderd in een zodanige wijze dat het een aanzienlijke economische onbalans brengt voor één van de Partijen en in het bijzonder wat betreft de prijs zoals aangeduid in artikel van deze overeenkomst, nadat deze overeenkomst is ondertekend, met uitzondering van belastingen, heffingen en netkosten die altijd aan de Koper worden verrekend, verbinden de Partijen zich ertoe opnieuw te onderhandelen over deze overeenkomst met het oog op het herstel van het oorspronkelijke evenwicht tussen de verplichtingen van de Partijen.

XI. Overmacht

De Verkoper is niet aansprakelijk voor enige vertraging of tekortkoming in de uitvoering van deze overeenkomst indien de vertraging of tekortkoming het gevolg is van overmacht.

Onder overmacht wordt alle evenementen verstaan die onafhankelijk zijn van de wil en/of buiten de controle van de Verkoper, waaronder, maar niet beperkt tot, weersomstandigheden of het falen van systemen van de netbeheerder of van de meetinstallaties.

XII. Vertrouwelijkheid

Deze overeenkomst is vertrouwelijk. De verschillende bepalingen van deze overeenkomst mogen niet meegedeeld worden aan derden zonder de wederzijdse instemming van de Koper en Verkoper. In deze overeenkomst worden volgende niet beschouwd als derden: advocaten, een bank/banken die optreden of de Partij/Partijen bijstaan in het kader van deze overeenkomst, de verzekeraar en verzekeringsmakelaar burgerlijke aansprakelijkheid in de mate dat zij zich committeren aan de verplichting tot geheimhouding.

XIII. Diverse bepalingen

Het niet aanvaarden van een bepaling van deze overeenkomst heeft niet tot gevolg dat de gehele overeenkomst niet aanvaard wordt, maar alleen de nietige bepaling. De partijen verbinden zich ertoe in dat geval ter goeder trouw te handelen en de ongeldige bepaling te vervangen door een geldige die zo dicht mogelijk bij de intentie van beide partijen ligt.

Afwezigheid van aandringen van de Verkoper op de naleving van een of meerdere bepalingen van de overeenkomst kan niet worden geïnterpreteerd als de Verkoper die afziet van deze bepalingen of als een beperking van zijn rechten.

XIV. toepasselijke wetgeving en bevoegde rechtbanken

Deze overeenkomst wordt beheerst door het Belgisch recht. De rechtbanken van het gerechtelijke arrondissement waar de Koper zijn hoofdzetel heeft, is bevoegd.

Opgesteld te **[LOCATIE]** op **[DD/MM/JJJJ]** in tweevoud, beide Partijen erkennen een origineel, ondertekend exemplaar te hebben gekregen.

De Koper

[HANDTEKENING]

De Verkoper

[HANDTEKENING]

[NAAM]

[FUNCTIE]

[NAAM]

[FUNCTIE]

1.21

6. CONCLUSIE EN ADVIES

In opdracht van de Provincie West-Vlaanderen/ Klimaatfonds project Local Energy Communities ingediend door Impact vzw, werkte Zero Emission Solutions bv met de projectpartners VIVES University, Sustainable Impact Cooperation cv en Enersys nv, een handleiding uit voor het opzetten van energiegemeenschappen.

In functie daarvan werden situaties, mogelijkheden en beperkingen op vier verschillende locaties met zeer verschillende karakteristieken geanalyseerd. Samen met lokale en bovenlokale stakeholders, en na verder onderzoek, komt Zero Emission Solutions bv tot de conclusie dat het via een energiegemeenschap – financieel - betrekken van stakeholders bij de ontwikkeling van hernieuwbare energie in hun omgeving, weliswaar vele voordelen heeft, maar anderzijds het opzetten van een exclusieve energiegemeenschaps voor één specifiek project op één specifieke locatie, meer na- dan voordelen heeft.

Het financieel betrekken van lokale stakeholders bij de ontwikkeling van hernieuwbare energie in hun omgeving levert hen een hogere rente dan wat via een klassiek spaarboekje kan worden gegenereerd en verhoogt de betrokkenheid van de stakeholders bij de gemeenschap. Het concept van de energiegemeenschappen richt zich echter meer op ecologische, sociale en ecologische meerwaarde voor de gemeenschap als geheel, eerder dan op de financiële voordelen voor de leden van de energiegemeenschap.

Voor de eigenaars van een onroerend goed betekent een coöperatief project ook dat ze niet zelf hoeven te investeren in wat mogelijk niet hun onmiddellijke interesse is of waar zij de middelen niet voor hebben. De combinatie 'lokale stakeholders betrekken' en 'hernieuwbare energie' is een zeer sterk voorbeeld van 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen'.

Voor de samenleving is een coöperatief project in duurzame energie, een positieve zaak : Een ruimer publiek leert de voordelen van zonne-energie (of hernieuwbare energie in het algemeen) kennen, de lokale stakeholders verzorgen de sociale controle ifv onderhoud, diefstal en vandalisme en een hefboom wordt gecreëerd om hernieuwbare energie mogelijk te maken bij eigenaars die niet de middelen hebben om zelf te investeren. De levenskwaliteit en de gezondheid van de gehele gemeenschap verbetert, de bouw- en uitbatingsactiviteiten zorgen voor lokale jobs en de opbrengsten versterken de lokale economie.

Het aanboren van het nog zeer grote potentieel van zonne-energie helpt Vlaanderen om haar hernieuwbare energie doelstellingen te behalen. Zonne-energie is van alle stroomproductietechnologieën de allergeodkoopste en heeft dus het minste steun nodig. Het zonne-energiepotentieel maximaal aanboren via lokale stakeholders en hen betrekken bij het plaatsen van zonnepanelen in hun gemeenschap, is dus van groot maatschappelijk belang.

Echter, het exclusief opzetten van lokale energiegemeenschappen m.b.t. hernieuwbare energie heeft ook zijn beperkingen. Wat als er onvoldoende kapitaal bij de lokale gemeenschap wordt opgehaald? Dan zou de lokale overheid of een externe investeerder het tekort kunnen bijpassen, maar dat geeft dan weer wanverhoudingen in de aandeelhoudersstructuur. Of wat als het project dan gerealiseerd is en het geïnvesteerde kapitaal is terugverdiend? Hoe kan men dan dit kapitaal revitaliseren. Een betere oplossing zou er dan uit bestaan dat men kiest voor een klassieke burgercoöperatie, waarbij de lokale stakeholders kunnen aansluiten. En daarbij eventueel voorrang krijgen voor het project dat hen het dichtstbij staat.

Temeer het oprichten en operationeel houden van een coöperatie én het opzetten van een PV-project, toch enige administratieve last met zich mee brengt. Als bijlage aan deze studie werd ter facilitering wel een stappenplan, een voorbeeld van statuten, recht van opstal en stroomverkoopcontract aan deze handleiding toegevoegd.

Sectoren en bedrijven waar potentieel is voor coöperaties met sterke participatie van lokale stakeholders zijn :

- Verzorgingssector (ziekenhuizen, WZC's, dagverblijven,...). De energievraag is daar het hele jaar door hoog en er wordt ook gekoeld.
- Sites met een grote koelvraag (supermarkten, koelwarenhuizen, melkveeboerderijen, datacenters,...). Hoe meer zon, hoe groter de koelvraag en hoe zinvoller het inschakelen van zonne-energie.
- Plaatsen waar veel beweging is, maar waar passanten toch langere tijd blijven (ontspanningssector, horeca, supermarkten, tuincentra, distributie- en logistieke bedrijven). Het energieverbruik is er middelhoog, de daken groot en de langere verblijfstijd maakt hen interessant voor de installatie van laadfaciliteiten voor zowel lichte als zware elektrische voertuigen.

Alex Polfliet

Bestuurder

Zero Emission Solutions bv

Ninovesteenweg 198, bus 33, B-9320 Erembodegem

Tel +32/(0)53/41.66.66

Fax +32/(0)53/41.66.00

Gsm +32/(0)499.71.69.90

www.zeroemissionsolutions.com

